

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KADIN VE AİLE ARAŞTIRMALARI ANA BİLİM DALI

**YENİ ANNELERDE INSTAMOM TUTUMLARI İLE
PERİPARTUM DEPRESYON BELİRLEYİCİLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

AYLA KÜÇÜK HELVACI

AMASYA
Ağustos – 2025

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KADIN VE AİLE ARAŞTIRMALARI ANA BİLİM DALI

YENİ ANNELERDE INSTAMOM TUTUMLARI İLE
PERİPARTUM DEPRESYON BELİRLEYİCİLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Hazırlayan
Ayla KÜÇÜK HELVACI

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN

AMASYA – 2025

TEZ ONAY SAYFASI

Ayla KÜÇÜK HELVACI tarafından hazırlanan “YENİ ANNELERDE INSTAMOM TUTUMLARI İLE PERİPARTUM DEPRESYON BELİRLEYİCİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ” başlıklı çalışma aşağıdaki jüri tarafından 29/07/2025 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Kadın ve Aile Araştırmaları Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri

İmza

Danışman : Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN

.....

Üye : Prof. Dr. Hava ÖZKAN

.....

Üye : Doç. Dr. Duygu MURAT ÖZTÜRK

.....

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. 29/07/2025

.....

Doç. Dr. Hadi BELGE

Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN SAYFASI

Tezimin içerdığı yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

29/07/2025

Ayla KÜÇÜK HELVACI

ÖZET

YENİ ANNELERDE INSTAMOM TUTUMLARI İLE PERİPARTUM DEPRESYON BELİRLEYİCİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Ayla KÜÇÜK HELVACI

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Kadın ve Aile Araştırmaları Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Temmuz/2025

Danışman: Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN

Sosyal medya, bireylerin yaşam biçimlerini, ilişkilerini ve psikolojik durumlarını etkileyen güçlü bir iletişim aracıdır. Özellikle yeni anneler, ebeveynlik bilgi ve deneyimlerini artırmak amacıyla Instagram gibi platformlarda fenomen anneleri (Instamom) takip etmektedir. Ancak bu dijital annelik temsilleri, gebelik döneminden itibaren bazı kadınlarda sosyal karşılaştırma ve yetersizlik hissine bağlı olarak peripartum depresyon belirtilerini tetikleyebilmektedir. Bu araştırmanın amacı, yeni annelerde Instamomlara yönelik tutumlar ile peripartum depresyon belirleyicileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı bu çalışma, Aralık 2024-Nisan 2025 tarihleri arasında bir eğitim araştırma hastanesinde takip edilen 318 yeni anne ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, “Kişisel Bilgi Formu”, “Instamomlara İlişkin Tutum Ölçeği” ve “Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği” aracılığıyla yüz yüze görüşme yapılarak toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 25.0 ve DataBeeg 1.0 programları ile analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan yeni annelerin yaş ortalaması $25,75 \pm 3,86$, %42,2’si ikinci trimesterdedir. Yeni annelerin Instamom tutumları puan ortalaması $75,61 \pm 14,02$; “Instamomları Beğenme ve Model Alma” alt boyutu için $43,59 \pm 12,80$, “Instamomların Gerekliliği ve Samimiyeti ile ilgili Algı” alt boyutu için $32,01 \pm 6,54$ ’tür. Peripartum depresyon belirleyicileri puan ortalaması ise $8,74 \pm 5,80$ ’dir. Eğitim düzeyine göre Instamom tutumu alt boyutlarında farklılıklar görülmüş, lise mezunu annelerin tutum puanları lisans ve üstü eğitim durumuna sahip annelere göre daha yüksek bulunmuştur. Eğitim ve gelir düzeyi düşük olanlarda, kırsal kesimde ve geniş aile ile yaşayanlarda peripartum depresyon riski daha yüksek bulunmuştur. Instamomlara ilişkin tutumlar ile peripartum depresyon belirleyicileri arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = 0,114$, $p < 0,05$). Instamamlara ilişkin tutumlar, peripartum depresyon riski üzerinde %1,3 oranında etkilidir.

“Beğenme ve Model Alma” alt boyutu ile peripartum depresyon belirleyicileri arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r = 0,142$; $p < 0,05$). Bu ilişki peripartum depresyon riski üzerinde %2,1 oranında etkilidir. Buna karşın “Gerekliklik ve Samimiyet Algısı” alt boyutu ile peripartum depresyon belirleyicileri arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($p > 0,05$). Sonuç olarak, yeni annelerin Instamomlara yönelik tutumlarının ve özellikle “Beğenme ve Model Alma” alt boyut puanlarının peripartum depresyon riski ile ilişkili olduğu ortaya konulmuştur. Dijital annelik temsilleri, gebelik sürecinde ve yeni annelik kimliğinin kazanılması ile doğum öncesi ve sonrasında oluşabilecek depresyon riskini artırabilir. Bu doğrultuda, sağlık profesyonellerinin doğum öncesi ve sonrası süreçte annelerin dijital medya etkilenimlerini dikkate alarak uygun bilgiye erişimi sağlama, destek sistemlerini tanıma, eş ile sağlıklı ilişkiyi sürdürme, var olan kaygı ve stresi azaltma konularını psikososyal bakım uygulamalarına entegre etmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: depresyon, instagram anneleri, instamom, kadın, yeni anne

ABSTRACT

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN INSTAMOM ATTITUDES AND PERIPARTUM DEPRESSION PREDICTORS IN NEW MOTHERS

Ayla KUCUK HELVACI

Amasya University, Institute of Social Science

Women And Family Research, M.A., July/2025

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Gonca USTUN

Social media is a powerful communication tool that affects individuals' lifestyles, relationships, and psychological states. New mothers, in particular, follow influencer mothers (Instamoms) on platforms such as Instagram in order to increase their parenting knowledge and experiences. However, these digital representations of motherhood can trigger peripartum depression symptoms in some women, due to social comparison and feelings of inadequacy, starting from pregnancy. The aim of this study is to examine the relationship between attitudes towards Instamoms and peripartum depression predictors in new mothers. This descriptive, cross-sectional, and correlational study was conducted with 318 new mothers who were followed in a training and research hospital between December 2024 and April 2025. Data were collected through face-to-face interviews using the “Personal Information Form”, “Attitude Towards Instamoms Scale”, and “Peripartum Depression Predictors Scale”. The data obtained in the study were analyzed with SPSS 25.0 and DataBeeg 1.0 programs. The mean age of the new mothers participating in the study was 25.75 ± 3.86 , and 42.2% were in the second trimester. The mean score of the new mothers' Instamom attitudes was 75.61 ± 14.02 ; 43.59 ± 12.80 for the “Liking and Modeling Instamoms” sub-dimension, and 32.01 ± 6.54 for the “Perception about Necessity and Sincerity of Instamoms” sub-dimension. The mean score of the peripartum depression predictors was 8.74 ± 5.80 . Differences were seen in the Instamom attitude sub-dimensions according to the level of education, and the attitude scores of high school graduate mothers were found to be higher than those with a bachelor's degree or higher. The risk of peripartum depression was found to be higher in those with lower levels of education and income, in rural areas, and in those living with extended families. It was observed that there was a statistically significant and positive relationship between attitudes towards Instamoms and peripartum depression predictors ($r = 0.114$, $p < 0.05$). Attitudes towards Instamoms have

a 1.3% effect on the risk of peripartum depression. A significant and positive relationship was found between the “Liking and Modeling” sub-dimension and peripartum depression predictors ($r = 0.142$; $p < 0.05$). This relationship has a 2.1% effect on the risk of peripartum depression. On the other hand, no significant relationship was found between the “Perception about Necessity and Sincerity” sub-dimension and peripartum depression predictors ($p > 0.05$). As a result, it was revealed that the attitudes of new mothers towards Instamoms and especially the “Liking and Modeling” sub-dimension scores were related to the risk of peripartum depression. Digital motherhood representations may increase the risk of depression that may occur during pregnancy and the acquisition of a new motherhood identity, as well as before and after birth. In this context, it is recommended that health professionals integrate the issues of providing access to appropriate information, recognizing support systems, maintaining a healthy relationship with the spouse, and reducing existing anxiety and stress into psychosocial care practices by considering the digital media influences of mothers during the pre- and post-natal period.

Keywords: depression, instagram mothers, instamom, new mother, woman

ÖNSÖZ

Bu tez çalışması, anneliğin dijitalleşen dünyadaki yeni görünümelerini ve bu dönüşümün psikolojik etkilerini anlamaya yönelik bir merakın ve sorgulamanın ürünü olarak ortaya çıkmıştır. “Yeni annelerde Instamom tutumları ile peripartum depresyon belirleyicileri arasındaki ilişkinin incelenmesi” başlıklı bu araştırma, modern anneliğin sosyal medya ekseninde nasıl şekillendiğini ve bu süreçte annelerin ruhsal iyi oluşlarının nasıl etkilendiğini incelemeyi amaçlamaktadır.

Çalışma süreci yalnızca akademik bir kazanım değil, aynı zamanda yoğun duygularla örülü, öz farkındalığımı derinleştiren kişisel bir yolculuk olmuştur. Bu yolculuğun her adımında akademik bakış açımı geliştiren, bilimsel merakımı destekleyen ve eleştirel düşünme becerimi besleyen kıymetli danışmanım Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN hocama en içten teşekkürlerimi sunarım. Kendisi, bilgi birikimi ve sabırlı yönlendirmeleriyle bu çalışmanın her aşamasında yolumu aydınlatmıştır.

Araştırma süreci boyunca sabrıyla, anlayışıyla ve varlığıyla bana güç veren sevgili eşime sonsuz teşekkür ederim. Aynı şekilde, sevgisiyle her zaman arkamda duran, emeği ve fedakârlığıyla bugünlere gelmemi sağlayan canım anneme minnettarlığımı sunarım.

Son olarak, bu tez çalışmasının sosyal bilimler ve psikoloji alanında annelik deneyimine dair farkındalığı artırmasını ve gelecekteki araştırmalara ilham kaynağı olmasını temenni ederim.

Ayla KÜÇÜK HELVACI

29/07/2025

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN SAYFASI	i
ÖZET	ii
ABSTRACT.....	iv
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
GİRİŞ	1
1. Araştırmanın Amacı	3
2. Araştırmanın Önemi	3
3. Araştırmanın Problemi ve Alt Problemler	4
4. Araştırmanın Varsayımları.....	4
5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
I. BÖLÜM	
1. GENEL BİLGİLER	5
1.1. Yeni Anne Kavramı.....	5
1.2. Sosyal Medyada Yeni Annelik.....	7
1.3. Instagram Anneleri: Instamoms	10
1.3.1. Yeni Annelerde Instamom Tutumları	12
1.3.2. Instamomların Ruh Sağlığı Açısından Değerlendirilmesi	14
1.4. Peripartum Depresyon	17
1.4.1. Yeni Annelerde Peripartum Depresyon Nedenleri ve Risk Faktörleri ...	18
1.4.2. Peripartum Depresyonun Sonuçları	21
II. BÖLÜM	
2. YÖNTEM.....	24
2.1. Araştırmanın Türü	24
2.2. Araştırmanın Değişkenleri.....	24
2.3. Araştırmanın Yeri ve Zamanı	24
2.4. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	25
2.4.1. Dahil Etme Kriterleri	25
2.4.2. Dışlama Kriterleri	25

2.4.3. Örneklem Seçimi ve Örneklem Büyüklüğü	25
2.5. Veri Toplama Araçları.....	26
2.5.1. Kişisel Bilgi Formu.....	26
2.5.2. Instamomlara İlişkin Tutum Ölçeği	26
2.5.3. Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği.....	26
2.6. Verilerin Toplanması.....	27
2.7. Verilerin Analizi	28
2.8. Araştırmanın Etik Yönü	28

III. BÖLÜM

3. BULGULAR.....	29
3.1. Tanımlayıcı Özelliklere İlişkin Bulgular.....	29
3.2. Ölçüm Araçları ve Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular	30
3.3. Ölçüm Araçları Arasındaki Korelasyon ve Regresyon Bulguları	37

IV. BÖLÜM

4. TARTIŞMA	41
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	45
KAYNAKÇA.....	46
EKLER.....	65
Ek 1. Kişisel Bilgi Formu.....	66
Ek 2. Instamomlara İlişkin Tutum Ölçeği	67
Ek 3. Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği.....	68
Ek 4. Etik Kurul Kararı.....	69
Ek 5. Kurum İzni	71
Ek 6. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu	72
Ek 7. Ölçek Kullanım İzni-1.....	74
Ek 8. Ölçek Kullanım İzni-2.....	75
ÖZ GEÇMİŞ	76

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Ölçüm Araçlarına İlişkin Cronbach Alpha Değerleri.....	27
Tablo 2. Gebelerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı	30
Tablo 3. Gebelerin Ölçüm Araçları ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Dağılımı	31
Tablo 4. Gebelerin Tanımlayıcı Özellikleri ile İİTÖ ve Alt Boyutları Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	32
Tablo 5. Gebelerin Tanımlayıcı Özellikleri ile PDBÖ ve Alt Boyutları Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	35
Tablo 6. Korelasyon Analizi Sonuçları.....	38
Tablo 7. Regresyon Analizi Sonuçları	40

KISALTMALAR DİZİNİ

Kisaltmalar	Açıklama
APA	Amerikan Psikiyatri Birliği
DSM-IV	Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı, 4. Baskı
DSM-V	Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı, 5. Baskı
ICD-11	Uluslararası Hastalık Sınıflandırması 11. Revizyon
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
PDPI-R	Doğum Sonrası Depresyon Belirleyicileri Envanteri – Gözden Geçirilmiş
İİTÖ	İnstamomlara İlişkin Tutum Ölçeği
PDBÖ	Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği

GİRİŞ

Anne olmak, bireylerin yaşamında büyük değişimleri beraberinde getirmektedir. Anneler, ebeveynliğe geçiş sürecinde karşılaşılan zorluklar nedeniyle farklı bilgi kaynaklarından yararlanmaktadır. Günümüzde anne adayları, bilgi eksikliklerini ve sosyal destek ihtiyaçlarını sosyal medya kaynaklarına başvurarak sağlamaktadır (Baker ve Yang, 2018; Lupton, 2016; Zhu vd., 2019; Lee ve Lee, 2022). Özellikle ilk defa anne olmuş, deneyimsiz, bilgisi az ve desteğe ihtiyacı olan yeni annelerin sosyal medya kaynaklarına başvurmaları kaçınılmazdır. Yeni anneler, karşılaştıkları zorluklar nedeniyle hassas hedef kitleyi ifade etmektedir (Djafarova ve Trofimenko, 2017). Literatürde yer alan yeni anne tanımlaması, ilk defa doğum yapmış veya yapacak olan anneler olarak tanımlanmaktadır (Barkhuus vd., 2017; McDaniel vd., 2012; Kumar ve Schoenebeck, 2015).

Yeni annelerde sosyal medyanın kullanımı, yetersiz bilgiye ve genel bir kaygıya işaret etmektedir (Zhu vd., 2019). Gebe kadınların sosyal medya kullanımlarının daha fazla olumsuz etki, öz eleştiri, daha düşük yaşam kalitesi (Muskens vd., 2023) ve yüksek depresif semptomlarla ilişkili olduğu (Smith vd., 2020) ortaya konulmuştur. Muskens vd. (2024) gebelik seyri boyunca sosyal medya kullanımını incelemiş ve gebelik haftası ilerledikçe kadınların sosyal medya kullanımlarında bir artış meydana geldiğini, ilk kez doğum yapan kadınların birden fazla doğum yapan kadınlara göre daha fazla sosyal medyada zaman geçirdiklerini ortaya koymuştur.

Sosyal medya kullanan yeni anneler bilgi kaynağı olarak Instagram uygulamasını daha sık tercih etmektedirler (Djafarova ve Trofimenko, 2017). Yeni annelerin gebelik sürecindeki ihtiyaçlarından yola çıkan ve Instagram uygulamasında kendi anneliklerini aktaran anneler “Instagram anneleri” olarak adlandırılmakta; “Instagram” ve “mother” kelimelerinin birleşiminden oluşan “Instamom” ifadesi ile literatürde yer almaktadır. Instamomlar, Instagram’da çocukları ile günlük yaşantılarını, sağlık durumlarını, annelik tecrübelerini takipçileri ile paylaşmaktadırlar (Güngör, 2021; Yazıcı ve Özel, 2017). Instamom takipçilerinin ise yine çoğunlukla annelerden oluştuğu bilinmektedir. Yapılan çalışmalar Instamom takipçisi annelerin, takip ettikleri annelerle kurdukları bağ ve bilgi alışverişinin birbirlerine destek sağlama konusunda olumlu yönde etkili olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra Instamom paylaşımlarından olumsuz etkilenen takipçi annelerin ebeveyn rollerinde yetersizlik, başarısızlık duygusu, kıskançlık, durumluluk kaygısı ve depresyon gibi ruhsal sorunlar

yaşadıkları da belirtilmektedir (Chee vd., 2023; Coyne vd., 2017; Egmore vd., 2022; Germic vd., 2021; Kirkpatrick ve Lee, 2022).

Gebelik süreci de dahil olmak üzere doğum, doğum sırası ve doğum sonrasında yeni annelerin karşılaşacakları en önemli ruhsal sorunlardan biri depresyondur. Özellikle doğum sonrası depresyon sıklığının son derece yüksek olduğu ve dünya çapında doğum sonrası depresyonun gebelik sırasında veya sonraki süreçte kadınların %20'sini etkilediği bildirilmektedir (Erdoğan ve Hocaoglu, 2020). Bu süreçte kadınlarda ilgide azalma, değersizlik düşünceleri, kaygı, mutsuzluk, uyku ve yeme bozuklukları, kendilerine ve çocuklarına karşı olumsuz düşünceler, intihar düşünceleri veya girişimleri gibi ciddi belirti bulgulara rastlanmaktadır (Çolak vd., 2022; Zhang vd., 2021). Doğum sonrası görülen depresyonun %50 oranında, doğum öncesinden kaynaklandığı düşünülmektedir (Amerikan Psikiyatri Birliği [APA], 2014). Bu nedenle erken tanılama, uygun sevk, zamanında önleme ve tedavi için gebelerde doğum sonrası depresyon risk faktörlerinin ve depresyon semptomlarının değerlendirilmesi önemli bir gerekliliktir (Alves vd., 2018; Horowitz ve Goodman, 2005).

Hem gebelik sürecinde hem de doğum ve doğum sonu dönemde annelerin sağlıklı bir dönem geçirmesi, anne ve annenin çevresindeki bireyler açısından önemli görülmektedir. Özellikle gençlerde Instagram kullanımının yaygın olması ve bu sebeple yeni annelerin de Instagram annelerinden daha fazla etkilenmelerinin kaçınılmaz olduğu düşünülmektedir. Coyne vd. (2017) annelerin kendilerini sosyal ağ sitelerindeki annelerle karşılaştırmalarının daha ağır ebeveynlik yüküne, daha düşük ebeveynlik yeterliliğine, daha fazla ilişki çatışması ve depresyona sebep olabileceğini ortaya çıkarmışlardır. Benzer şekilde Facca vd. (2023)'na göre de dijital teknolojiler annelerin bilgi ve destek ihtiyaçlarını karşılasa da iyi bir anne olup olmadıklarını sorgulamalarına sebebiyet vererek onları şüphe ve suçluluk duygusuna teşvik etmektedir. Kirkpatrick ve Lee (2022) Instagram'da idealize edilmiş annelik tasvirlerinin yeni anneler için zararlı olabileceğini ve idealleştirilmiş gönderilerin yeni annelerde kıskançlık ve kaygı düzeylerini arttırdığını ortaya çıkarmışlardır.

Bu bağlamda Instamom tutumlarının gebelerde ya da yeni annelerde etkili olabileceği ve özellikle ruhsal durum üzerindeki bu etkinin depresyonla ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Ancak literatürde doğrudan bu konu hakkında yapılan çalışmalara rastlanmamıştır. Instamom tutumlarının belirlenmesi ve peripartum depresyon belirleyicilerinin erken tanınması gebelik sürecinden itibaren yeni anneye sağlanacak destek sistemlerini ve sağlık hizmetlerini harekete geçirmek için önemli bir adım olacaktır.

1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı yeni annelerde Instamom tutumları ile peripartum depresyon belirleyicileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

2. Araştırmanın Önemi

Günümüzde dijital teknolojilerin ve sosyal medyanın hayatın her alanına entegre olmasıyla birlikte, bireylerin yaşam deneyimlerinin sunumu ve algılanışı da önemli ölçüde değişmiştir. Özellikle Instagram gibi görsel ağırlıklı sosyal medya platformları, annelik gibi toplumsal olarak hassas ve kimlik temelli bir rolün yeniden inşasında belirleyici hale gelmiştir. Bu bağlamda “Instamom” terimi; sosyal medya üzerinde anneliği mükemmel, düzenli, estetik ve sorunsuz bir deneyim olarak sunan anneleri tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu anneler genellikle idealize edilmiş bir yaşam tarzını, bakımlı çocukları, düzenli ev hayatını ve sürekli üretken bir annelik anlayışını takipçileriyle paylaşmaktadır.

Bu idealize sunumlar, özellikle ilk kez anne olan bireyler üzerinde önemli psikolojik etkiler yaratabilmektedir. Yeni anneler, gerçek yaşam deneyimlerini sosyal medyada karşılaştıkları ideal annelik temsilleriyle karşılaştırdıklarında, kendilerini yetersiz, eksik ya da başarısız hissetme eğilimi gösterebilirler. Bu durum, doğum öncesi ve sonrası dönemde zaten duygusal ve hormonal değişimlerin etkisinde olan kadınlar için peripartum depresyon riskini artırabilir. Peripartum depresyon, sadece annenin değil, bebeğin gelişimi ve aile içi ilişkilerin sağlığı açısından da ciddi sonuçlar doğurabilen bir ruhsal bozukluktur.

Literatürde, doğum sonrası depresyonun biyolojik, psikolojik ve çevresel etkenleri üzerine çok sayıda çalışma bulunmakla birlikte, dijital medya ve sosyal platformların bu sürece etkisi hala yeterince ele alınmamıştır. Özellikle “Instamom” kavramı çerçevesinde şekillenen mükemmel annelik temsillerinin, kadınların ruhsal sağlığı üzerindeki etkilerini doğrudan ele alan çalışmalar sınırlıdır. Mevcut araştırmalar genellikle sosyal medya kullanım sıklığı, ekran süresi gibi genel ölçütler üzerinden değerlendirme yapmakta; sosyal medya içeriklerinin psikososyal yansımalarını yeterince analiz edememektedir.

Bu çalışmayla birlikte anneliğin dijital temsiller aracılığıyla nasıl yeniden inşa edildiği, kadınların bu temsillerden nasıl etkilendiği ve bu etkilenmenin peripartum depresyon üzerindeki belirleyici rolü ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Elde edilecek bulgular; annelere yönelik psikolojik destek hizmetlerinin yapılandırılmasında, ruh sağlığı uzmanlarının sosyal medya farkındalığını artırmalarında ve kamuya yönelik bilinçlendirme çalışmalarının geliştirilmesinde önemli bir kaynak olma potansiyeline sahiptir.

3. Araştırmanın Problemi ve Alt Problemler

Bu çalışmanın ana problemi yeni annelerde Instamom tutumları ile peripartum depresyon belirleyicileri arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemektir. Bu araştırma ile aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

1. Yeni annelerin Instamom tutum düzeyleri nedir?
2. Yeni annelerin peripartum depresyon risk düzeyleri nedir?
3. Yeni annelerde Instamom tutumları ile peripartum depresyon belirleyicileri arasında bir ilişki var mıdır?

4. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları aşağıda belirtilmiştir.

1. Araştırmaya katılan gebelerin veri toplama formlarını doğru bilgilerle ve içtenlikle yanıtladıkları varsayılmıştır.
2. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının geçerli ve güvenilir ölçüm yaptığı varsayılmıştır.

5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıda belirtilmiştir.

1. Araştırma tek merkezli gerçekleştirilmiş, araştırmanın sonuçları verilerin toplandığı Amasya Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile sınırlıdır.

2. Araştırma Aralık 2024-Nisan 2025 tarihleri arasında araştırmanın yapıldığı hastanede takip edilen gebelerle sınırlıdır.

3. Araştırmada ölçülen Instamom tutumları Tekinay Özkoroğlu (2023) tarafından geliştirilen Instamomlara İlişkin Tutum Ölçeği'nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

4. Araştırmada ölçülen peripartum depresyon belirleyicileri Üstün ve Kelleci (2023) tarafından geliştirilen Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği'nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

I. BÖLÜM

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Yeni Anne Kavramı

Doğum, bir kadının hayatındaki en önemli değişimlerden biridir. Yeni bir bebeğin dünyaya gelmesi, tüm aile fertlerini olduğu kadar büyük ölçüde anneyi etkilemektedir (Yavuz ve Bilge, 2022). Doğum öncesi, doğum anı ve sonrasında annelik rolünü üstlenmek, birçok kadın için bir yandan heyecan vericiyken bir yandan da korkutucu olabilir. Özellikle ilk defa annelik deneyimi yaşayacak olan anneler için doğum bir bilinmezliktir (Soltani vd., 2017). Bu deneyimin ilk kez yaşanacak olması, yeni annelik kavramını gündeme getirmiştir.

Yeni annelik, bir kadının yaşamında fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal açılardan birçok değişimi beraberinde getiren önemli bir dönüm noktasıdır. Literatürde, ilk gebeliğini yaşayan kadınların genellikle "yeni anneler" olarak tanımlandığı görülmektedir (Martucci vd., 2021; Ponomartchouk ve Bouchard, 2015; Pakdamar-Tüzgen, 2016; Duran, 2015). Barkhuus vd. (2017) çalışmalarında, ilk kez anne olacak kadınları yeni anneler olarak nitelendirmiştir. Facca vd. (2023)'na göre, ilk kez annelik deneyimi yaşayan kadınların ebeveynliğe geçiş süreci, derin fizyolojik, psikolojik ve duygusal değişimleri içeren yoğun bir dönemdir. Bu süreçte kadınlar, annelik kimliklerini oluşturmaya başlarken; bu kimliğin gelişimi, bireyin yaşamında sosyal rollerin yeniden tanımlandığı ve benlik algısının yeniden şekillendiği çok boyutlu bir dönüşümü de beraberinde getirmektedir (Hwang vd., 2022). İlk kez anne olan kadınlar, kariyerleri, sosyal yaşamları ve kişisel hedefleri ile annelik rolleri arasında bir denge kurmaya çalışmaktadırlar (Mercer, 2004). Özellikle bebek bakımı konusunda deneyimsiz olan yeni anneler, doğru ve yeterli bakım sağlayabilmek amacıyla sosyal hayatlarından fedakârlıkta bulunmaktadırlar (Duran, 2015).

İlk gebeliğini yaşayan bir kadın için gebelik ve doğum eylemi bilinmezliklerle dolu bir süreci ifade etmektedir (Soltani vd., 2017). Yeni bir bebeğe sahip olmakla birlikte kadın bilmediği bir hayata başlar ve her yenilik bir belirsizlik içermektedir. Anne adayları, "Yeterince iyi bir anne olabilecek miyim?", "Bebeğimi anlayabilecek miyim?", "Ona bakabilecek miyim?" gibi düşüncelerle kaygılanabilmektedirler. Ong vd. (2014)'nin hastaneden taburcu olan 13 yeni anneyle görüşmesinde yeni annelerin, bebeklerinin doğumu ile mutlu olduklarını ifade ederken bebek bakımı konusunda ise kendilerini endişeli, kaygılı ve stresli olarak ifade ettikleri görülmüştür. Aynı çalışmada yeni annelerin bebeklerini emzirme ve yeterli süt üretebilme konusunda da endişeli ve stresli oldukları belirlenmiştir. Benzer şekilde Wilska vd.

(2021) da gebelik sürecinde hem ilk kez anne olacak hem de daha önce doğum yapmış kadınların ebeveynliğe ilişkin çeşitli kaygılar yaşadıklarını ortaya koymuştur. Çalışmada özellikle ilk kez doğum yapacak annelerin hayatlarında köklü değişimler ve dış çevreden gelen müdahaleler konusunda daha fazla endişe duydukları vurgulanmıştır. Ayrıca her iki grup annenin de bebeğin sağlığı, ebeveynlik becerileri ve psikolojik dayanıklılık konularında ortak kaygılar taşıdığı bulunmuştur. Kanotra vd. (2007) yeni annelerin doğumdan sonra yeni yaşam tarzına ve sorumluluklarına ayak uydurabilmek için hastanede daha uzun süre kalmaya ve eve çıktıktan sonra da yenidoğan bakımı, emzirme, sosyal destek ve doğum sonrası depresyon hakkında daha fazla eğitime gereksinim duyduklarını saptamışlardır. Yeni annelerin bebek bakımı konusunda deneyimsiz olmaları, birden fazla annelik deneyimi yaşamış kadınlara göre yenidoğan bakımında daha fazla güçlük yaşamalarına neden olmaktadır (Başer vd., 2005).

Bir bebeğin bakım sorumluluğuna sahip olmak yeni annelerin kendilerine olan güvenlerinin azalmasına yol açabilmektedir. Forster vd. (2008) tarafından Avusturalya'nın Victoria eyaletinde yapılan çalışmada yeni bir bebek sahibi olan kadınların genel olarak bebeklerinin güvenliği ve refahı için endişeli ve bebeklerine bakabilme yeteneği konusunda ise kendilerine güvenmedikleri sonucunu ortaya koymuşlardır. Bebeğinin ihtiyaçlarını karşılayamayacak olmak annelerde stresli ruh haline dönüşmekte ve depresyon belirtilerinin görülebileceği karmaşık bir dönemi ifade etmektedir (Ponomartchouk ve Bouchard, 2015). İlk gebeliği deneyimleyen kadınlarda stres durumunun varlığı ve seviyesi daha önce doğum yapmış kadınlardan daha yüksek olabilmektedir (Genç-Koyucu vd., 2020; Kaloğlu-Binici ve Köse-Tuncer, 2020). Ayrıca yeni annelerin birden fazla doğum yapmış annelere göre doğum korkuları daha yüksek, doğum özyeterlilikleri daha düşük ve emzirme konusunda da daha fazla endişeli oldukları görülmektedir (Yanikkerem, Ay ve Göker, 2014; Shakarami vd., 2021; Green, Tesler, ve Marques, 2022). McDaniel vd. (2012)'na göre de ilk kez anne olacak anneler, daha deneyimli annelere göre izolasyon duyguları ve ebeveynlik stresi açısından tartışmasız daha fazla risk altındadır.

Doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası sürecini deneyimleyen annelere kıyasla, ilk defa bu süreci yaşayacak olan annelerin daha fazla kaygı, endişe ve korku yaşamaları olağan karşılanmalıdır (Blackmore vd., 2016; Boekhorst vd., 2020; Huizink vd., 2016). Bu durum, yeni annelerin ebeveynliğe geçiş sürecinde yaşadıkları psikolojik baskının önemli bir göstergesidir. Ebeveynliğe geçişle birlikte, bebek bakımının büyük ölçüde annelere yüklenmesi; onların duygu, düşünce ve davranışlarında içsel çelişkiler, kararsızlıklar ve uyum zorlukları gibi karşıtlıkları beraberinde getirebilmektedir (Karimi vd., 2021; Facca vd., 2023). Kristensen vd. (2018)'nin yeni annelerin doğumdan sonraki ilk aylarda güven duygusunu ve

stres düzeylerini inceledikleri çalışmada ebeveyn olmanın yeni annelerde düşük güven, depresyon belirtileri ve yüksek stres ile karakterize bir dönem olduğu ve bu durumun zamanla iyileştiği sonucuna ulaşmışlardır. Law vd. (2018) da yeni annelerle yaptıkları görüşmeler sonrası annelerin psikolojik sıkıntılarının bilişsel, davranışsal, bebekle ilişkili veya sosyal faktörlerden kaynaklandığını belirlemişlerdir. Martinez-Galiano vd. (2019) ilk kez doğum yapan kadınların, birden fazla doğum yapanlara göre doğum sonrası dönemde daha fazla sorun yaşadığını; bu sorunların anksiyete, depresyon, üzüntü gibi ruhsal semptomların yanı sıra emzirme, eş ilişkileri ve cinsellikle ilgili zorlukları içerdiğini ortaya koymuşlardır.

Yeterince bilgi sahibi olmayan yeni annelerin başkalarının desteğine ihtiyaçları da artmaktadır. İlk kez anne olanlar hem gebeliğin erken dönemlerinde hem de doğumdan sonraki süreçlerde zorlu dönemlerle karşı karşıya kalırlar ve bu dönemlerde özellikle diğer yeni annelerin desteği olmak üzere sosyal desteğe ihtiyaç duyarlar (Darvil vd., 2010). Annelerin eşlerinden, arkadaşlarından, ailelerinden, sağlık profesyonellerinden sağladıkları desteklerle birlikte çeşitli kaynaklara başvurdıkları bilinmektedir (Grimes vd., 2014; Pakdamar-Tüzgen, 2016). Özellikle ulaşım ve kullanım kolaylığı bakımından yeni annelerin internet ve sosyal medya gibi kaynaklara yönelimleri aşikardır (Lee ve Lee, 2022; Platin ve Daneback, 2009).

Yeni annelerin deneyimsizlik ve tecrübesizlikleri ile bilgiye en fazla ihtiyaç duydukları zamanlar gebelik süreçleridir. Öztürk vd. (2020)'nin yaptığı çalışmada ilk gebeliği olan kadınların bilgi kaynağı olarak sosyal medya ve interneti yaygın olarak kullandıkları belirlenmiştir. Muskens vd. (2024) da ilk kez doğum yapan kadınların birden fazla doğum yapan kadınlara göre sosyal medyada daha fazla zaman geçirdiklerini ve kadınların gebelik zamanı ilerledikçe sosyal medya kullanımlarında bir artışın meydana geldiğini ortaya koymuşlardır. Sosyal medyanın gebelikle ilgili bilgi arama amacıyla yüksek oranda kullanılması, genel olarak kadınların gebelik hakkındaki yetersiz bilgiye sahip oldukları ve genel bir kaygıya sahip oldukları anlamına gelmektedir. Bu durumun özellikle ilk kez anne olacaklar için geçerli olduğu belirtilmektedir (Zhu vd., 2019). Sosyal medya, belki haftalar veya aylar boyunca bebeğine bakmak zorunda olan yeni anneler için başkalarıyla bağlantı kurabileceği, çeşitli ihtiyaçlarının cevaplarını bulabileceği rahatlatıcı bir ortamı oluşturmaktadır (Duran, 2015).

1.2. Sosyal Medyada Yeni Annelik

Günlük yaşamın bir parçası haline gelen sosyal medya, bireylerin yaptıkları paylaşımlar ve takipçi sayısını artırma yarışı nedeniyle giderek artan bir kullanım oranına sahip olmaktadır

(Marwick, 2015). We Are Social (2024) verilerine göre dünyada 5 milyardan fazla aktif sosyal medya kullanıcısı bulunmaktadır. 2024 yılındaki sosyal medya kullanıcı rakamlarındaki %5,6 oranındaki artış sosyal medyanın gün geçtikçe ilgi duyulan mecralardan olduğunu göstermektedir. Sosyal Medya İstatistikleri (Statista, 2025)'ne göre de Şubat 2025 itibarıyla dünya çapında sosyal medya kullanıcısı 5,24 milyar ile dünya nüfusunun %63,9'una ulaşmıştır. Günümüzde artan sosyal medya kullanımı ile anne olmuş veya olacak kadınların da sosyal medya platformlarında yerini alması, yeni nesil annelik denilen sosyal medyada anneliği ortaya çıkarmıştır (Lecaj, 2019; Aka, 2025). Wegener vd. (2023)'na göre sosyal medyada annelik, kişilerin kendi bireysel fikirlerini ilettiği, kişisel annelik deneyimlerini paylaştığı ve konuyla ilgili bilgi paylaşımı sunarak fikir alışverişinde bulunması anlamına gelmektedir. Başoğlu (2020)'na göre bu anneler kendilerini “blogger”, “Instamom”, “sosyal medya annesi”, “fenomen anne” ve “influencer” olarak tanımlamaktadır.

Annelerin sosyal medyada kendi günlük yaşantılarını, deneyimlerini, çocuklarıyla ilişkilerini sosyal ağ platformlarından aktarmaları araştırmacıların dikkatini çekerek birçok çalışmaya konu olmaya başlamıştır. Yapılan çalışmalara göre sosyal medyada fenomen adını almış ve diğer anneleri etkisi altına almayı başarabilmiş bu sosyal medya annelerinin kendilerini her zaman her işi başarabilen, çocuklarının her türlü ihtiyaçlarıyla ilgilenen mükemmel, başarılı, becerikli ve iyi anne olarak sergiledikleri görülmektedir. Sosyal medyada anneler bir yandan mükemmel anne olmaya çalışırken bir yandan da her zaman bakımlı, güzel ve seksi bir anne olmanın gerekli olduğu imajını vermektedirler (Güzel, 2023; Koç ve Aktaş, 2023). Ayrıca kullanıcı hesaplarında annelikleri ile kariyerlerini birleştirerek başarılı bir iş kadını olduklarını da göstererek (Temurtaş, 2022), farklı yaşam biçimlerini de takipçilere sunmaktadırlar (Taşkın ve Boran, 2023).

Anneler, sosyal medya platformlarında ünlenmiş ve fenomen anne adını almış bu hesapları takip etmektedirler (Ouvrein, 2024). Çünkü sosyal medya annelerinin genellikle ebeveynlik rollerine, anneliklerine, aile yaşantılarına ve çocuklarına dair yaptıkları paylaşımlar, bilgi arayışlarını gidermek isteyen annelerin ilgisini çekmektedir (Germic vd., 2021). Sosyal medyanın anında ve ulaşım kolaylığı sağlaması, annelerin bilgiye ulaşabilmelerinde sosyal medya annelerini takip etme motivasyonlarını arttırmaktadır (Lupton, 2016). Bu yüzden anneler sosyal medyada bilgi paylaşımında bulunan diğer anneleri takip etme yoluna başvurmakta ve onlardan sağladıkları destek ile kendi anneliklerini ve ebeveynlik rollerini onaylatabilmektedirler (Gibson, 2019). Kadınlar, annelik rolüne geçişte sosyal medyayı hem gebelik sırasında hem de doğum sonrasında bir destek aracı ve bilgi kaynağı olarak görmektedirler (Baker ve Yang, 2018; Lupton, 2016; Platin ve Daneback, 2009).

Dündar ve Özsoy (2019)'un çalışmasında annelerin emzirme konusunda bilgi kaynağı olarak en çok sosyal medyayı kullandıkları ve paylaşılan bilgilerin deneyim içermesi sebebi ile sosyal medyanın anneler tarafından güvenilir bir kaynak olduğu belirlenmiştir. Özen-Çınar ve Özkaya-Bozkurt (2025) çalışmasında kadınların doğumdan sonra dijital medyayı kullanarak en sık araştırdığı üç konunun emzirme, bebek beslenmesi ve bebek bakımı olduğu görülmüştür. Zhu vd. (2019) tarafından Çin'de yapılan çalışmada genel olarak annelerin gebelikte arama yapma davranışlarının paylaşım yapma davranışlarına göre daha sık gerçekleştirildiği görülmektedir. El Masry vd. (2021)'nin sosyal medyanın gebe kadınların deneyimleri üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmada doğum öncesi sosyal medyadan sağlanan bilgilerin gebe kadınlarda daha olumlu deneyimler yaşanmasını sağladığı ve kadınların sosyal medya içeriklerinden memnun oldukları sonucuna varılmıştır. Zacccone (2024) ise İtalyan annelerin sosyal medya etkileşimlerini inceleyerek sanal platformların üç işleve sahip olduğunu belirtmiştir. Bunlar; annelerin doğum ve çocuk bakımıyla ilgili endişelerini gidermek için bilgi arayışı, günlük sorunlarda pratik destek bulma ve duygularını paylaşarak rahatlama imkânı sunan duygusal destektir.

Sosyal medya, anneler tarafından bilgi sağlayabilmek için yeni bir kaynak olarak görülse de önemli olan sosyal medyadan ulaşılan bilgilerin doğruluğu ve anneler üzerindeki etkilerinin nasıl olacağıdır (Bjelke vd., 2016; Taştekin-Ouyaba ve İnfal-Kesim, 2021). Annelerin sosyal medya kullanımları annelerin rol kazanımlarında, anneliğe uyumlarında ve annelik kimliklerinde etkili olmaktadır (Özkan ve Uzun-Özer, 2022; İşözen ve Özkan, 2021). Özellikle anne adayları için en önemli endişe, merak ve korku içeren doğum eylemi hakkındaki bilgilerin sosyal medyadan edinilmeye çalışılması yanlış yönlendirmelere veya korkuların daha da artmasına sebebiyet vermektedir (Ay vd., 2019; Değirmenciler vd., 2022). Ayrıca annelerin gebelikte ve sonrasında sosyal medyayı kullanmaları yeme bozukluklarına ve beden imajındaki memnuniyetsizliklerinin artmasında etkili olabilmektedir (Nagl vd., 2021; Hicks ve Brown, 2016; Tang vd., 2022; Zeeni vd., 2023).

Sosyal medya, günümüzde anneler için yalnızca bir iletişim ve sosyalleşme aracı değil; aynı zamanda güçlü bir tüketim alanı olarak da işlev görmektedir (Arpacı-Nart, 2024). Farklı birçok ihtiyaçlarını sosyal medyadan karşılayan anneler, gebelik öncesi ve sonrası dönemlerde satın almayı planladıkları ürünleri belirlemek amacıyla sıklıkla dijital mecralara başvurumaktadırlar (Kadıoğlu ve Şahin, 2017). Özellikle kullanıcı deneyimlerine ve önerilere dayalı içerikler, annelerin güven duygusunu pekiştirmekte ve tüketim kararlarını doğrudan şekillendirmektedir. Anneleri etkileyebilme potansiyeli yüksek olan sosyal medya kullanıcıları arasında yer alan anneler, firmalarla gerçekleştirdikleri iş birlikleri aracılığıyla kişisel

hesaplarını gelir elde ettikleri ticari alanlara dönüştürmektedirler (İpekoğlu, 2021; Demircan, 2020). Bu dönüşüm, yalnızca içerik üretimiyle sınırlı kalmamakta; aynı zamanda takipçilerin davranışlarını etkileyen bir pazarlama sürecine de evrilmektedir. Nitekim Onurlu vd. (2022)'nin yaptıkları araştırmada 650 annenin 572'sinin sosyal medya önerisiyle ürün satın aldığı, yalnızca 78'inin bu önerilerden etkilenmediği tespit edilmiştir. Ayrıca influencer'a duyulan güvenin hem satın alma niyeti hem de markaya duyulan güven üzerinde aracı bir rol oynadığı ortaya konmuştur. Benzer şekilde Altın (2024)'ın çalışması da influencer güvenilirliğinin, marka güveni aracılığıyla anne tüketicilerin satın alma niyeti üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu göstermektedir.

Sosyal medyanın farklı platformlarında paylaşımlarda bulunarak takipçi sayılarını arttıran ve buradan bir kazanç elde etmeye başlayan fenomen/Influencer anneler paylaşımlarında çoğunlukla çocuklarına yer vermektedirler. Çocuklarının doğumlarından yaş günlerine, ev hallerinden okula ilk başladıkları anlara kadar her süreci kişisel hesaplarından takipçilerine sergileyen bu anneler çocuklarının kişisel alanlarını işgal etmektedir. Archer (2019) sosyal medya fenomeni olan annelerin çocuklarını daha çok maddi kazanç amacıyla paylaştığını, sıradan annelerin ise mahremiyet kaygısıyla bu konuda daha çekingen davrandığını belirtmektedir. Chalklen ve Anderson (2017) ise çalışmalarında annelerin Facebook'u mahremiyet açısından dezavantajlı bulmalarına rağmen genel olarak kendilerinin ve çocuklarının haberlerini paylaştıklarını ve aldıkları geri bildirimlerden de memnun olduklarını ortaya koymuşlardır. Benzer şekilde Kumar ve Schoenebeck (2015), Facebook'un yeni annelere bebeklerinin fotoğraflarını paylaşırken mahremiyet ve gizlilik endişeleri yaşamalarına rağmen, "iyi annelik" kavramını hayata geçirme ve sosyal onay alma imkânı sunduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda sosyal medya, anneler için yalnızca bir paylaşım alanı değil; kimlik inşası, bilgi edinme, destek arayışı, tüketim davranışları ve mahremiyet ihlalleri arasında karmaşık bir deneyim alanı haline geldiği söylenebilir.

1.3. Instagram Anneleri: Instamoms

Yaygın olarak kullanılan sosyal medya platformlarından biri Instagram'dır. Özellikle akıllı telefonlardaki anlık fotoğraf paylaşımı ve bu fotoğraflardaki filtreleme özelliği Instagram'ın en çok kullanılan sosyal medya uygulamaları arasına girmesini sağlamıştır (Parsa ve Akmeşe, 2019). Instagram uygulaması tüketicilere ulaşma, içerik üretebilme ve görsellik açısından oldukça ilgi görmektedir. Instagram'ın kullanıcıları tarafından kendi yaşam tarzlarına ait görseller paylaştıkları ve bu görsellerin altına yapılan yorumlar aracılığıyla

iletişim kurulan bir platform olduğu bilinmektedir (Djafarova ve Trofimenko, 2017). Hem içerik üretebilme hem de sanal bir kimlik oluşturabilme firsatı tanıyan Instagram, kadınlar arasında annelik bilgi ve tecrübelerini paylaşabilme isteğiyle kullanım açısından da ilgi görmektedir. Bu durum Instagram’da birçok anne hesabının oluşmasının nn açarak yaygınlık sağlamıştır (Kaya, 2023).

Instagram, dünya genelinde 2 milyar aylık aktif kullanıcı sayısıyla en yaygın sosyal medya platformlarından biri haline gelmiştir (Statista, 2025). Türkiye özelinde ise Instagram kullanıcı oranı erkeklerde %67,0, kadınlarda %63,9 olarak belirlenmiştir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2024). Bu yüksek kullanım oranları, özellikle anneler arasında Instagram’ın aktif bir mecra olarak benimsendiğini göstermektedir. Kim ve McDonald-Liu (2023) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada Instagram’daki 117 mikro-ünlü hesabın %12,8’inin annelik temalı içerikler üreten blog yazarlarına ait olduğu tespit edilmiştir. Türkiye’de yapılan nitel araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Saltık-Yaman (2020) on anneden sekizinin (%80) Instagram’daki fenomen anneleri takip ettiğini; Pa elik ve Kılıçer (2022) ise 0-3 yaş arası çocuğu olan 20 kadının tamamının (%100) en az bir fenomen anneyi takip ettiğini belirtmiştir. Tosun, ztrk ve zdemir’in (2020) alışmasında ise annelerin %71,4’ünün Instagram kullandığı, bu kullanıcıların büyük kısmının günde üç saatten fazla zaman harcadığı ve düzenli olarak diğer annelerin paylaşımlarını takip ettiği ifade edilmiştir. Bu doğrultuda, anneler tarafından Instagram’daki anne hesaplarına artan ilgi ve bu hesapların yaygınlaşması, Instagram annelerinin tanımlanmasını kaçınılmaz hale getirmektedir.

Instagram anneleri (Instamoms); Instagram uygulamasında genellikle annelik kimliklerini yansıtan, bilgi ve tavsiye paylaşımları ile profesyonel hesaplar olabileceği gibi gebelik sürecinden başlayarak doğum süreci ve sonrasına kadar tüm deneyimlerini, çocuklarının fotoğraflarını ve firmaların ürün reklamlarını paylaşan, belirli bir takipçi kitlesi elde etmiş, gelir sağlayan kişilerdir (Yazıcı ve zel, 2017; Ergül ve Yıldız, 2021; Köktener ve Akgün, 2020). Instagram anneleri, “Instagram” ve “mother” kelimelerinin birleşiminden oluşan Instamom tanımlamasıyla da literatürde anılmaktadır. Instamom’ların hesapları günde birden fazla fotoğraf ve video paylaşımında bulundukları ve herkesin erişimine açık profilleri içermektedir (Güngör, 2021). Bazı Instamom’lar, basit ve gerçekçi paylaşımlarda bulunurken bazı Instamom’lar eşlerine olan sevgilerini sergileyen, çocuklarıyla ilgilenen, zorlu işleri kolayca yapabilen ve süper modeller gibi reklam içeriklerini tanıtan paylaşımlarda bulunmaktadır (Güzel, 2023).

Instagram anneleri ya da popüler adıyla Instamom’lar, yaptıkları paylaşım içerikleri nedeniyle farklılaşabilmektedirler. Instagram’da tüm ebeveynlik süreçlerini paylaşan

annelerden kendini güzel, çekici, bakımlı, kusursuz ve mükemmel anne olarak sembolize eden Yummy Mummy'ler ile bakımsız görünüme sahip anneler olan Slummy Mummy'ler bulunmaktadır (Çolak ve Çolak, 2023). İçerikleri ne olursa olsun Instagram annelerinin çoğu profil adlarının ve mesleklerinin ardına 'anne' çağrışımını dahil etmektedir (Alkan vd., 2025).

1.3.1. Yeni Annelerde Instamom Tutumları

Instagram, dijital çağın en etkili görsel paylaşım platformlarından biri olarak ebeveynlerin, özellikle de annelerin yaşam deneyimlerini, çocuklarına dair anılarını ve gündelik yaşamın dönüm noktalarını görünür kılabilindikleri bir alan sunmaktadır (San Cornelio, 2021). Bu bağlamda sosyal medya etkileyicisi anneler olarak tanımlanan "Instamom"ların, çocuk bakımı, aile içi ilişkiler, ruhsal durumlar ve kişisel yaşam deneyimleri gibi birçok alanda paylaşımlar yaparak, annelik temsillerinin dijital ortamdaki önemli aktörleri hâline geldiği söylenebilir. Tiidenberg ve Baym'ın (2017) belirttiği gibi, Instagram'da annelik ve gebelik temsilleri genellikle üç temel söylem etrafında şekillenmektedir: *öğrenmek* (bilgi edinme ve araştırma yoluyla annelik bilgisi kazanma), *satın almak* (doğru ürünlerle hazırlık yapma) ve *sergilemek* (bedensel, duygusal ya da estetik performans yoluyla anneliği görünür kılma). Instamom'ların bu söylemler aracılığıyla kurdukları görsel anlatılar, özellikle yeni anneler ve anne adayları üzerinde etkili olmakta hem bilgi kaynağı hem de duygusal destek işlevi görmektedir. Yılmaz (2021)'ın bulgularına göre annelerin bu tür içerikleri takip etme motivasyonları arasında bilgi edinme, sosyal kaçış, eğlenme, sanal topluluk hissi ve ekonomik fayda sağlama gibi unsurlar öne çıkmaktadır. Sine ve Parlak Yorgancı (2017) ise bu hesapların, yeni annelerin anneliği öğrenme sürecine rehberlik ettiğini ve annelikle ilgili toplumsal beklentilere dair farkındalık geliştirmelerine katkı sunduğunu belirtmektedir.

Sosyal medya ve internet, annelerin karar alma süreçlerini önemli ölçüde etkilemektedir (Taştekin-Ouyaba ve İnfal-Kesim, 2021). Anneler, çocuklarını nasıl beslemeleri gerektiği ve hangi besinlerin yararlı ya da zararlı olabileceği konularında fenomen annelerin içeriklerinden yararlanabilmektedirler (Beuckels ve De Jans, 2022; Hachisuka ve Aksoy-Sugiyama, 2020). Bunun yanı sıra, özellikle emzirme konusunda Instagram gönderilerinin anneler üzerinde teşvik edici ve destekleyici bir etkisi olduğu vurgulanmaktadır. Nitekim "brelfie" olarak adlandırılan emzirme selfileri, yeni annelerin emzirmeyi hem doğal hem de güçlendirici bir deneyim olarak inşa ettikleri içerikler olarak öne çıkmaktadır. Bu paylaşımlar, emzirmenin zorluklarını görünür kılarken aynı zamanda annelik kimliğini pekiştiren, dayanışma ve destek sunan bir dijital alan yaratmaktadır (Davis vd., 2025). Instagram'da yer alan bu tür içerikler,

annelere yalnız olmadıklarını hissettiren bir topluluk hissi sağlamakta ve emzirmeyi normalize eden sosyal bir çerçeve sunmaktadır (Marcon vd., 2018).

Zor günlerden geçen anne adayları için bu hiç tanımadıkları bireylerin onlara destek sağlayabilecekleri ihtimali ve birbirleri arasındaki anneliğe dair yol gösterici olmaları sosyal medyada ünlenmiş Instagram annelerinin olumlu yanları olabileceğini göstermektedir. Ancak ebeveyn olmak, annelik veya çocuk yetiştirmek konusunda bir sürü bilgiyi Instagram hesapları üzerinden geniş bir kitleye yayan annelerin uzmanlık alanları olmadığı halde bunu yapıyor olması gelecekteki tehlikelerin sinyallerini verebilmektedir. Lupton (2016)’a göre dijital mecra kullanıcıları, hangi bilgiye güvenmeleri gerektiğine ve hangisine göre hareket etmeleri gerektiğine karar vermekle karşı karşıya kalmaktadır. Tosun vd. (2020) da çalışmalarında annelerin sosyal ağ sitelerinde diğer annelerden sağladıkları bilgilerin doğruluğundan şüphe duyduklarını bildirmektedirler.

Yeni anneler anne olacaklarını öğrendikleri andan itibaren Instagram gibi sosyal medya mecralarında ihtiyaçları olabilecek her türlü ürünü satın almak için bir bilgi arayışına girebilmektedir (Demircan, 2020). Kadioğlu ve Şahin (2017)’in çalışmasında gebe kadınların satın almayı planladıkları ürünler için en çok Instagram’da araştırma yaptıkları görülmüştür. Aydemir ve Şen (2020) yaptıkları çalışmada kadınların Instagram annelerini özellikle hayatlarındaki önemli dönemlerde (söz, nişan, evlenme, gebelik) takip etmeye başladıkları ve bu annelerin reklamını yaptıkları ürünlere karşı da ilgi ve satın alma isteklerinin uyandığını ortaya çıkarmıştır. Kullanıcılarının güvenini ve samimiyetini kazanan Instamom’lar çevrimiçi pazarlamada günden güne popüler hale gelmektedirler. Instagram annelerinin en çok paylaşım yaptığı ürün ve ürün yerleştirmelerinin ise eğitim, kozmetik, sağlık, çocuk/bebek ürünleri, oyuncak, giyim ve gıda kategorilerinden oluştuğu belirtilmektedir (Ayaz ve Aytakin, 2021; Aktan ve Erdem, 2023).

Anneler tarafından takip edilen Instamom’lar, firmaların ürün reklamında kullanabilecekleri yeni alanlar haline gelmiştir. Takipçiler, Instamom’ların önerdiği ürünleri yalnızca tüketim nesnesi olarak değil; “iyi annelik” normlarına ulaşmak, çocuğuna en doğrusunu sunmak ve toplumsal beklentileri karşılamak için birer araç olarak görmektedir (Arslan, 2023). Instamom’lar, deneyim temelli paylaşımlar ve hikâyeleştirilmiş içeriklerle ürün tanıtımı yaparken, takipçilerinde güven ve samimiyet duygusu oluşturmakta, bu da geleneksel reklamlara kıyasla daha etkili bir tüketim yönlendirmesi sağlamaktadır (Uzuner, 2022; Demircan, 2020). Aynı zamanda markalarla yapılan iş birlikleri sayesinde bu anneler, bireysel hesaplarını ekonomik kazanç sağlayan ticari alanlara dönüştürmektedirler (İpekoğlu, 2021). Yavuz ve Ürkmez (2025)’in bulguları da bu içeriklerin özellikle yeni annelerin satın alma

davranışlarını doğrudan etkilediğini ve sosyal medya etkileşimi arttıkça bu etkinin güçlendiğini ortaya koymaktadır.

1.3.2. Instamomların Ruh Sağlığı Açısından Değerlendirilmesi

Instamom'lar, Instagram hesaplarındaki paylaşımlarını kontrol edebilme gücüne sahiptirler. Instagram'daki kişisel hesaplarından paylaşımlarda bulunan Instamom'lar, genellikle paylaşımlarında olumlu yaşantılara yer verirken olumsuz yaşantılara ise neredeyse yer vermekten kaçınmaktadırlar (Ergül ve Yıldız, 2021; Vatandaş ve Kızıllı, 2024). Paylaşımlarda her daim bakımlı, güzel, her işte başarılı, anlayışlı, mutlu bir aileye sahip annelerin yer alması, Instamom'lar için beğenilmek ve takdir edilmek duygusunun ön planda olduğunu ortaya koyabilmektedir (Aka, 2025). Kendi benlik sunumlarını oluşturduğunu düşündükleri gönderilerin olumsuzluk içermemesine dikkat eden Instagram anneleri için bu gönderiler bir sosyal statü simgesini temsil etmektedir.

Kallioharju vd. (2023)'nin çalışmasında Instagram hesabında kendi benliklerini, ebeveynlik ideallerini ve yaşam tarzlarını çocuklarının moda fotoğrafları ile yansıtan annelerin çocuklarının fotoğraflarını benliklerinin bir parçası olarak algıladıkları görülmektedir. Cuevas vd. (2024) da Instagram'da moda etkileyicisi olarak annelerin, aidiyet, özgünlük ve dayanışma gibi duygusal emek uygulamalarına katılarak bir benlik duygusu sürdürmek için sosyal medyayı kullandıklarını ortaya koymaktadır. Benzer şekilde Entwistle ve Wissinger (2023) Instagram'ın anne stili aracılığıyla benliklerini ve kimliklerini ifade etmek isteyen anneler için yeni bir alan oluşturduğunu belirtmişlerdir. Annelerin Instagram'da özçekimler aracılığıyla anneliklerini nasıl temsil ettiklerini #motherhood ve #momlife etiketleri kullanarak yaptıkları gönderileri analiz eden Zappavigna ve Zhao (2017) Instagram'daki özçekimlerin, annelerin sadece benliklerinin sunumuyla kalmayıp anneliğe dair bakış açılarını oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Annelerin özçekimleri aynı zamanda annelerin annelik deneyimlerinin onaylanmasına ve bireysel seslerini dile getirmelerine olanak tanımaktadır.

Instagram anneleri, paylaşımlarında sıklıkla çocuklarına yer vermektedirler. Özellikle annelerin paylaşımlarında çoğunlukla çocuklarının ve anneliklerinin ilk yıllarına odaklanmış olmaları yapılan çalışmalarda dikkat çekici bulunmuştur (San Cornelio, 2021; Djafarova ve Trofimenko, 2017). Instagram'daki etkileyici annelerin doğum öncesinde ve sonrasında paylaşımlarını inceleyen Vatandaş ve Kızıllı (2024) Instagram annelerinin çoğunlukla gebelik süresince paylaşımda bulunduklarını tespit etmiştir. Aynı çalışmada annelerin doğum öncesinde sıklıkla gebelik görselleri, alınan kilolar, büyüyen karın ve yapılan alışverişle ilgili

paylaşımlarının yerini doğum sonrasında sıklıkla bebeklerinin fotoğrafları almıştır. 30 gün boyunca 10 Instagram anne hesabını analiz eden McTigue (2021) kodlanan 218 gönderinin %70'inin çocukla ilgili olduğunu ve yaygın olarak çocuk paylaşımlarında çocuğa ait bilgilerin (çocuğun adı/soyadı, doğum günü, konum bilgisi vb.) yer aldığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Erişir ve Erişir (2018) çalışmasında Instagram'daki 25 ebeveyn hesabını inceleyerek araştırma süresi boyunca yapılan 1176 paylaşımın %41,8'lik kısmında ebeveynlerin çocuklarını kullandıklarını belirlemiştir. Baxter ve Czarnecka (2025)'ya göre de anne etkileyicileri sosyal medya gönderilerinin çoğunluğunda ve sponsorlu gönderilerin neredeyse yarısında çocuklarının resimlerini kullanmaktadırlar.

Çocuk görsellerinin paylaşımı, gönderilerin beğeni oranlarını artırmakta ve annelerin bu görselleri reklam amaçlı içeriklerde kullanmalarına olanak tanımaktadır (Garrido vd., 2023; Köktener ve Akgün, 2020; Bostan vd., 2017). Ancak bu durum, çocukların mahremiyetini riske atmakta ve anneler için duygusal ve psikolojik bir yük oluşturabilmektedir. Orhan-Kılıç vd. (2024) çocuklarının mahremiyetini ihlal eden nitelikteki paylaşımlar yapan annelerde daha yüksek düzeyde depresif semptomlar ve daha düşük yaşam doyumu düzeylerinin gözlemlendiğini belirtmektedir. Buna ek olarak takipçiler tarafından yapılan aşağılayıcı ve utandırıcı yorumlar da anneler üzerinde ilave bir psikolojik baskı yaratabilmektedir (Savira, 2020).

Instamom olarak tanımlanan anneler, dijital ortamda oluşturdukları sanal kimlikler aracılığıyla yalnızca kendilerini değil, aile bireylerini ve çocuklarını da dijital dünyanın bir parçası haline getirmektedirler (Parsa ve Akmeşe, 2019). Bu süreçte birçok anne, sosyal medya hesapları üzerinden gelir elde etmeye başlamış ve bu amaçla zamanlarının büyük bölümünü çevrimiçi geçirmeye başlamıştır. Bu durum, annelerin çocuklarıyla geçirdikleri zamanın kalitesini düşürerek ebeveyn-çocuk bağının niteliğini zayıflatabilmektedir.

Gutierrez ve Ventura (2021)'nin çalışması, annelerin mobil cihaz kullanımının arttığı anlarda bebeklerinde daha fazla olumsuz duygulanım gözlemlendiğini ve bu durumun anne-bebek bağlanmasını zayıflattığını göstermektedir. Benzer biçimde Tohlu (2023) tarafından yürütülen bir araştırmada sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte annelerin çocuklarıyla olan ilişkilerinde duygusal kopukluklar ve iletişim problemleri yaşandığını ortaya koymaktadır. Ayrıca Myruski vd. (2017) teknolojik dikkat dağınıklığının ebeveynlerin duygusal düzenleme becerilerini olumsuz etkilediğini ve bunun çocukların sosyal-duygusal gelişiminde zayıflamalara yol açabileceğini belirtmiştir.

Yeni anneler ise takip ettikleri Instamom'lar ile kendilerini karşılaştırma yoluna gitmektedirler. Annelerin yaptıkları karşılaştırmalar olumlu veya olumsuz olabilmektedir.

Annelerin bilgi kaynaklarına ve desteğe anında erişim sağlamaları karşılaştırmayı olumlu kılarken gerçekçi olmayan paylaşımların anneler üzerinde yarattığı etkiler karşılaştırmayı olumsuz kılmaktadır (Chee vd., 2023; Facca vd., 2023).

Instagram annelerinin paylaşımlarında yer alan “mükemmel anne”, “ideal anne” ve “iyi anne” tasvirleri yeni annelerin ebeveynlikleri konusunda kendilerinden şüphe duymalarına da yol açabilmektedir. Egmore vd. (2022)’nin çalışmasında Instagram profillerini takip eden annelerin Instamom’lar ile karşılaştırmalar yapılarak ebeveynlik rollerinin olumsuz etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Ouvrein (2022) ise çalışmasında Instamom’lara maruz kalan annelerin Instamom’lar ile karşılaştırma yapmaları ve içeriklere maruz kalmalarının daha düşük algılanan ebeveyn öz yeterliliği ile ilişkili olduğunu bulmuştur. Aynı çalışmada annelerden farklı olarak ilk gebeliği olan kadınların ise Instamom’ların paylaşım içeriklerine düzenli olarak maruz kalmalarının daha yüksek ebeveyn öz yeterliliği ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Coyne vd. (2017) da sosyal ağ sitelerinde sosyal karşılaştırma yapmanın annelerde ebeveynlik sonuçlarıyla (aşırı ebeveyn rolü ve düşük ebeveyn yeterliliği), algılanan sosyal destek, romantik ilişki sonuçları (artan çatışma) ve depresyonla ilişkili olduğunu belirlemiştir.

Instamom’larla karşılaştırma yapmak, yeni annelerin ruhsal iyilik hallerinde olumsuz etkiler yaratmakta; “Bende mükemmel olmalıyım.”, “Onlar gibi olmalıyım.” düşünceleri ile annelerde kıskançlık, yetersizlik, daha fazla kaygı ve depresif semptomlara neden olmaktadır. Jarvis (2017)’in sosyal medya ve modern annelik üzerine yaptığı çalışmada da annelerin sosyal medya aracılığıyla diğer annelerle hem destekleyici ilişkiler kurdukları hem de sosyal karşılaştırma yoluyla kendilerini yetersiz hissettikleri, bu durumun ise rekabetçi bir atmosfer yaratarak annelik deneyimini kaçınılmaz şekilde etkilediği belirtilmiştir. Benzer şekilde, Kirkpatrick ve Lee (2022)’nin fenomen anneler ile sıradan annelerin gönderilerine maruz kalmanın yeni anneler üzerindeki etkilerine odaklanan araştırmasında, yeni annelerin kendilerini idealleştirilmemiş (kusursuzlaştırılmamış) sıradan annelerle daha fazla özdeşleştirdikleri; buna karşın kaynağı ne olursa olsun idealleştirilmiş (kusursuz) gönderilerin annelerde daha yüksek düzeyde kıskançlık ve durumluluk kaygısına yol açtığı bulunmuştur. Padoa, Berle ve Roberts (2018)’in araştırmasına göre, sosyal medyada geçirilen zamanın miktarından ziyade, annelerin sosyal medya platformlarında diğer annelerle yaptıkları sosyal karşılaştırmalar, depresyon ve anksiyete belirtilerinin artmasında belirleyici bir rol oynamaktadır. Özellikle mükemmeliyetçilik eğilimi yüksek olan anneler, idealize edilmiş annelik temsilleri karşısında kendilerini yetersiz hissetme eğilimi göstermektedir. Küçük çocuklu annelerde doğum sonrası kaygı ile Instagram kullanımı arasındaki ilişkiyi inceleyen

Moujaes ve Verrier (2021) ise, düşük öz saygı ve yüksek sosyal karşılaştırma eğilimine sahip annelerde Instamom içerikleriyle etkileşimin daha yoğun kaygı ile ilişkili olduğunu saptamıştır.

1.4. Peripartum Depresyon

Gebelik, doğum ve doğum sonrası dönem ruhsal sıkıntıların arttığı, riskli ve hassas bir dönemdir. Gebelik ve doğum süreci kadının beden yapısının değişimine, aileye yeni bir üyenin katılımı ile yeni sorumlulukların artmasına, annelik rolünün uyumuna ve bebek bakımının yaratabileceği zorlu durumlara yol açmaktadır (Yavuz ve Bilge, 2022). Doğum sonrası en yaygın görülen ruhsal sorunlardan biri depresyondur. Doğum sonu (postpartum) depresyonu, doğum sonrası başlangıçlı majör depresif bozukluk olarak tanımlanmaktadır (Amerikan Psikiyatri Birliği, 1996). Postpartum dönemde, kadınların %70-85’inde ruhsal belirtiler ve bozukluklar görülmektedir (Gülner vd., 2010). Ancak depresif belirtilerin sadece doğum sonrasında değil, gebelik süreci boyunca da görülebileceği dikkate alındığında postpartum tanımı yerini gebelik, doğum ve doğum sonrasındaki bir ayı kapsayan peripartum tanımlamasına bırakmıştır (Çolak vd., 2022). Gebelik öncesi, gebelik süreci ve doğum sonrası dönemler, kadınların depresif belirtilerinin artabileceği son derece önemli zamanlardandır.

Postpartum dönem, plasentanın doğumuyla başlayan ve doğum sonrası ilk altı haftayı kapsayan; kadının fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden yoğun değişimler yaşadığı kritik bir süreçtir (Tezel ve Gözüm, 2005). Bu dönemde kadınlar, annelik rolünü üstlenme, artan sorumluluklarla başa çıkma, bebeğin bakım ihtiyaçlarını karşılama ve yeni oluşan annelik kimliğine uyum sağlama gibi çok boyutlu görevlerle karşı karşıya kalmaktadır (Yavuz ve Bilge, 2022). Bu uyum sağlama güçlükleri, kadınlarda duygusal çöküntüye ve çeşitli psikolojik rahatsızlıkların gelişmesine zemin hazırlayabilmektedir. Bu bağlamda, bazı kadınlar bu süreci ruhsal olarak daha hafif atlatırken, diğerleri ise bu zorlukları daha şiddetli yaşamaktadır (Quintero vd., 2014; Gülner vd., 2010). Bu ruhsal bozukluklardan en yaygın olarak görüleni ise postpartum depresyondur (Erdoğan ve Hocaoglu, 2020; Ghaedrahmati vd., 2017).

Literatürde doğum sonrası depresyon olarak anılan postpartum depresyonu Amerikan Psikiyatri Birliği: Mental bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı 4. Baskısında (DSM-IV) duygudurum bozuklukları içerisinde postpartum başlangıçlı majör depresyon olarak tanımlanmıştır. Ancak kadınlarda görülen doğumdan sonraki depresyonun %50’sinin gebelik döneminde başlaması sebebiyle “postpartum başlangıçlı” kavramı yerini “peripartum başlangıçlı” tanımına bırakmıştır. Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı 5. Baskısı (DSM-V)’nda gebelik sırasında ve doğum sonrası ilk 4 haftayı kapsayan yeğin

depresyon döneme “peripartum depresyon” denilmektedir. Uluslararası Hastalık Sınıflandırması (ICD-11)’nda ise gebelik ve doğumdan sonra yaklaşık altı haftayı içeren zihinsel ve davranışsal özellikler içeren bir sendrom şeklinde tanımlanmaktadır. Majör depresyon bozukluğu ile peripartum depresyon belirtilerinin benzerliğinden kaynaklı, DSM-V’e göre peripartum depresyon riskinden bahsedebilmek için belirtilerin en az beş tanesinin iki hafta süre ile görülüyor olması gerekmektedir. Bu belirtiler: depresif, çökkün ruh hali, bütün etkinliklere karşı ilgide belirgin azalma veya zevk alamama, kilo ile iştahla anlamlı değişiklikler, uykusuzluk veya aşırı uyuma, ajitasyon ya da yavaşlama, bitkinlik, suçluluk duygusu, değersiz hissetme, düşünmede ve odaklanmada güçlük çekme, kararsızlık, yineleyici ölüm ya da intihar etme düşüncesidir.

Dünya genelinde yapılan çalışmalara bakıldığında gebe kadınlarda depresyon görülme sıklığının; Brezilya’da gebelik sırasında %24,3, doğum sonrasında %10,8 (Melo vd., 2012), Kore’de doğum öncesinde %40,5, doğum sonrasında %61,4 (Park vd., 2015), Etiyopya’da %24,2 (Zegeye vd., 2018), Pakistan’da doğum öncesinde %37, doğum sonrasında %30 (Atif vd., 2021), İtalya’da doğum öncesinde %20,2, doğum sonrasında %27,5 (Camoni vd., 2023) olduğu görülmektedir. Wang vd. (2021)’nin 80 ülke ve bölgeden 565 çalışmayı dahil ettikleri çalışmada ise doğum sonrası depresyonun dünya nüfusunun %17,22’sinde olduğu bulunmuştur. Erdoğan ve Hoccoğlu (2020) ise kadınlarda doğum sonrasında depresyon sıklığının yüksek olduğu ve dünya çapında doğum sonu depresyonun gebelik öncesi ve sonrasındaki kadınların %20’sini etkilediğini bildirmektedir.

Türkiye’de yapılan çalışmalara bakıldığında gebelikte depresyon görülme sıklığının; Trabzon’da %28,1 (Ayvaz vd., 2006), Burdur’da %22,1 (Sütlü ve Çatak, 2017), Isparta’da %35,0 (Arslan vd., 2011), Manisa’da %28,3 (Özbaşaran vd., 2011) olduğu yönündedir. Keser-Özcan vd. (2017)’nin 52 çalışmayı inceledikleri çalışmada Türkiye’de postpartum depresyon yaygınlığı %23,8 olarak bulunmuştur. Üstgörül ve Yanikkerem (2017)’in inceledikleri 38 çalışmanın sonucunda ise Türkiye’de postpartum depresyon yaygınlığının %15,4-51,3 arasında değiştiğini ortaya çıkarmıştır.

1.4.1. Yeni Annelerde Peripartum Depresyon Nedenleri ve Risk Faktörleri

Gebelik, ruhsal açıdan bireyi etkileyen riskli dönemlerden biridir. Gebelik öncesi ve sonrasında düzenli kontrollerin yapılması ve depresyona yol açabilecek risk faktörlerinin erken tanınması anne ruh sağlığı açısından önemli görülmektedir. Peripartum depresyonun ortaya çıkmasında doğum öncesi ve sonrası çok çeşitli risk faktörlerinin etkili olduğu bilinmektedir.

Yapılan çalışmalara göre risk faktörleri genellikle biyolojik, psikolojik, sosyal, hormonal, kültürel, sosyodemografik ve obstetrik temellere dayanmaktadır (Ghaedrahmati vd., 2017; Agrawal vd., 2022; Leung ve Kaplan, 2009; Aktaş ve Yeşilçiçek-Çalış, 2015). Bu çeşitli risk faktörlerinin varlığı, peripartum depresyonun tanılanmasını güçleştirmekte ve tedavisinin gecikmesine neden olabilmektedir.

Gebelik öncesi ve sonrası depresyonun etiyolojisi kesin olarak açıklanamamakla birlikte, birçok çalışma biyolojik faktörlerin postpartum depresyon gelişiminde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır (Yar ve Yılmaz, 2021; O'Hara ve Wisner, 2014). Özellikle gebelik süreci ve doğum sonrasında meydana gelen ani hormonal değişimlerin, annelerin depresif belirtilere karşı duyarlılığını artırdığı ifade edilmektedir (Payne ve Maguire, 2019). Bu hormonal dalgalanmalar, bazı kadınlarda psikolojik kırılganlığı tetikleyerek peripartum dönemde depresyon riskini artırabilmektedir (Guintivano, Manuck, ve Meltzer-Brody, 2018).

Biyolojik etmenlerin yanı sıra psikososyal değişkenlerin de peripartum depresyon riskinde belirleyici olduğu görülmektedir. Literatürde gebelikte depresyon riskini etkileyen faktörler arasında; mevcut veya geçmiş depresyon öyküsü, sosyodemografik durum, plansız/istenmeyen gebelik, bebeğin cinsiyeti, sosyal desteğin varlığı/yokluğu, eş ilişkisi, anne veya bebekte sağlık sorunu, emzirmeme gibi unsurlar sıklıkla bildirilmektedir (Robertson vd., 2004; Erbil vd., 2009). Bu genel bulguları destekleyen çalışmalardan biri olan Pamuk ve Güçlü (2022), annelerdeki psikiyatrik hastalık öyküsünün bulunması, eş ile iletişimin niteliğinin düşük olması, önceki doğumda psikiyatrik hastalık varlığı, gebelikteki düzenli takip edilme durumu ve bebeğin bakımında başka bir bireyin desteğinin olmaması gibi etmenlerin postpartum depresyon riskini anlamlı biçimde arttırdığını ortaya koymuştur. Benzer şekilde Peng vd. (2021)'nin Çin'deki çalışmasında ailede ruhsal hastalık öyküsünün olmasının, kayınvalide ve kayınpederle yaşamanın, gebelikte anksiyete veya depresyon yaşamanın, stresli yaşam olaylarının postpartum depresyonun yaygınlığıyla ilişkili olduğu bulunmuştur. Türkoğlu vd. (2022)'na göre ise ailede depresyon öyküsü, ailede ruhsal destek alan birisi olması, bebeğin cinsiyetine duyulan üzüntü postpartum depresyon yaşama ihtimalini artırırken bebeğin bakımında destek görme ve bebeğin emzirilmesi koruyucu uygulamaları içermektedir.

Gebelik öncesi veya sonrasında annede depresyon görülmesi için önemli risk faktörlerinden biri, annenin daha önce bir depresyon öyküsüne sahip olmasıdır. Ayrıca annede var olan ancak henüz klinik olarak belirginleşmemiş olan depresif semptomlar, gebelik sürecinde yaşanan bedensel ve ruhsal değişimlerin etkisiyle açığa çıkabilmektedir (O'Hara ve Wisner, 2014; Çolak vd., 2022). Doğum öncesi ve sonrası depresyon üzerine uzunlamasına çalışmaları inceleyen Underwood vd. (2016) perinatal dönemde depresyonun en büyük risk

faktörünün geçmişte depresyon veya diğer ruh sağlığı sorunların olduğunu bildirmiştir. Gülnar vd. (2010)'nin çalışmasında önceden depresyon tanısı olan annelerde postpartum depresyon olasılığının 5,7 kat, önceki doğumlarında sonra psikiyatrik hastalık geçiren annelerde postpartum depresyon tekrarlama olasılığının 7,5 kat arttığı belirlenmiştir.

Planlı ve isteyerek oluşan gebelik, kadın için postpartum dönemin sağlıklı geçirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Anneliğe ve gebeliğe hazır olabilmek için bir kadının ruhen ve fiziken hazır olması gerekmektedir (Arslan vd., 2006). İsteyerek geçirilen gebelik süreci anneliğe uyumu da kolaylaştırabilmektedir. Anne olmak için kendini hazır hissetmek, annenin gebelik öncesinde veya sonrasında yaşayabileceği değişimlere olan farkındalığını arttırmaktadır. Bu durum annelerin sağlıklı bir gebelik süreci geçirebilmesini ve psikolojik olarak annenin rahatlamasını sağlayabilir. Muskens vd. (2022)'nin çalışmasında planlanmamış gebelik yaşayan kadınların planlı gebelik yaşayan kadınlara göre tüm perinatal dönem boyunca daha yüksek seviyede depresif semptomlar bildirdikleri görülmüştür. İlk kez anne olanlarda gebelik niyetinin doğum sonrası depresyonla ilişkisini inceleyen Abbasi vd. (2013) da istenmeyen gebelik yaşayan kadınlarda istenen gebelik yaşayanlara göre doğum sonrası depresyon yaygınlığının daha yüksek olduğunu bulgulamışlardır. Benzer şekilde 30 çalışmanın dahil edildiği araştırmada gebe kalmayı planlayan kadınlara kıyasla istemeden gebe kalan kadınların depresyon geliştirme riskleri önemli ölçüde daha yüksek bulunmuştur (Qio ve ark, 2020). Karahan vd. (2017) çalışmalarında doğum sonu depresyonun bebek ile ilişkili risk faktörlerini inceleyerek gebeliğini istemeyen, bebeğinin cinsiyeti beklentisine uymayan, bebeğine bakarken güçlük yaşayan, bebeğine iyi bakamayacağı kaygısı yaşayan ve bebeğinin ekonomik yük olacağını düşünen kadınlarda doğum sonu depresyon puanlarını yüksek olduğunu bulgulamışlardır.

Gebelik sürecinde veya sonrasında anneye sağlanan desteğin yetersiz veya az olması annelerin stresini ve depresyon riskini arttırabilmektedir. Sosyal destek eksikliği, postpartum depresyon riskini arttıran önemli etkenlerden birisidir (Yıldırım vd., 2011). Bu dönemlerde anneler kendilerine yol gösterebilecek veya ihtiyaçlarında onlara yardımcı olabilecek birilerine ihtiyaç duyabilmektedirler. Toptaner vd. (2024)'nin çalışmasında yaklaşık olarak dört kadından birinin doğum sonrası dönemde depresif belirtiler gösterdiği ve bu depresif belirtilerin sosyal desteğin artmasıyla azaldığı sonucuna varılmıştır. Benzer şekilde Aktaş ve Yeşilçiçek-Çalık (2015) da araştırmaları sonucunda gebe kadınların beşte birinin gebelikte tedavi gerektiren depresif semptomlar yaşadıklarını ve gebelikte yakın desteğinin olmaması durumunun depresif semptomların şiddetiyle ilişkili olduğunu belirtmiştir. Cho vd. (2022)'nin

alışmasında ise düşük sosyal desteğe sahip kadınlarda postpartum depresyon görülme olasılığının yüksek sosyal desteğe sahip kadınlara göre 4,63 kat daha fazla olduğu saptamıştır.

Annelerin gebelik sürecinde en fazla yanında olmasını isteyebileceği ve desteğine ihtiyaç duyacağı kişi eşidir. Doğumdan sonra bebeğin yoğun bir ilgi ve bakım ihtiyacı vardır. Anneler, bebeğin bakımıyla, uyumasıyla, emzirilmesiyle ilgilenirken zaman zaman stresli, yorgun, bitkin hissedebilmektedir (Raynor, 2006). Bu durumda kadının partnerinin anneye sağlayacağı destek ile kadınlar daha az stres yaşamaktadır. Annelerin algıladıkları eş desteğinin artması postpartum stres düzeyinin azalmasında etkili olmaktadır (Aydın vd., 2022). Katı ve Altuntuğ (2024) alışmasında annelerin erken lohusalık döneminde algılanan eş desteği ile doğum sonu güvenlik hissi arasında anlamlı ve pozitif bir ilişi olduğunu saptamıştır. Benzer şekilde Antoniou vd. (2021) da doğum sırasında partnerden alınan destek, kadınlarda stresle ve kendilerini ne kadar güvende hissetmeleriyle ilişkilendirilmiştir. Eşlerinden sağladıkları destek ile anneler hem doğum öncesinde hem de doğum sonrasında yaşayabilecekleri sıkıntılı ruh halini düzenleyebilirler. En önemli sosyal destek kaynağı olan eş desteğinin yeterli düzeyde olması kadınların fiziksel ve ruhsal iyi oluş düzeylerini etkilemektedir (Kutlubay ve Ariz, 2021). Tektaş ve elik (2024) alışmasında annelerin algıladıkları eş desteğinin depresyon ile negatif, maternal bağlanma ile pozitif yönde ilişi olduğu ortaya koymaktadır.

1.4.2. Peripartum Depresyonun Sonuçları

Gebelik sırasında veya sonrasında görülen depresyon belirtileri anneyi olduğu kadar bebeği de uzun vadede etkileyebilir. Anneler, bebeğinin gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Annenin ruh sağlığının yerinde olmaması bebeğin tüm yaşamında etkisi olacak bir halk sağlığı sorunu olmuştur (Rahayuningsih, 2023; Saharoy vd., 2023). Gebelik, yeni anne adayları için fizyolojik bir olay olmanın yanında psikolojik problemlerin ortaya çıkmasına sebep olabilmektedir. Anneler, yaşadıkları ruhsal dalgalanmalar sebebiyle isteksiz, bitkin, yorgun, hayattan zevk alamayan bir ruh haline bürünebilmektedir (Amerikan Psikiyatri Birliği [APA], 2014; O'Hara ve Wisner, 2014). Bu gibi durumlar annelerin kendileriyle ve bebekleriyle ilgilenmek istememelerine, bebeklerini yalnız bırakabilmelerini ve bebeklerine karşı sözlü veya sözsüz davranışlarda bulunmalarına sebep olmaktadır (Hübner-Liebermann vd., 2012). Anne adayının gebelik sırasında ve sonrasında ruhsal iyilik halinin bozulmasının, anne ile bebeği arasındaki ilişiye, bağlanmaya, emzirmeye ve bebeğin gelişiminde birtakım olumsuz sonuçlar doğurabileceği yapılan çalışmalarda görülmektedir.

Küçük bir bebeğe bakımın annenin yaşam kalitesini olumsuz etkilemesinin yanında depresyonun varlığı annenin yaşam kalitesinin daha da düşmesine neden olmaktadır (Durukan vd., 2011). Erçel ve Kahyaoğlu-Süt (2020)'e göre de postpartum dönem kadınların uyku ve yaşam kalitesini kötüleştirmektedir. Ruhsal iyilik hali bozuk olan bir anne bebeğinin istek ve ihtiyaçlarını yeterli düzeyde karşılayamayacağından anne-bebek bağlanmasının önemli düzeyde etkilenmesi beklenilmektedir. Anne-bebek bağlanması, anne ile bebeği arasındaki güçlü duygusal bağ ve bağlantıya denilmektedir (Saharoy vd., 2023). Depresyonlu anneler genellikle bebeğiyle güvenli duygu ve bağ kurmakta güçlük çekerler. Yapılan çalışmalarda annedeki postpartum depresyonunun anne-bebek bağlanmasını olumsuz yönde etkilediği görülmektedir (Çuvadar Baş ve Ünsal, 2022; Çankaya vd., 2017).

Bir bebeğin büyümesi ve gelişmesinde en önemli beslenme yöntemi emzirmedir (Erkal-Aksoy ve ark, 2016). Doğumdan sonraki dönemde annenin bebeğini emzirebilmesi için ruhen ve bedenlen sağlıklı olması gerekmektedir. Gebelikte depresyon açısından risk altında olan anneler, bebeklerini emzirmekten kaçınmakta veya bebeklerini emzirdikleri süreleri kısa tutabilmektedirler. Dönmez ve Bükülmez (2015)'in yaptığı çalışmada postpartum depresyondaki annelerin bebeklerini emzirme sürelerinin kısa olduğunu ve bu neden bebeklerin kilo alımlarının düşük düzeyde olduğu bulunmuştur. Ayrıca, doğum sonrası depresyonu olan annelerin bebeklerine karşı zarar verme düşüncelerinin yaygın olduğu da bildirilmektedir (Jennings vd., 1999).

Depresif anneler, çocuklarının gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Martucci vd. (2021)'na göre anne depresyonu, çocuğun psiko-motor ve sosyo-duygusal gelişimlerinde gecikmeler için önemli bir risk faktörüdür. Lubotzky-Gete vd. (2021)'nin çalışmasında depresif semptomları bulunan annelerin bebeklerinde dil, kişisel-sosyal, ince-kaba motor ve uyum becerilerinde gecikmeler görülmektedir. Nix vd. (2021) ise annelerin depresyonu ile çocukların sosyo-duygusal, bilişsel veya dil gelişimleri arasında doğrudan bir ilişki olmadığını bulgularken beklenmedik bir şekilde anne depresyonunun çocukların sosyal uyum davranışlarıyla pozitif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Peripartum depresyon hem anne hem de çocuk sağlığı açısından ciddi riskler taşımakta olup, toplum sağlığı açısından da önem arz etmektedir (Becker vd., 2016; O'Hara Wisner, 2014). Bu nedenle depresyonun erken dönemde tanınması ve uygun müdahale yöntemlerinin geliştirilmesi gereklidir. Literatürde bu alanda kullanılan tedavi yöntemlerinin hem farmakolojik hem de psikoterapötik uygulamaları içerdiği görülmektedir (Hübner-Liebermann vd., 2012; Yavuz ve Bilge, 2022). Bununla birlikte, depresyonun tanınmasında hâlen çeşitli zorluklar yaşanmaktadır. Özellikle gebelik döneminde yaşanan ruhsal sıkıntılar, kadınlar

tarafından "normal" gebelik belirtileri olarak algılanmakta ve bu durum tanı sürecini geciktirebilmektedir (Pamuk ve Güçlü, 2022). Rallis vd. (2014) gebelikte yaşanan depresyonun anksiyete ve stres düzeyleriyle birlikte seyrettiğini ve gebeliğin erken döneminde yaşanan depresyonun, ileri dönemlerdeki ruhsal sağlık göstergelerini anlamlı biçimde yordadığını bildirmiştir. Bu bulgu, gebeliğin erken dönemlerinde psikolojik değerlendirme yapılmasının önemini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, bazı araştırmalar gebelikte kullanılan antidepresan ilaçların hem anne hem de bebek açısından kısa ve uzun vadeli olumsuz sonuçlar doğurabileceğini ileri sürmektedir (Angelotta ve Wisner, 2017; Pearlstein, 2015). Bu nedenle, peripartum depresyona neden olabilecek risk faktörlerinin doğru biçimde belirlenmesi ve bireyselleştirilmiş tedavi yaklaşımlarının sağlık profesyonelleri tarafından uygulanması, bu ruhsal rahatsızlığın önlenmesi ve iyileştirilmesinde kritik öneme sahiptir.

II. BÖLÜM

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın türü, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi, araştırmanın etik yönü hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Türü

Bu çalışma tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı tasarım şeklindedir. Tanımlayıcı araştırmalarda olguların, nesnelerin, insanların, grupların veya örgütlerin özellikleri ortaya çıkartılmakta ve tanımlanmaktadır (Gürbüz ve Şahin, 2018). Kesitsel tarama türü, geniş bir grubu ilgilendiren durumlarda, grubun tamamına ulaşamadığında grubun tamamı üzerinde değil de grubun içerisinde farklı gruplar belirleyerek verilerin toplanmasıdır (Karakaya, 2014). İlişkisel araştırma yöntemi ise değişkenlerin birbirleriyle etkileşimini yani değişkenlerin birbirlerini etkileyip etkilemediğini görmek için kullanılmaktadır (Tekbıyık, 2019).

2.2. Araştırmanın Değişkenleri

Neden-sonuç ilişkisinin incelendiği araştırmalarda neden olan değişken “bağımsız değişken”, sonuç olan değişken ise “bağımlı değişken” olarak tanımlanmaktadır (Akaygün, 2019). Bu doğrultuda araştırmanın bağımlı değişkenleri; Instamom tutumları ve peripartum depresyon belirleyicileridir. Yaş, eğitim durumu, çalışma durumu, gelir düzeyi, yaşanılan yer, aile tipi, gebelik haftası da bu araştırmanın bağımsız değişkenleri arasında yer almaktadır.

2.3. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Bu çalışma Amasya Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nin gebe izlem biriminde yürütülmüştür. Araştırmanın uygulaması, verilerin analiz edilmesi ve sonuçlarının raporlanması Aralık 2024-Haziran 2025 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın gerekli etik ve kurum izinleri alındıktan sonra, Kasım 2024 tarihinde araştırmanın hazırlık aşaması tamamlanmış, Aralık 2024-Nisan 2025 tarihlerinde veriler toplanmış, Nisan-Haziran 2025 tarihlerinde ise verilerin değerlendirilmesi ve sonuçların raporlanması tamamlanmıştır.

2.4. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu çalışmanın evrenini Amasya Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne Aralık 2024-Nisan 2025 tarihleri arasında başvuran ve takip edilen gebeler oluşturmaktadır.

2.4.1. Dahil Etme Kriterleri

Araştırmanın örneklemini için aşağıdaki dahil etme kriterleri aranmıştır:

- 18 yaş üstü
- İlk gebelik (ilk annelik, yaşayan çocuğun olmaması)
- Instagram kullanıcısı olma
- Instamom takipçisi olma (en az bir Instamom takip etme)
- Araştırmaya katılmaya istekli olma

2.4.2. Dışlama Kriterleri

Araştırmanın örneklemini için aşağıdaki dışlama kriterleri aranmıştır:

- Eşi ile ayrı yaşıyor olma
- Ruhsal bir hastalık tanısına sahip olma

2.4.3. Örneklem Seçimi ve Örneklem Büyüklüğü

Araştırma tek merkezde ve kesitsel olarak yapıldığından herhangi bir örneklem seçim yöntemine gidilmemiştir. Araştırmanın uygulandığı tarihlerde takip edilen dahil etme kriterlerine uygun tüm gebelerin örnekleme alınması hedeflenmiştir. Toplam 338 gebeye ulaşılmış ve yüz yüze görüşme sağlanmıştır. Gebelerden 2 tanesi eşi ile ayrı yaşadığı için, 10 tanesi çalışmaya katılmaya istekli olmadığı için, 5 tanesi Instagram kullanmadığı için, 3 tanesi Instamom takipçisi olmadığı için çalışmaya dahil edilmemiştir. Toplam 318 gebe ile çalışma tamamlanmıştır.

Çalışmanın gücü “G. Power-3.1.9.2” programı kullanılarak hesaplanmıştır. 318 kişiye uygulanan analiz sonucunda $\alpha=0,05$ düzeyinde, etki büyüklüğü 0,149 olarak bulunmuş ve post-hoc olarak hesaplanan çalışmanın gücü 0,76 olarak hesaplanmıştır. Post hoc analizi için minimum elde edilmesi gereken power değeri 0,67’dir (Cohen, 1988). Bu durumda yapılan çalışmanın gücü kabul edilebilir düzeydedir, veri sayısı yeterlidir.

2.5. Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, “Instamomlara İlişkin Tutum Ölçeği (İİTÖ)” ve “Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği (PDBÖ)” kullanılmıştır.

2.5.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafında hazırlanan anket formu, gebelerin tanımlayıcı özelliklerine yönelik yedi sorudan (yaş, eğitim durumu, çalışma durumu, gelir düzeyi, yaşanan yer, aile tipi, gebelik haftası) oluşmaktadır (Ek 1).

2.5.2. Instamomlara İlişkin Tutum Ölçeği

Tekinay Özköroğlu (2023) tarafından geliştirilen, geçerlik ve güvenilirliği saptanan ölçek, anneler için Instamomlara ilişkin tutumlarını ölçmek amacıyla oluşturulmuştur. Ölçek 21 maddelik, altılı likert türünde son halini almıştır. Ölçekte yer alan her bir ifade “hiç katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “biraz katılmıyorum”, “biraz katılıyorum”, “katılıyorum”, “tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirilip, sırasıyla 1-6 arasında puanlanmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan Instamomlara karşı olumlu tutumu ifade etmektedir. “Instamomları Beğenme ve Model Alma” (1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19) ile “Instamomların Gerekliliği ve Samimiyeti ile ilgili Algı” (4, 9, 10, 15, 16, 20, 21) olarak iki alt faktörden oluşmaktadır. 4, 9, 10, 15, 16, 20, 21. Maddeler ters olarak puanlanan maddelerdir. Cronbach alfa katsayısı 0,93 olarak bulunan ölçeğin, “Beğenme ve Model Alma” alt faktörünün alfa puanı 0,96 iken “Gereklilik ve Samimiyeti Algısı” alt faktörünün alfa puanı 0,85 olarak bulunmuştur (Tekinay Özköroğlu, 2023) (Ek 2). Tablo 1’de ölçüm aracının güvenilirlik analizi sonuçları verilmiştir.

2.5.3. Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği

Üstün ve Kelleci (2023) tarafından geliştirilen ölçek, geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olup üçlü likert tiptedir. Cevaplar “Evet” (riskin varlığını gösterir), “Kısmen” (riskin kısmen varlığını gösterir), “Hayır” (riskin olmadığını gösterir) şeklinde değerlendirilmekte ve sırasıyla 2, 1, 0 şeklinde puanlanmaktadır. Elde edilen toplam ölçek puanı, peripartum depresyon için yüksek riski göstermektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 42, en düşük puan 0’dır. Öz bildirim dayalı olan ölçek, 21 madde ve beş faktörlü yapıya sahiptir. Faktörler sırasıyla “Depresyon semptomları” (Madde 1-6), “Anksiyete” (Madde 7-10), “Anneliğe hazır

oluş” (Madde 11-14), “Aile desteği ve yaşam memnuniyeti” (Madde 15-18), “Eş ilişkisi” (Madde 19-21) olarak sınıflandırılan riskleri belirlemektedir. Ölçeğin altı maddesi (12, 15, 16, 17, 18, 19) ters ifadeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,836 ve alt boyutlara ilişkin Alpha değerleri 0,603-0,825 arasındadır. Ölçeğin kesme puanı 21 olup, 21 ve üzerinde puan alanların peripartum depresyon açısından riskli olduğu kabul edilebilir. Ölçek, gebelik sürecinin herhangi bir döneminde peripartum depresyon belirleyicilerini tanılamak ve postpartum depresyon açısından riski saptamak amacıyla kullanılabilir (Üstün ve Kelleci, 2023) (Ek 3).

Tablo 1’de araştırmada kullanılan ölçüm araçlarının güvenirlik analizi sonuçları verilmiştir. Ölçek ve alt boyutlarının güvenirlikleri hesaplanmış ve iyi derecede güvenilirliğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Cronbach Alfa değerlerinin 0,60’tan büyük olması, kullanılan ölçeklerin güvenilir olduğunu göstermektedir (Altunışık vd., 2023). Bu da çalışmada kullanılan ölçüm araçlarının iç tutarlılıklarının iyi olduğunu göstermektedir.

Tablo 1. Ölçüm Araçlarına İlişkin Cronbach Alpha Değerleri

Ölçüm Araçları	Cronbach's Alpha
İİTÖ	0,882
Beğenme ve Model Alma	0,901
Gereklilik ve Samimiyet Algısı	0,721
PDBÖ	0,829
Depresyon Semptomları	0,785
Anksiyete	0,760
Anneliğe Hazır Oluş	0,647
Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti	0,611
Eş İlişkisi	0,722

2.6. Verilerin Toplanması

Bu aşamada Amasya Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde gebe izlem birimine takip için gelen gebelerde araştırmanın amacı açıklanmış, araştırmaya katılmaya istekli olup olmadıkları sorulmuştur. Araştırmaya katılmayı kabul eden ve araştırma kriterlerine uygun gebelere bilgilendirilmiş onam formu doldurtulmuştur (Ek 6). Veriler araştırmacı tarafından Aralık 2024-Nisan 2025 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yapılarak toplanmıştır. Kişisel Bilgi Formu, İİTÖ ve PPDÖ gebelerin kendisi tarafından doldurulması sağlanmıştır. Formların doldurulması için yeterli zaman verilmiş, tamamlanan formlar

araştırmacı tarafından teslim alınmıştır. Tüm formların tamamlanması için gebeler 10-15 dakika zaman ayırmıştır.

2.7. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 ve DataBeeg 1.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar (sayı, yüzde, minimum-maksimum değerleri, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Kullanılan verilerin normal dağılıma uygunluğu test edilmiştir. Normal dağılıma uygunluk Q-Q Plot çizimi ile incelenebilir (Chan, 2003). Ayrıca, kullanılan verilerin normal dağılım göstermesi çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 3 arasında olmasına bağlıdır (Shao, 2002). Normal dağılıma sahip verilerde niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki bağımsız grup karşılaştırılmasında bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi uygulanmış ve fark bulunduğu durumda fark yaratan grubu bulmak için Bonferroni kullanılmıştır. İki numerik değişken arasındaki ilişkiyi test etmek için Pearson Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Bağımsız değişkenin bağımlı değişken arasındaki etkisini araştırmak için Basit Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır.

2.8. Araştırmanın Etik Yönü

Çalışmanın uygulanabilmesi için Amasya Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (18.10.2024 tarihli 2024/111 sayılı karar) (Ek 4) ve Amasya İl Sağlık Müdürlüğü'nden yazılı izin (30.10.2024 tarihli 258085463 sayılı karar) (Ek 5) alınmıştır. Ölçek sahiplerinden yazılı izin alarak uygulama yapılmıştır (Ek 7, Ek 8). Yapılan araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlanmıştır. Araştırmaya katılan gebelere araştırmayla ilgili sözlü ve yazılı olarak bilgilendirme yapılmıştır.

III. BÖLÜM

3. BULGULAR

Bu bölümde gebelerin tanımlayıcı özellikleri, ölçüm araçları ve ölçek alt boyutlarından elde edilen puan ortalamaları, Instamom tutum düzeyleri, peripartum depresyon belirtileri düzeyleri ve ölçüm araçları arasında korelasyon ve regresyon bulgularına yer verilmiştir.

3.1. Tanımlayıcı Özelliklere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan gebelerin demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir. Gebelerin yaş ortalaması 25,75 ve büyük çoğunluğunun ortaöğretim ve üzeri bir eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Gebelerin %45,0’ı ortaöğretim, %48,7’si ise yükseköğretim eğitim düzeyinde olup, yalnızca %6,3’ü ilköğretim mezunudur. Gebelerin %74,2’si çalışmadığını, %25,8’i ise çalıştığını belirtmiştir. Gebelerin gelir düzeylerine göre dağılımları incelendiğinde, %72,3’ü gelirin giderine eşit olduğunu belirtmiş, %12,3’ü gelirin giderinden az olduğunu, %15,4’ü ise gelirin giderinden fazla olduğunu ifade etmiştir. Gebelerin %63,2’si il merkezinde, %27,7’si ilçede, %9,1’i ise köyde yaşadığı tespit edilmiştir. Gebelerin aile tipi durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, %90,6’sı çekirdek aile (eşiyle birlikte), %9,4’ü ise geniş aile yapısında yaşadığı belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan gebelerin gebelik haftası ortalama 21,93’tir. Gebelik haftalarına göre değerlendirildiğinde gebelerin %24,5’i birinci trimesterde, %42,2’si ikinci trimesterde, %33,3’ü ise üçüncü trimesterdedir.

Tablo 2. Gebelerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Değişkenler		Ortalama $\pm$ SS	Min–Maks
Yaş		25,75 $\pm$ 3,86	18–42
Gebelik Haftası		21,93 $\pm$ 9,93	3–40
		n	%
Eğitim Durumu	İlköğretim	20	6,3
	Ortaöğretim	143	45,0
	Yükseköğretim	155	48,7
Çalışma Durumu	Çalışmıyor	236	74,2
	Çalışıyor	82	25,8
Gelir Düzeyi	Gelir Giderden Az	39	12,3
	Gelir Gidere Eşit	230	72,3
	Gelir Giderden Fazla	49	15,4
Yaşanılan Yer	Köy	29	9,1
	İlçe	88	27,7
	İl Merkezi	201	63,2
Aile Tipi	Çekirdek Aile (Eşi ve Kendisi)	288	90,6
	Geniş Aile (Aile Büyükleri ile)	30	9,4
Trimester	Birinci Trimester (1–3 Ay)	78	24,5
	İkinci Trimester (3–6 Ay)	134	42,2
	Üçüncü Trimester (6–9 Ay)	106	33,3
Toplam		318	100,0

Not: SS: Standart Sapma, Min-Maks: Minimum–Maksimum değerler, n: Örneklem sayısı

3.2. Ölçüm Araçları ve Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular

Araştırmada kullanılan ölçüm araçlarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler Tablo 3’te sunulmuştur. İİTÖ puanı ortalaması 75,61 $\pm$ 13,64, alt boyutlarından Beğenme ve Model Alma puan ortalaması 43,59 $\pm$ 14,41, Gerekliklik ve Samimiyet Algısı puan ortalaması 32,01 $\pm$ 6,52’dir. PDBÖ puan ortalaması 8,74 $\pm$ 5,80, alt boyutlarından Depresyon Semptomları puan ortalaması 2,91 $\pm$ 2,75, Anksiyete puan ortalaması 4,36 $\pm$ 2,43, Anneliğe Hazır Oluş puan ortalaması

0,71±1,41, Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti puan ortalaması 7,56±0,97 ve Eş İlişkisi puan ortalaması 0,31±0,82 olarak bulunmuştur.

Tablo 3. Gebelerin Ölçüm Araçları ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Dağılımı

Ölçüm Aracı ve Alt Boyutları	Min.	Maks.	Ort.	SS
İİTÖ	37,00	112,00	75,61	13,64
Beğenme ve Model Alma	14,00	76,00	43,59	14,41
Gereklilik ve Samimiyet Algısı	11,00	42,00	32,01	6,52
PDBÖ	0,00	36,00	8,74	5,80
Depresyon Semptomları	0,00	12,00	2,91	2,75
Anksiyete	0,00	8,00	4,36	2,43
Anneliğe Hazır Oluş	0,00	8,00	0,71	1,41
Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti	1,00	8,00	7,56	0,97
Eş İlişkisi	0,00	5,00	0,31	0,82

Not: Min: Minimum değer, Maks: Maksimum değer, Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Gebelerin tanımlayıcı özellikleri ile İİTÖ ve alt boyutları puan ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 4'te verilmiştir. Gebelerin eğitim durumlarına göre Beğenme ve Model Alma boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Ortaöğretim ve yükseköğretim eğitim düzeyinin Beğenme ve Model Alma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturduğu görülmektedir ($p<0,05$). Eğitim durumlarına göre Gereklilik ve Samimiyet Algısı boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmektedir ($p<0,05$). Ortaöğretim ve yükseköğretim eğitim düzeyinin Instamomların gerekliliği ve samimiyeti ile ilgili algı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturduğu görülmektedir ($p<0,05$). Eğitim durumlarına göre İİTÖ toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Çalışma durumu, gelir düzeyi, yaşanan yer, aile tipi ve gebelik haftasına göre İİTÖ ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4. Gebelerin Tanımlayıcı Özellikleri ile İİTÖ ve Alt Boyutları Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler		Beğenme ve Model Alma		Gereklilik ve Samimiyet Algısı		İİTÖ	
		$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS
Eğitim	İlköğretim (1)	47,70	15,63	30,85	5,96	78,55	14,48
Durumu	Ortaöğretim (2)	45,23	14,29	31,15	6,66	76,38	14,05
	Yükseköğretim (3)	41,55	14,14	32,96	6,36	74,52	13,12
	Test Değeri	3,335***		3,262***		1,189***	
	p	0,037*		0,040*		0,306	
	Bonferroni	2>3		2>3		-	
Çalışma	Çalışmıyor	44,19	14,70	32,19	6,58	76,38	13,52
Durumu	Çalışıyor	41,86	13,47	31,51	6,36	73,37	13,80
	Test Değeri	0,208**		0,415**		0,085**	
	p	1,262		0,816		1,728	
	Bonferroni	2>3		2>3		-	
Gelir	Gelir Giderden Az	44,64	13,52	31,10	6,88	75,74	13,34
Düzeyi	Gelir Gidere Eşit	44,32	13,71	31,86	6,38	76,19	13,23
	Gelir Giderden Fazla	39,32	17,53	33,46	6,81	72,79	15,58
	Test Değeri	2,574***		1,666***		1,255***	
	p	0,078		0,191		0,286	
Yaşanılan	Köy	44,58	14,60	31,13	7,69	75,72	15,59
Yer	İlçe	46,29	13,97	31,29	6,92	77,59	12,51
	İl Merkezi	42,26	14,46	32,46	6,14	74,73	13,79
	Test Değeri	2,488***		1,272***		1,349***	
	p	0,085		0,282		0,261	
Aile Tipi	Çekirdek Aile	43,52	14,50	32,19	6,54	75,71	13,58
	Geniş Aile	44,30	13,71	30,36	6,21	74,66	14,34
	Test Değeri	-0,281**		1,460**		0,399**	
	p	0,779		0,145		0,690	
Trimester	Birinci Trimester	43,88	13,97	32,32	5,80	76,20	13,47
	İkinci Trimester	43,12	14,61	31,64	6,38	74,77	13,78
	Üçüncü Trimester	43,97	14,57	32,26	7,20	76,23	13,64
	Test Değeri	0,122***		0,372***		0,435***	
	p	0,885		0,690		0,648	

Not: $\bar{X}$: Ortalama, SS: Standart Sapma, *p<0,05, **Bağımsız t testi, ***Tek yönlü varyans analizi

Gebelerin tanımlayıcı özellikleri ile PDBÖ ve alt boyutları puan ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 5'te verilmiştir. Gebelerin eğitim durumlarına göre Depresyon Semptomları ve Anksiyete puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Eğitim durumlarına göre Anneliğe Hazır Oluş puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). İlköğretim ve ortaöğretim, ilköğretim ve yükseköğretim grupları arasında Anneliğe Hazır Oluş puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). İlköğretim eğitim düzeyinin Anneliğe Hazır Oluş puanının diğer eğitim düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Eğitim durumlarına göre Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Ortaöğretim ve ilköğretim eğitim düzeyinin Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Eğitim durumuna göre Eş İlişkisi puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). İlköğretim eğitim düzeyinin eş ilişkisi puanının diğer eğitim düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Eğitim durumuna göre PDBÖ toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0,05$). İlköğretim ve ortaöğretim, ilköğretim ve yükseköğretim grupları arasında PDBÖ puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

Gebelerin gelir düzeyine göre Depresyon Semptomları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0,05$). Geliri giderinden az ile geliri giderine eşit ve geliri giderinden az ile geliri giderinden fazla depresyon puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Geliri giderinden az olanların Depresyon Semptomları puanlarının diğer gelir gruplarına göre daha yüksek çıktığı görülmektedir. Gelir düzeyine göre Anksiyete puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur ($p>0,05$). Gelir düzeylerine göre Anneliğe Hazır Oluş puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Geliri giderinden az ve geliri giderine eşit gruplarında Anneliğe Hazır Oluş puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0,05$). Gelir düzeyine göre Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0,05$). Geliri giderine eşit ve geliri giderinden az grupların Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Gelir düzeylerine göre Eş İlişkisi puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Geliri giderinden az ve geliri giderine eşit grupların Eş İlişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Gelir düzeylerine göre PDBÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0,05$). Geliri giderinden az ile geliri giderine eşit ve geliri giderinden az ile geliri giderinden fazla olanların PDBÖ puanları arasında istatistiksel olarak

anlamli fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Geliri giderinden az olan grubun PDBÖ puanının daha yüksek olduğu görölmektedir.

Yaşanılan yer durumuna göre Depresyon Semptomları, Anksiyete, Anneliğe Hazır Oluş ve Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti puanları arasında istatistiksel olarak anlamli fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Yaşanılan yer durumuna göre Eş İlişkisi puanları arasında istatistiksel olarak anlamli fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Yaşanılan yer durumuna göre PDBÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamli fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Köy ve ilçe yerleşim yerleri PDBÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamli fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Köyde yaşayanların diğer yerleşim yerlerine göre PDBÖ puanlarının daha yüksek olduğu görölmüştür.

Aile tipine göre Depresyon Semptomları arasında istatistiksel olarak anlamli fark vardır ($p<0,05$). Geniş ailelerin çekirdek ailelere göre depresyon semptomları düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aile tipine göre Anneliğe Hazır Oluş puanları arasında istatistiksel olarak anlamli fark vardır ($p<0,05$). Geniş ailelerin çekirdek ailelere göre Anneliğe Hazır Oluş puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aile tipine göre Anksiyete, Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti, Eş İlişkisi puanları arasında istatistiksel olarak anlamli fark yoktur ($p>0,05$). Aile tipine göre PDBÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamli fark vardır ($p<0,05$). Geniş ailelerin çekirdek ailelere göre PDBÖ puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Gebelerin çalışma durumlarına ve gebelik haftalarına göre PDBÖ ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamli fark yoktur ($p>0,05$).

Tablo 5. Gebelerin Tanımlayıcı Özellikleri ile PDBÖ ve Alt Boyutları Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler		Depresyon		Anksiyete		Anneliğe Hazır		Aile Desteği ve		Eş İlişkisi		PDBÖ	
		Semptomları				Oluş		Yaşam					
		$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS
Eğitim	İlköğretim (1)	3,95	3,99	4,95	2,85	1,60	2,21	7,00	2,00	0,85	1,63	12,35	10,02
Durumu	Ortaöğretim (2)	3,09	2,70	4,39	2,42	0,76	1,45	7,69	0,68	0,37	0,85	8,95	5,58
	Yükseköğretim (3)	2,61	2,57	4,26	2,38	0,54	1,20	7,51	0,99	0,19	0,58	809	5,11
	Test Değeri	2,688***		0,724***		5,292***		4,840***		6,541***		5,036***	
	p	0,070		0,486		0,005*		0,009*		0,002*		0,007*	
	Bonferroni	-		-		1>2;1>3		2>1		1>2;1>3		1>2;1>3	
Çalışma	Çalışmıyor	3,00	2,71	4,41	2,42	0,77	1,50	7,54	1,00	0,30	0,83	8,96	5,91
Durumu	Çalışıyor	2,64	2,86	4,23	2,45	0,51	1,10	7,62	0,89	0,35	0,79	8,12	5,45
	Test Değeri	1,026**		0,589**		1,474**		-0,633**		-0,460**		1,135**	
	p	0,306		0,557		0,141		0,527		0,646		0,257	
Gelir	Gelir Giderden Az (1)	4,20	3,33	4,61	2,54	1,15	1,82	7,07	1,66	0,69	1,37	11,58	8,11
Düzeyi	Gelir Gidere Eşit (2)	2,76	2,57	4,38	2,38	0,59	1,18	7,66	0,76	0,24	0,67	8,32	5,00
	Gelir Giderden Fazla (3)	2,59	2,85	4,10	2,56	0,91	1,92	7,48	1,04	0,34	0,83	8,46	6,61
	Test Değeri	5,084***		0,498***		3,292***		6,288***		5,019***		5,486***	
	p	0,007*		0,608		0,038*		0,002*		0,007*		0,005*	
	Bonferroni	1>2;1>3		-		1>2		2>1		1>2		1>3;1>2	

Değişkenler		Depresyon Semptomları		Anksiyete		Anneliğe Hazır Oluş		Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti		Eş İlişkisi		PDBÖ	
		$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS
Yaşanılan Yer	Köy (1)	4,06	3,52	4,6	2,78	1,27	2,20	7,34	1,28	0,72	1,41	11,34	8,07
	İlçe (2)	2,80	2,49	4,53	2,24	0,68	1,26	7,54	0,98	0,21	0,66	8,69	5,15
	İl Merkezi (3)	2,79	2,71	4,25	2,46	0,64	1,32	7,60	0,92	0,30	0,75	8,39	5,62
	Test Değeri	2,833***		0,564***		2,585***		0,892***		4,324***		3,318***	
	p	0,060		0,569		0,077		0,411		0,014*		0,038*	
	Bonferroni	-		-		-		-		1>2;1>3		1>2	
Aile Tipi	Çekirdek Aile	2,75	2,58	4,31	2,39	0,63	1,33	7,59	0,93	0,28	0,74	8,39	5,51
	Geniş Aile	4,46	3,73	4,90	2,77	1,46	1,92	7,30	1,31	0,60	1,32	12,13	7,38
	Test Değeri	-2,449**		-1,261**		-2,318**		1,548**		-1,265**		-2,695**	
	p	0,020*		0,208		0,027*		0,123		0,215		0,011*	
Trimester	Birinci Trimester	3,05	2,81	4,37	2,41	0,88	1,55	7,70	0,74	0,20	0,63	8,80	5,33
	İkinci Trimester	2,70	2,73	4,50	2,58	0,64	1,35	7,61	0,91	0,29	0,78	8,54	5,91
	Üçüncü Trimester	3,07	2,74	4,18	2,24	0,66	1,39	7,39	1,17	0,42	0,97	8,96	6,04
	Test Değeri	0,649		0,508		0,788		2,549		1,664		0,158	
	p	0,523		0,602		0,456		0,080		0,191		0,854	

Not: $\bar{X}$: Ortalama, SS: Standart Sapma, *p<0,05, **Bağımsız t testi, ***Tek yönlü varyans analizi

3.3. Ölçüm Araçları Arasındaki Korelasyon ve Regresyon Bulguları

Ölçüm araçları ve alt boyutları arasındaki Pearson Korelasyon Analizi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir. İİTÖ ile PDBÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=0,114$, $p<0,05$).

İİTÖ ile PDBÖ alt boyutları açısından incelendiğinde ise Anksiyete arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf ($r=0,144$, $p<0,05$), Eş İlişkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf ($r=0,110$, $p<0,05$) bir ilişki olduğu görülmektedir. İİTÖ ile Depresyon Semptomları, Anneliğe Hazır Oluş, Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

PDBÖ ile İİTÖ alt boyutlarından Beğenme ve Model Alma arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf bir ilişki olduğu ($r=0,142$, $p<0,05$), Gereklilik ve Samimiyet Algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 6. Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Beğenme ve Model Alma	r	1	-0,341**	0,893**	0,132*	0,149**	-0,015	-0,022	0,119*	0,142*
	p		<0,001	<0,001	0,018	0,008	0,792	0,690	0,033	0,011
2. Gereklilik ve Samimiyet Algısı	r		1	0,118*	-0,088	-0,029	-0,060	0,017	-0,033	-0,076
	p			0,036	0,116	0,610	0,288	0,768	0,560	0,177
3. İİTÖ	r			1	0,098	0,144*	-0,044	-0,016	0,110*	0,114*
	p				0,082	0,010	0,431	0,780	0,049	0,042
4. Depresyon Semptomları	r				1	0,490**	0,312**	-0,319**	0,424**	0,869**
	p					<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
5. Anksiyete	r					1	0,108	-0,033	0,216**	0,713**
	p						0,055	0,558	<0,001	<0,001
6. Anneliğe Hazır Oluş	r						1	-0,312**	0,287**	0,531**
	p							<0,001	<0,001	<0,001
7. Aile Desteği ve Yaşam Memnuniyeti	r							1	-0,394**	-0,466**
	p								<0,001	<0,001
8. Eş İlişkisi	r								1	0,570**
	p									<0,001
9. PDBÖ	r									1
	p									

Not: r: Korelasyon katsayısı *p<0,05 **p<0,01

Ölçüm araçları ve alt boyutları arasındaki regresyon analizi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir. Instamomlara ilişkin tutumun peripartum depresyon belirleyicileri üzerindeki etkisini incelemek amacıyla Basit Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır. Kurulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($F=4,155$, $p<0,05$). Regresyon analizi sonucunda, instamomlara ilişkin tutumun peripartum depresyon belirleyicileri üzerinde anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisi olduğu görülmüştür ($\beta=0,048$, $p=0,042$). Modelin açıklayıcılık düzeyine bakıldığında, ilgili değişkenin peripartum depresyon belirleyicilerindeki varyansın yaklaşık %1,3’ünü açıkladığı görülmektedir ($R^2=0,013$). Bu bulgu, sosyal medyada annelik temsillerine ilişkin tutumların peripartum dönem ruhsal süreçleri üzerinde etkili olabileceğini göstermektedir.

Beğenme ve Model Alma ile Gereklilik ve Samimiyet Algısının peripartum depresyon belirleyicileri üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=3,390$, $p<0,05$). Değişkenlere ilişkin regresyon katsayıları incelendiğinde, Beğenme ve Model Alma değişkeninin peripartum depresyon belirleyicileri üzerinde anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisi olduğu görülmektedir ($\beta=0,053$, $p=0,027$). Buna karşılık, Gereklilik ve Samimiyet Algısı değişkeninin etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\beta=-0,028$, $p=0,602$). Modelin açıklayıcılık düzeyi %2,1’dir ($R^2=0,021$). Bu sonuç, bireylerin sosyal medya içeriklerini beğenme ve örnek alma davranışlarının peripartum depresyon belirleyicileri ile ilişkili olabileceğini, ancak Instamomların gerekliliği ve samimiyeti ile ilgili algının bu süreçte belirleyici bir rol oynamadığını göstermektedir.

Tablo 7. Regresyon Analizi Sonuçları

Model	Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	Standart Hata	Beta	t	p	F	p	R ²
1	PDBÖ	Sabit	5,082	1,828	-	2,781	0,006*	4,155	0,042*	0,013
		İİTÖ	0,048	0,024	0,114	2,038	0,042*			
2	PDBÖ	Sabit	7,319	2,290	-	3,196	0,002*	3,390	0,035*	0,021
		Beğenme ve Model Alma	0,053	0,024	0,132	2,220	0,027*			
		Gereklilik ve Samimiyet Algısı	-0,028	0,053	-0,031	-0,522	0,602			

Not: β : Regresyon katsayısı, Standart Hata: Katsayıların standart hatası, Beta: Standardize edilmiş regresyon katsayısı, t : t testi değeri; F : Modelin genel anlamlılık testi; R^2 : Modelin açıkladığı varyans oranı, * $p < 0,05$

IV. BÖLÜM

4. TARTIŞMA

Bu araştırmada, yeni annelerin Instamom tutumları ile peripartum depresyon belirleyicileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bulgular, sosyal medya platformlarında özellikle Instagram'daki fenomen annelere yönelik tutumların, annelerin ruhsal sağlıklarıyla anlamlı bir ilişki içinde olabileceğini göstermektedir. Literatürde bu iki değişkeni doğrudan birlikte inceleyen çalışmalar sınırlıdır; ancak sosyal medya, annelik kimliği ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkilere odaklanan pek çok araştırma, bu bulguları desteklemektedir (Facca vd., 2023; Egmoose vd., 2022; Padoa vd., 2018; Ouvrein, 2022).

Gebelerin Instamomlara yönelik tutum düzeyleri genel olarak yüksektir. Ortalama toplam puan 75,61'dir. Beğenme ve Model Alma alt boyutu 43,59; Gereklilik ve Samimiyet Algısı ise 32,01 olarak hesaplanmıştır. Bu durum, yeni annelerin Instamomları yalnızca bilgi edinme amacıyla değil, aynı zamanda birer rol model olarak da gördüklerini göstermektedir. Anneler, Instagram'da karşılaştıkları fenomen anneleri çocuk bakımı, ev düzeni ve kendilik bakımı gibi konularda örnek almakta, bu içerikleri anneliklerini şekillendirmek için kullanmaktadır (Verstegen, 2025; Saccone, 2021).

Demografik verilere göre, ortaöğretim mezunu annelerin Instamomlara yönelik tutumlarının, yükseköğretim eğitim seviyesine sahip annelere kıyasla daha yüksek olması, orta eğitim düzeyine sahip annelerin dijital temsillere karşı daha fazla güven duyduklarını veya bu içeriklerden daha fazla etkilendiklerini düşündürmektedir. Bununla birlikte, diğer demografik değişkenlerde anlamlı farklılıkların bulunmaması, Instamomlara ilişkin tutumların daha çok bireysel psikososyal faktörlerin etkisiyle şekillendiğini işaret etmektedir. Öte yandan, Yavuz ve Ürkmez (2025) tarafından yapılan çalışma, Instagram annesi takip motivasyonlarının eğitim düzeyi, medeni durum ve çalışma durumu gibi demografik faktörlere göre farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu sonuç, dijital platformlarda annelik temsillerine yönelik ilgide demografik özelliklerin belirleyici olabileceğini göstermektedir. Benzer şekilde, Croes ve Bartels (2021) de dijital etkileycilere yönelik takip motivasyonlarının demografik değişkenlere bağlı olarak farklılıklar gösterdiğini bildirmiştir.

Gebelerin PDBÖ puan ortalaması $8,74 \pm 5,80$ 'dir. Bu değer, ölçeğin kesme puanı olan 21'in altında kaldığı için genel olarak depresyon riski düşük görülmektedir. Ancak bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda, bazı annelerin risk grubunda yer aldığı şeklinde değerlendirilmektedir. Benzer şekilde, Molgora vd. (2022) İtalya'da yürüttükleri uzunlamasına

çalışmada “Doğum Sonrası Depresyon Belirleyicileri Envanteri - Gözden Geçirilmiş” (PDPI-R) ölçeği kullanarak bazı kadınların doğum sonu depresyon için risk grubunda olduğunu belirtmiştir. Aynı ölçüm aracını kullanan Alves vd. (2019) ise Portekizli kadınlar üzerinde yaptıkları çalışmada ölçeğin depresyon belirleyicilerini güvenilir biçimde ölçtüğünü ve erken risk tanısında fayda sağladığını ortaya koymuştur. Ayrıca, Ikeda ve Kamibeppu (2013) tarafından Japonca versiyonuyla geliştirilen PDPI-R çalışmasında da benzer sonuçlar rapor edilmiştir. Türkiye’den Ayhan vd. (2024) ise PDPI-R’nin psikometrik geçerliliğini ve risk belirlemedeki etkinliğini desteklemiş, kültürel uyarlamanın önemine vurgu yapmıştır. Bu çalışmalar ışığında, bu araştırma sonucunda ölçek puanlarının genel popülasyonda düşük depresyon riski gösterdiğini ancak bireysel farklılıkların göz ardı edilmemesi gerektiğini doğrulamaktadır. Ayrıca depresyon belirleyicilerinin yalnızca ölçek skorlarıyla değil, sosyokültürel ve psikososyal faktörlerle birlikte değerlendirilmesi gerektiği literatürde de vurgulanmaktadır (Oppo vd., 2009). Dolayısıyla, bu çalışmada elde edilen düşük puan ortalaması depresyon riskinin olmadığını kesin olarak göstermemekte; benzer uluslararası çalışmaların da belirttiği üzere, risk altındaki annelerin tespiti ve desteklenmesi önem taşımaktadır.

Peripartum depresyon belirleyicileri bazı demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir. Çalışmada, geliri giderinden az olan, kırsal bölgede yaşayan ve geniş aile yapısına sahip annelerin depresyon puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgular, ekonomik zorlukların, kırsal yaşam koşullarının ve sınırlı sosyal destekle karakterize edilen geniş aile ilişkilerinin anne ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yarattığını göstermektedir. Benzer şekilde, uluslararası araştırmalar da düşük sosyoekonomik düzeyin, sosyal destek eksikliğinin ve kırsal yaşamın peripartum depresyon riskini artırdığını ortaya koymaktadır (Cho vd., 2022; Ghaedrahmati vd., 2017). Türkiye’de yapılan çalışmalar da bu sonuçları desteklemektedir (Aktaş ve Yeşilçiçek-Çalış, 2015; Durukan vd., 2011; Yıldırım vd., 2011). Tüm bu bulgular ışığında, peripartum depresyonun önlenmesinde sosyoekonomik koşullar ve sosyal destek mekanizmalarının bütüncül bir şekilde ele alınması gerektiği görülmektedir.

Bu çalışmada elde edilen dikkat çekici bulgulardan biri, Instamomlara yönelik Beğenme ve Model Alma tutumunun peripartum depresyon belirleyicileriyle pozitif yönde anlamlı bir ilişki göstermesidir. Bu bulgu, yeni annelerin Instagram gibi platformlarda sıkça karşılaştıkları idealize edilmiş annelik temsillerini beğenme ve bu temsilleri rol model olarak alma eğilimlerinin, depresif belirtilerin artmasına neden olabileceğini düşündürmektedir. Bu sonuç, literatürde dijital annelik temsillerinin ruhsal iyi oluş üzerindeki etkilerini ortaya koyan

çalışmalar ile örtüşmektedir. Smith ve arkadaşları (2020), dijital medyada içselleştirilen içeriklerin annelik ile ilgili duygular üzerinde güçlü etkiler yarattığını ve bu içeriklerin ruhsal iyi oluşu doğrudan etkileyebileceğini ifade etmektedir. Beck'in (2022) çalışması da ilk kez anne olan kadınların bu temsiller aracılığıyla hem ilham aldıklarını hem de zaman zaman yetersizlik hissi yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, Wagstaff vd. (2024) da sosyal medyada sunulan abartılı “mükemmel annelik” imgelerinin annelerin kendi ebeveynliklerini sorgulamalarına neden olabildiğini vurgulamıştır.

Bu bulgulara paralel olarak, Jabłońska ve Zajdel (2020) sosyal medyada karşılaşılan idealize annelik imgelerinin annelerde yetersizlik hissini tetiklediğini, sosyal karşılaştırmalar yoluyla suçluluk ve performans kaygısını artırdığını ifade etmektedir. Araştırmada, annelerin özellikle Instagram gibi platformlarda kendilerini sıkça diğer annelerle kıyasladıkları ve bu kıyaslamaların öz-değer kaybı ile benlik saygısında düşüşe yol açtığı belirtilmiştir. Aynı şekilde, Sidani ve arkadaşları (2020) da Instagram gibi görsel ağırlıklı sosyal medya platformlarında geçirilen zamanın artmasıyla sosyal karşılaştırma eğiliminin yükseldiğini; bunun da depresif belirtiler, beden memnuniyetsizliği ve düşük özsaygı ile anlamlı bir ilişki içinde olduğunu ortaya koymuştur. Muskens vd. (2023)'nin bulguları ise sosyal medya kullanımının gebelik ve doğum sonrası dönemde psikolojik sıkıntılarla ilişkili olduğunu göstermektedir. Gebe kadınlarda sosyal medya kullanımının artması, özellikle sosyal karşılaştırma eğilimi ve öz eleştirinin yükselmesiyle birlikte yaşam kalitesinde düşüşe ve depresif belirtilerde artışa neden olabilmektedir. Bu çalışmalar, özellikle yeni anneler gibi duygusal olarak daha hassas dönemlerden geçen bireylerde sosyal medya temelli karşılaştırmaların ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini desteklemektedir.

Bununla birlikte, Ye (2023) sosyal medya platformlarının yeni anneler tarafından sıklıkla bilgi edinme ve sosyal destek arayışı amacıyla kullanıldığını vurgulamakta, ancak bu mecralarda karşılaşılan idealize içeriklerin annelerde yetersizlik hissi ve depresif belirtiler oluşturabileceğini de belirtmektedir. Bu durum, sosyal medyanın hem destekleyici hem de risk oluşturabilecek çift yönlü yapısını ortaya koymaktadır. Nitekim bu çalışma, mevcut araştırmada Gerekliklik ve Samimiyet Algısı alt boyutunun depresyonla anlamlı bir ilişki göstermemesini açıklamaya da yardımcı olabilir. Yani sosyal medyanın sadece bilgi edinme amaçlı kullanımı depresyon üzerinde doğrudan bir etki yaratmazken; beğenme, özdeşleşme ve model alma gibi duygusal etkileşim boyutları belirgin psikolojik sonuçlar doğurabilmektedir. Ayrıca, Zappavigna ve Zhao (2017) Instagram'da anneliğin idealize edilmiş şekilde sunulmasının takipçilerde güçlü duygusal tepkiler oluşturduğunu belirtirken; Kirkpatrick ve Lee (2022) sosyal medyada paylaşılan “kusursuz annelik” içeriklerinin annelerde kıskançlık,

stres ve durumluk kaygıyı artırdığını göstermektedir. Bruner (2018) ise sosyal karşılaştırmanın Instagram kullanımına bağlı olarak depresif semptomları artırabileceğini bulmuştur.

Bu çalışmada Beğenme ve Model Alma düzeyi yüksek olan annelerin, sosyal medyada maruz kaldıkları idealize edilmiş annelik imgelerini içselleştirerek kendi ebeveynliklerine dair olumsuz değerlendirmelerde bulunabilecekleri ve bunun da peripartum depresyon riskini artırabileceği görülmektedir. Bu durum, sosyal medyanın sadece bilgi edinme aracı olmaktan çıkıp duygusal özdeşleşme ve kimlik inşasına aracılık etmesiyle açıklanabilir. Literatürle örtüşen bu bulgu, dijital annelik temsillerinin ruhsal sağlık üzerindeki çift yönlü etkilerine dikkat çekmekte ve hassas gruplarda sosyal medya kullanımının dikkatle değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, yeni annelerin Instamomlara yönelik tutumları ile peripartum depresyon belirleyicileri arasındaki ilişkiyi inceleyen nadir araştırmalardan biridir. Elde edilen sonuçlar, Instamom içeriklerini beğenme ve rol model alma tutumlarının annelerin ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceğini göstermektedir. Bu durum, sosyal medyada sıkça karşılaşılan idealize edilmiş annelik temsillerinin, bazı annelerde depresif belirtilerin artmasına yol açabileceğini düşündürmektedir. Ancak, literatürde bu iki değişkeni bir arada ele alan çalışmalar oldukça sınırlıdır; bu nedenle alanda daha büyük örneklem gruplarında yapılacak yeni ve prospektif araştırmalara ihtiyaç vardır.

Önümüzdeki çalışmalarda, Instagram fenomeni olarak bilinen annelerin ruh sağlığının yanı sıra, bu annelerin eşleri ve çocukları ile Instamomları takip eden annelerin eşleri ve çocuklarının ruhsal durumlarının da araştırılması önerilmektedir. Böylece, sosyal medyanın aile içindeki etkileri daha kapsamlı ve derinlemesine analiz edilebilir. Annelerin sosyal medyada karşılaştıkları idealize annelik temsilleri, sadece annelerin ruh sağlıklarını değil, çocuklarıyla kurdukları bağı da etkileyebilir. Özellikle annede görülen depresif belirtiler, çocuğun duygusal gelişimini, güven duygusunu ve bağlanma sürecini olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, sosyal medyanın çocuklar üzerindeki dolaylı etkileri ve çocukların dijital ortamlarda paylaşılması, mahremiyetleri ve hakları da gelecekteki araştırmaların önemli bir parçası olmalıdır.

Uygulama boyutunda ise, sağlık profesyonellerinin ve destek hizmeti sunan kurumların, yeni annelerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarını değerlendirirken Instamom içeriklerinin ruh sağlığı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. Ayrıca peripartum depresyon riskini azaltmak için uygun bilgiye erişimi sağlama, destek sistemlerini tanıma, eş ile sağlıklı ilişkiyi sürdürme, var olan kaygı ve stresi azaltma konularında psikososyal bakım uygulamalarının güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Sosyal medya kullanımına yönelik bilinçlendirme çalışmaları ve eleştirel bakış açısını geliştirmeye yönelik eğitim programları da annelerin ruh sağlığının korunmasına katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Abbasi, S., Chuang, C. H., Dagher, R., Zhu, J. ve Kjerulff, K. (2013). Unintended pregnancy and postpartum depression among first-time mothers. *Journal of Women's Health*, 22(5), 412-416. doi: [10.1089/jwh.2012.3926](https://doi.org/10.1089/jwh.2012.3926)
- Agrawal, I., Mehendale, A. M. ve Malhotra, R. (2022). Risk factors of postpartum depression. *Cureus*, 14(10). doi: [10.7759/cureus.30898](https://doi.org/10.7759/cureus.30898)
- Aka, L. B. (2025). Sosyal medya ve Instagram anneleri. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 7(17), 194-207. doi: [10.47994/usbad.1627296](https://doi.org/10.47994/usbad.1627296)
- Akaygün, S. (2019). Araştırma konusu ve problemi. H. Özmen ve O. Karamustafaoğlu (Ed.), *Eğitimde araştırma yöntemleri içinde* (2. Bs.)(s. 42-54). Pegem Akademi.
- Aktan, E. ve Erdem, Ö. A. (2023). Dijital ebeveynlik türü olarak blogger annelik: Blogger annelerin pazarlama mesajlarının değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 11(1), s. 200-222.
- Aktaş, S. ve Yeşilçiçek-Çalık, K. (2015). Factors affecting depression during pregnancy and the correlation between social support and pregnancy depression. *Iran Red Crescent Med J*, 17(9): e16640. doi: [10.5812/ircmj.16640](https://doi.org/10.5812/ircmj.16640)
- Alkan, D.P., Gündüz, Ş., Özbilgin, M. ve Kamasak, R. (2025). Problematising sharenting of supermoms in a neoliberal context. *Gend. Issues* 42(3). doi: [10.1007/s12147-024-09348-2](https://doi.org/10.1007/s12147-024-09348-2)
- Altın, S. (2024). Anne tüketicilerin influencer güvenilirliği ve satın alma niyeti arasında marka güveninin aracı rolü: Bir yol analizi. *Fiscaoconomia*, 8(2), 441–458. doi: [10.25295/fsecon.1397639](https://doi.org/10.25295/fsecon.1397639)
- Altunışık, R., Boz, H., Gegez, A. E., Koç, E., Sıgır, Ü., Yıldız, E. ve Yüksel, A. (2023). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Yeni perspektifler* (2. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Alves, S., Fonseca, A., Canavarro, M. C. ve Pereira, M. (2018). Preliminary psychometric testing of the Postpartum Depression Predictors Inventory-Revised (PDPI-R) in Portuguese women. *Maternal and Child Health Journal*, 22(4), 571–578. doi: [10.1007/s10995-018-2433-6](https://doi.org/10.1007/s10995-018-2433-6)
- Alves, S., Fonseca, A., Canavarro, M. C. ve Pereira, M. (2019). Predictive validity of the Postpartum Depression Predictors Inventory-Revised (PDPI-R): A longitudinal study with Portuguese women. *Midwifery*, 69, 113–120. doi: [10.1016/j.midw.2018.11.006](https://doi.org/10.1016/j.midw.2018.11.006)

- Amerikan Psikiyatri Birliği. (1996). *Mental bozuklukların tanısıl ve sayımsal el kitabı* (4. bs.) [DSM-IV] (E. Köroğlu, Çev.). Hekimler Yayın Birliği. (Orijinal yayın tarihi 1994).
- Amerikan Psikiyatri Birliği. (2014). *Ruhsal bozuklukların tanısıl ve sayımsal elkitabının tanı ölçütleri başvuru kitabı* (5. bs.) [DSM-5] (E. Köroğlu, Çev.). Hekimler Yayın Birliği. (Orijinal yayın tarihi 2013).
- Angelotta, C. ve Wisner, K.L. (2017). Treating depression during pregnancy: Are we asking the right Questions. *Birth Defects Research*, 109(12), 879-887. doi: [10.1002/bdr2.1074](https://doi.org/10.1002/bdr2.1074)
- Antoniou, E., Stamoulou, P., Tzanoulinou, M.D. ve Orovou, E. (2021). Perinatal mental health; The role and the effect of the partner: A systematic review. *Healthcare (Basel)*, 9(11). 1572. doi: [10.3390/healthcare9111572](https://doi.org/10.3390/healthcare9111572)
- Archer, C. (2019). How influencer 'mumpreneur' bloggers and 'everyday' mums frame presenting their children online. *Media International Australia*, 170(1), 47–56. doi: [10.1177/1329878X19828365](https://doi.org/10.1177/1329878X19828365)
- Arpacı Nart, E. (2024). Dijital medyada anneliğin yeni temsilleri: Anneliğin tüketici formuna dönüşümü. *ASES Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 1-15. doi: [10.5281/zenodo.12532127](https://doi.org/10.5281/zenodo.12532127)
- Arslan, B. (2023). *Instagram’da ideal annelik temsilleri ve tüketim baskısı* [Yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Arslan, B., Arslan, A., Kara, S., Öngel, K. ve Mungan, M.T. (2011). Gebelik anksiyete ve depresyonunda risk faktörleri: 452 olguda değerlendirme. *Tepecik Eğit Hast Derg*, 21(2), 79 – 84.
- Arslan, P. H., Can Gürkan, A. Ö., Ekşi, A. Z. ve Engin Yiğit, Ö. D. F. (2006). Doğum Sonrası Depresyonun Annelik Yaşamına Etkileri. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 10(10). doi: [10.21560/spcd.47575](https://doi.org/10.21560/spcd.47575)
- Atif, M., Halaki, M., Raynes-Greenow, C. ve Chow, C.M. (2021). Perinatal depression in Pakistan: A systematic review and meta-analysis. *Birth.*, 248(2): 149-163. doi: [10.1111/birt.12535](https://doi.org/10.1111/birt.12535)
- Ay, F., Ekmekçi, K. A., Batuhan, F. ve Oğuz, A. (2019). Kadınlar sosyal medyada normal doğum eylemi ile ilgili ne paylaşıyor? www.kadinlarkulubu.com örneği. *ACU Sağlık Bil Derg*, 10(1), 49 – 54. doi: [10.31067/0.2019.106](https://doi.org/10.31067/0.2019.106)
- Ayaz, Y. Y. ve Aytekin, P. (2021). Fenomen Pazarlaması: Fenomen Anneler Üzerine Bir İçerik Analizi. *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 7(14), 210-237.

- Aydemir, L. ve Şen, İ. (2020). Kadın takipçilerin gözünden instagram annelerine yönelik bir değerlendirme. *International Journal of Social and Humanities Sciences (IJSHS)*, 4(1), 41-54.
- Aydın, R., Palancı-Ay, Ö., Yazıcı-Topçu, T. ve Aktaş, S. (2022). Annelerin erken postpartum dönemdeki eş desteği algısının postpartum stres üzerine etkisi. *STED*, 31(2), 126 – 133. doi: [10.17942/sted.1027517](https://doi.org/10.17942/sted.1027517)
- Ayhan, F., Akalin, A., Balsak, H. ve Erden, A. (2024). Psychometric testing and the predictive validity of the postpartum depression predictors inventory-revised (PDPI-R): A longitudinal study with Turkish women. *Sexual ve Reproductive Healthcare* 40, 100965.
- Ayvaz, S., Hocaoglu, Ç., Tiryaki, A. ve Ak, İ. (2006). Trabzon il merkezinde doğum sonrası depresyon sıklığı ve gebelikte ilişkili demografik risk etmenleri. *Türk Psikiyatri Dergisi* 17(4), 243 – 251.
- Baker, B. ve Yang, I. (2018). Social media as social support in pregnancy and the postpartum. *Sexual ve Reproductive Healthcare*, 17, s. 31-34. doi: [10.1016/j.srhc.2018.05.003](https://doi.org/10.1016/j.srhc.2018.05.003)
- Barkhuus, L., Bales, E. ve Cowan, L. (2017) Internet ecologies of new mothers: Trust, variety and strategies for managing diverse information sources. Proceedings of the 50th Hawaii International Conference on System Sciences. 2283 – 2292.
- Başer, M., Mucuk, S., Korkmaz, Z. ve Seviş, Ü. (2005). Postpartum dönemde anne ve babaların yenidoğan bakımına ilişkin gereksinimlerinin belirlenmesi. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(Ek Sayı: Hemşirelik Özel Sayısı), 54-58.
- Başoğlu, R. (2020). Annelerin sosyal medya kullanımı ve instagramda olan popüler anneler. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 7(1), s. 857-873.
- Baxter, K. ve Czarnecka, B. (2025). Sharing images of children on social media: British motherhood influencers and the privacy paradox. *PLOS ONE*, 20(1), e0314472. doi: [10.1371/journal.pone.0314472](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0314472)
- Beck, G. (2022). *#Motherhoodunfiltered: Representations of motherhood on instagram and implications for wellbeing in first-time mothers* [Honours thesis, University of Tasmania]. University of Tasmania Open Access Repository. doi: [10.25959/23247026.v2](https://doi.org/10.25959/23247026.v2)
- Becker, M., Weinberger, T., Chandy, A. ve Schmukler, S. (2016). Depression during pregnancy and postpartum. *Current Psychiatry Reports*, 18(32). doi: [10.1007/s11920-016-0664-7](https://doi.org/10.1007/s11920-016-0664-7)

- Beuckels, E. ve De Jans, S. (2022). 'My mom got influenced by yours': The persuasiveness of mom influencers in relation to mothers' food assessments and decisions. *Appetite*, 178, 106269. doi: [10.1016/j.appet.2022.106269](https://doi.org/10.1016/j.appet.2022.106269)
- Bjelke, M., Martinsson, A. K., Lendahls, L. ve Oscarsson, M. (2016). Using the Internet as a source of information during pregnancy — A descriptive cross-sectional study in Sweden. *Midwifery*, 40, 187-191. doi: [10.1016/j.midw.2016.06.020](https://doi.org/10.1016/j.midw.2016.06.020)
- Blackmore, E. R., Gustafsson, H., Gilchrist, M., Wyman, C. ve O'Connor, T. G. (2016). Pregnancy-related anxiety: Evidence of distinct clinical significance from a prospective longitudinal study. *Journal of Affective Disorders*, 197, 251-258. doi: [10.1016/j.jad.2016.03.008](https://doi.org/10.1016/j.jad.2016.03.008)
- Boekhorst, M. G. B. M., Beerthuis, A., Van Son, M., Bergink, V. ve Pop, V. J. M. (2020). Psychometric aspects of the Tilburg Pregnancy Distress Scale: Data from the HAPPY study. *Archives of Women's Mental Health*, 23, 215-219. doi: [10.1007/s00737-019-00974-4](https://doi.org/10.1007/s00737-019-00974-4)
- Bostan, E., Kocaman, G. ve Altınok, B. (2017). Gözetim toplumu bağlamında sosyal medya ve Instagram anneleri. *Route Educational and Social Science Journal*, 4(7), 313-321.
- Bruner, J. (2018). *Exploring the associations between Instagram use and depressive symptoms: A replication with extension* (Undergraduate thesis, Concordia University – Portland). Concordia University Commons.
- Camoni, L., Gigantesco, A., Guzzini, G., Pellegrini, E. ve Mirabella, F. (2023) Epidemiology of perinatal depression in Italy: systematic review and meta-analysis. *Ann Ist Super Sanita*, 59(2): 139-148. doi: [10.4415/ANN_23_02_07](https://doi.org/10.4415/ANN_23_02_07)
- Chalklen, C. ve Anderson, H. (2017). Mothering on Facebook: Exploring the Privacy/Openness Paradox. *Social Media + Society*, 3(2), 1-10. doi: [10.1177/2056305117707187](https://doi.org/10.1177/2056305117707187)
- Chan, Y. H. (2003). Biostatistics 101: Data Presentation. *Singapore Medical Journal*, 44(6), 280-285.
- Chee, R. M., Capper, T. S. ve Muurlink, O. T. (2023). Social media influencers' impact during pregnancy and parenting: A qualitative descriptive study. *Research In Nursing ve Health*, 47(1), 7-16. doi: [10.1002/nur.22350](https://doi.org/10.1002/nur.22350)
- Cho, H., Lee, K., Choi, E., Cho, H. N., Park, B., Suh, M., Rhee, Y. ve Choi, K. S. (2022). Association between social support and postpartum depression. *Scientific Reports*, 12(1), 3128. doi: [10.1038/s41598-022-07248-7](https://doi.org/10.1038/s41598-022-07248-7)
- Cohen, J. (1988). Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nd.

- Coyne, S. M., McDaniel, B. T. ve Stackdale, L. A. (2017) “Do you dare to compare?” Associations between maternal social comparisons on social networking sites and parenting, mental health, and romantic relationship outcomes. *Computers in Human Behavior* (70), 335-340. doi: [10.1016/j.chb.2016.12.081](https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.12.081)
- Croes, E. ve Bartels, J. (2021). Young adults’ motivations for following social influencers and their relationship to identification and buying behavior. *Computers in Human Behavior*, 124, Article 106910. doi: [10.1016/j.chb.2021.106910](https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106910)
- Cuevas, L. M., Lee, S. H. ve Recalde, D. (2024). Fashion influencer moms on Instagram: Exploration of their affective labor and self-presentation practices. *Social Media + Society*, 10(4), 1-13. doi: [10.1177/20563051241308326](https://doi.org/10.1177/20563051241308326)
- Çankaya, S., Dereli-Yılmaz, S., Can, R. ve Değerli-Kodaz, N. (2017) Postpartum depresyonun maternal bağlanma üzerine etkisi. *ACU Sağlık Bil Derg*, (4), 232-240.
- Çolak, B., Ongun, F., Aras, Ö. S. ve Demirkol, M. E. (2022). Gebelik ve doğum sonrası depresyon. *Çukurova Tıp Öğrenci Dergisi*, 1(2), 43–49. doi: [10.12803/ctosd.2022.1.2.43](https://doi.org/10.12803/ctosd.2022.1.2.43)
- Çolak, Y. ve Çolak, A. (2023). Sharenting kavramı çerçevesinde instamom'lara bakış: Mükemmel annelik. A. Köseoğlu (ed.), *Dijital Çağda Medya* içinde (s. 109 – 125). Eğitim Yayınevi.
- Çuvadar-Baş, Y. ve Ünsal, G. (2022). Postpartum depression, maternal attachment and associated factors. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi (KASHED)*, 8(3), 145-156.
- Darvill, R., Skirton, H. ve Farrand, P. (2010). Psychological factors that impact on women’s experiences of first-time motherhood: A qualitative study of the transition. *Midwifery*, 26(3), 357-366. doi: [10.1016/j.midw.2008.07.006](https://doi.org/10.1016/j.midw.2008.07.006)
- Davis, P. E., Bridger, A. ve Budds, K. (2025). “They need to see breastfeeding so that they know how to do it”: The construction of motherhood through Instagram brelfies. *International Breastfeeding Journal*, 20(11). doi: [10.1186/s13006-025-00701-z](https://doi.org/10.1186/s13006-025-00701-z)
- Değirmenciler, B., Serçekuş, P. ve Özkan, S. (2022). İnternet ve sosyal medya kullanımı gebe kadınları nasıl etkiler? *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 5(3), 453-458. doi: [10.38108/ouhcd.923961](https://doi.org/10.38108/ouhcd.923961)
- Demircan, N. (2020). *Yeni medya ile annelik kavramının tüketim kültürü çerçevesinde dönüşümü: Instagram anneleri üzerine inceleme* [Yüksek lisans tezi] İstanbul Gelişim Üniversitesi.

- Djafarova, E. ve Trofimenko, O. (2017). Exploring the relationships between self-presentation and self-esteem of mothers in social media in Russia. *Computers in Human Behavior*, 73, 20-27. doi: [10.1016/j.chb.2017.03.021](https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.03.021)
- Dönmez, H. ve Bükülmez, A. (2015). Postpartum depresyonun, annelerin bebeklerini emzirme süreleri ve bebek büyümesi üzerine etkisi. *Selçuk Tıp Derg*, 31(4), 358-62.
- Duran, D. E. (2015). *Underlying motivations for social media use by first time mothers* [Undergraduate thesis, Universidad San Francisco de Quito]. CORE.
- Durukan, E., İlhan, M. N., Bumin, M. A. ve Aycan, S. (2011). 2 Hafta - 18 Aylık Bebeği Olan Annelerde Postpartum Depresyon Sıklığı ve Yaşam Kalitesi. *Balkan Medical Journal*, 2011(4), 385-393. doi: [10.5174/tutfd.2010.04117.3](https://doi.org/10.5174/tutfd.2010.04117.3)
- Dündar, T. ve Özsoy, S. (2020). Annelerin emzirmeye yönelik sosyal medya kullanım durumları. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(1), 29-39.
- Egmose, I., Krogh, M. T., Stuart, A. C., Haase, T. W., Madsen, E. B. ve Væver, M. S. (2022). How are mothers negatively affected and supported by following parenting-related Instagram profiles? A mixed-methods study. *Acta Psychologica*, 227, 103593. doi: [10.1016/j.actpsy.2022.103593](https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2022.103593)
- El-Masry, Y. K., Sayed, S. A., Abdel-Rahman, K. M. ve El-Gohary, M. A. (2021). Navigating motherhood online: A study of social media and pregnancy. *Top Academic Journal of Nursing Sciences*, 6(3), 28-43.
- Entwistle, J. ve Wissinger, E. (2023). Dress like a Mum/Mom: Instagram style mums and the fashionable ideal. *Fashion Theory*, 27(1), 5–42. doi: [10.1080/1362704X.2021.1934326](https://doi.org/10.1080/1362704X.2021.1934326)
- Erbil, N., Oruç, H. ve Karabulut, A. (2009). Gebelikte depresyon ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Türkiye Klinikleri Jinekoloji ve Obstetri Dergisi*, 19(2), 67-74.
- Erçel, Ö. ve Kahyaoğlu Süt, H. (2020). Postpartum dönem kadınlarında uyku ve yaşam kalitesi. *Journal of Turkish Sleep Medicine*, 1, 23–30. doi: [10.4274/jtsm.galenos.2019.92400](https://doi.org/10.4274/jtsm.galenos.2019.92400)
- Erdoğan, A. ve Hocaoglu, Ç. (2020). Doğum sonrası depresyonun tanı ve tedavisi: Bir gözden geçirme. *MKÜ Tıp Dergisi*, 11(39), 31-37.
- Ergül, G. ve Yıldız, S. (2021). Sosyal medyada sosyal annelik: Instagram anneliği. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 661-627.
- Erişir, R. M. ve Erişir, D. (2018). Yeni medya ve çocuk: Instagram özelinde sharenting (“paylaşanabalık”) örneği. *Yeni Medya Hakemli Akademik E-Dergi*, 4–5, 51–64.
- Erkal Aksoy, Y., Ünal, F., İnçke, G., Çil, G., Oruç, K., Yılmaz, T., Yıldırım, Ş. ve Dereli Yılmaz, S. (2016). Postpartum depresyonun emzirme üzerine etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(3), 90-96.

- Facca, D., Hall, J., Hiebert, B. ve Donelle, L. (2023). Understanding the Tensions of “Good Motherhood” Through Women’s Digital Technology Use: Descriptive Qualitative Study. *JMIR Pediatr Parent*, 6. doi: [10.2196/48934](https://doi.org/10.2196/48934)
- Forster, D. A., McLachlan, H. L., Rayner, J., Yelland, J., Gold, L. ve Rayner, S. (2008). The early postnatal period: Exploring women’s views, expectations and experiences of care using focus groups in Victoria, Australia. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 8(27). doi: [10.1186/1471-2393-8-27](https://doi.org/10.1186/1471-2393-8-27)
- Garrido, F., Alvarez, A., González-Caballero, J. L., Garcia, P., Couso, B., Iriso, I., Merino, M., Raffaeli, G., Sanmiguel, P., Arribas, C., Vacaroia, A. ve Cavallaro, G. (2023). Description of the exposure of the most-followed Spanish Instamoms’ children to social media. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3), 2426. doi: [10.3390/ijerph20032426](https://doi.org/10.3390/ijerph20032426)
- Genç-Koyucu, R., Ülkar, D. ve Erdem, B. (2020) Primipar ve multipar gebelerin streslerinin karşılaştırılması. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 8(3), 652-663. doi: [10.33715/inonusaglik.745511](https://doi.org/10.33715/inonusaglik.745511)
- Germic, E. R., Eckert, S. ve Vultee, F. (2021). The impact of instagram mommy blogger content on the perceived self-efficacy of mothers. *Social Media + Society*, 7(3), 1-19. doi: [10.1177/20563051211041649](https://doi.org/10.1177/20563051211041649)
- Ghaedrahmati, M., Kazemi, A., Kheirabadi, G., Ebrahimi, A. ve Bahrami, M. (2017). Postpartum depression risk factors: A narrative review. *Journal of Education and Health Promotion*, 6(1), 60. doi: [10.4103/jehp.jehp_9_16](https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_9_16)
- Gibson, C. L. (2019). Enacting motherhood online: How Facebook and mommy blogs reinforce white ideologies of the new momism. *Feminist Encounters: A Journal of Critical Studies in Culture and Politics*, 3(1–2), 06. doi: [10.20897/femenc/5912](https://doi.org/10.20897/femenc/5912)
- Green, G., Tesler, R. ve Marques, A. (2022). Primiparous and multiparous women’s mode of birth and negative emotions. *Int J Environ Res Public Health*, 19(9), 5189. doi: [10.3390/ijerph19095189](https://doi.org/10.3390/ijerph19095189)
- Grimes, H. A., Forster, D. A. ve Newton, M. S. (2014). Sources of information used by women during pregnancy to meet their information needs. *Midwifery*, 30(1), e26–e33. doi: [10.1016/j.midw.2013.10.007](https://doi.org/10.1016/j.midw.2013.10.007)
- Guintivano, J., Manuck, T. ve Meltzer-Brody, S. (2018). Predictors of postpartum depression: A comprehensive review of the last decade of evidence. *Clinical Obstetrics and Gynecology*, 61(3), 591-603. doi: [10.1097/GRF.0000000000000368](https://doi.org/10.1097/GRF.0000000000000368)

- Gutierrez, S. A. ve Ventura, A. K. (2021). Associations between maternal technology use, perceptions of infant. *Early Human Development*, 154, 1-9. doi: [10.1016/j.earlhumdev.2021.105305](https://doi.org/10.1016/j.earlhumdev.2021.105305)
- Gülnar, D., Sunay, D. ve aylan, A. (2010). Postpartum depresyon ile ilgili risk faktörleri. *Türkiye Klinikleri J Gynecol Obst*, 20(3), 142-148.
- Güngör, A. (2021). Sosyal medyada ocuk hakları ihlali ve ocuk istismarı: Instagram anneleri. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (54), 1-24.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). Araştırma tasarımı: Araştırma deseni ve yöntemlerinin sınıflandırılması. *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Felsefe-Yöntem-Analiz* içinde (5. Bs.)(s.97-119).
- Güzel, E. (2023). Beautiful, sexy and happy celebrities: Perfect mothers or Instamoms. *Journal of International Women's Studies*, 25(3).
- Hachisuka, R. ve Aksoy Sugiyama, C. (2020). Ben ocuğumu böyle besliyorum! Beslenme zerine sosyal medya anneleri. *Uluslararası İnsan alışmaları Dergisi*, 3(5), 123-142. doi: [10.35235/uicd.717056](https://doi.org/10.35235/uicd.717056)
- Hicks, S. ve Brown, A. (2016). Higher facebook use predicts greater body image dissatisfaction during pregnancy: The role self-comparison. *Midwifery*, 40, 132-140. doi: [10.1016/j.midw.2016.06.018](https://doi.org/10.1016/j.midw.2016.06.018)
- Horowitz, J. A. ve Goodman, J. H. (2005). Identifying and treating postpartum depression. *Journal of Obstetric, Gynecologic ve Neonatal Nursing*, 34(2), 264-273. doi: [10.1177/0884217505274583](https://doi.org/10.1177/0884217505274583)
- Huizink, A. C., Delforterie, M. J., Scheinin, N. M., Tolvanen, M., Karlsson, L. ve Karlsson, H. (2016). Adaption of pregnancy anxiety questionnaire-revised for all pregnant women regardless of parity: PRAQ-R2. *Archives of Women's Mental Health*, 19, 125-132. doi: [10.1007/s00737-015-0531-2](https://doi.org/10.1007/s00737-015-0531-2)
- Hber-Liebermann, B., Hausner, H. ve Wittmann, M. (2012). Recognizing and treating peripartum depression. *Deutsches Arzteblatt International*, 109(24), 419-424.
- Hwang, W. Y., Choi, S. Y. ve An, H. J. (2022). Concept analysis of transition to motherhood: A methodological study. *Korean Journal of Women Health Nursing*, 28(1), 8-17. doi: [10.4069/kjwhn.2022.01.04](https://doi.org/10.4069/kjwhn.2022.01.04)
- Ikeda, M. ve Kamibeppu, K. (2013). Measuring the risk factors for postpartum depression: development of the Japanese version of the Postpartum Depression Predictors Inventory-Revised (PDPI-R-J). *BMC Pregnancy Childbirth* 13, 112. doi: [10.1186/1471-2393-13-112](https://doi.org/10.1186/1471-2393-13-112)

- İpekoğlu, E. (2021). *Exploring the effect of social media influencers on buyer decision process in context of insta-moms*[Yayınlanmış doktora tezi]. İzmir University of Economics.
- İşözen, H. ve Özkan, Z. H. (2021). Sosyal medya kullanımının annelik tutum ve davranışlarına etkisinin incelenmesi. *Aydın İnsan ve Toplum Dergisi*, 7(1), 33-56. doi: [10.17932/IAU.AIT.2015.012/ait_v07i1002](https://doi.org/10.17932/IAU.AIT.2015.012/ait_v07i1002)
- Jabłońska, M.R. ve Zajdel, R. (2020). Artificial neural networks for predicting social comparison effects among female Instagram users. *PLoS ONE*, 15(2): e0229354. doi: [10.1371/journal.pone.0229354](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0229354)
- Jarvis, K. (2017). *Competition or camaraderie? An exploration of social media and modern motherhood* [Master's thesis]. University of Alberta.
- Jennings, K. D., Ross, S., Popper, S. ve Elmore, M. (1999). Thoughts of harming infants in depressed and nondepressed mothers. *Journal of Affective Disorders* 54, 21-28.
- Kadıoğlu, C. T. ve Şahin, A. (2017). Hamile kadınların sosyal medya kullanımı ve satın alma kararları ile ilişkisi: Mersin'de bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(4), s. 981-991.
- Kallioharju, M., Wilska, T. A. ve Vänskä, A. (2023). Mothers' self-representations and representations of childhood on social media. *YOUNGCONSUMERS*, 24(4), s. 485-499. doi: [10.1108/YC-06-2022-1541](https://doi.org/10.1108/YC-06-2022-1541)
- Kaloğlu-Binici, D. ve Köse-Tuncer, S. (2020). Primipar ve Multipar Gebelerde Algılanan Stres ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3): 189-202.
- Kanotra, S., D'Angelo, D., Phares, T. M., Morrow, B., Barfield, W. D. ve Lansky, A. (2007). Challenges faced by new mothers in the early postpartum period: An analysis of comment data from the 2000 Pregnancy Risk Assessment Monitoring System (PRAMS) survey. *Maternal and Child Health Journal*, 11, 549-558. doi: [10.1007/s10995-007-0206-3](https://doi.org/10.1007/s10995-007-0206-3)
- Karahan, N., Gençalp, N. S., Bingöl, F., Aydın, R. ve Benli, A. R. (2017). Postpartum depresyonun bebekle ilişkili risk faktörleri. *Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 19(3), 204-213. doi: [10.24938/kutfd.331954](https://doi.org/10.24938/kutfd.331954)
- Karakaya, İ. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri, A. Tanrıöven (Ed.), Bilimsel araştırma yöntemleri içinde(4. Bs.)(s. 57-76). Anı.
- Karimi, S. S., Khodabakhshi-Koolae, A. ve Falsafinejad, M. R. (2021). Psychological challenges of transition to parenthood in first-time parents. *Practice in Clinical Psychology*, 9(2), 81-92.

- Katı, G. N. ve Altuntuğ, K. (2024). Eş desteğinin annelerin doğum sonu güvenlik hisleri ile ilişkisi. *Güncel Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 22-34.
- Kaya, Z. (2023). Sosyal medya anneliği ile değer sahibi çocuk yetiştirmek. *MECMUA-Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(15), 124-137.
- Keser- Özcan, N., Boyacıoğlu, N.E. ve Dinç, H. (2017). Postpartum depression prevalence and risk factors in turkey: A systematic review and meta-analysis. *Archives of Psychiatric Nursing* 31(4), 420-428. doi: [10.1016/j.apnu.2017.04.006](https://doi.org/10.1016/j.apnu.2017.04.006).
- Kim, E. ve McDonald-Liu, C. (2023). Influencers with #NoFilter: How micro-celebrities use self-branding practices on Instagram. *Computers in Human Behavior*, 148, 107892. doi: [10.1016/j.chb.2023.107892](https://doi.org/10.1016/j.chb.2023.107892)
- Kirkpatrick, C. E. ve Lee, S. (2022). Comparisons to picture-perfect motherhood: How Instagram's idealized portrayals of motherhood affect new mothers' well-being. *Computers in Human Behavior*, 137, 107417. doi: [10.1016/j.chb.2022.107417](https://doi.org/10.1016/j.chb.2022.107417)
- Koç, Ç. T. ve Aktaş, Y. (2023). Önce "güzel", sonra "anne" : Influencer annelerin güzellik söylemi. *akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi*, 570-598. doi: [10.33708/ktc.1359624](https://doi.org/10.33708/ktc.1359624)
- Köktener, A. ve Akgün, N. (2020). Mahremiyet algısının dönüşümü: Instagram anneleri üzerinden bir analiz. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 7(9), 235-247.
- Kristensen, I. H., Simonsen, M., Trillingsgaard, T., Pontoppidan, M. ve Kronborg, H. (2018). First-time mothers' confidence mood and stress in the first months postpartum. A cohort study. *Sexual ve Reproductive Healthcare*, 17, 43-49. doi: [10.1016/j.srhc.2018.06.003](https://doi.org/10.1016/j.srhc.2018.06.003)
- Kumar, P. ve Schoenebeck, S. (2015). The modern day baby book: Enacting good mothering and stewarding privacy on Facebook. In *Proceedings of the 33rd Annual ACM Conference on Human Factors in Computing Systems (CHI '15)* (pp. 1302–1310). Association for Computing Machinery. doi: [10.1145/2702123.2702262](https://doi.org/10.1145/2702123.2702262)
- Kutlubay, R. ve Arıöz, A. (2021). Postpartum Depresyonda Evlilik Uyumu ve Eş Desteğinin Önemi. *Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 1-10. doi: [10.51536/tusbad.952511](https://doi.org/10.51536/tusbad.952511)
- Law, K. H., Jackson, B., Guelfi, K., Nguyen, T. ve Dimmock, J. A. (2018). Understanding and alleviating maternal postpartum distress: Perspectives from first-time mothers in Australia. *Social Science ve Medicine* 204, 59-66. doi: [10.1016/j.socscimed.2018.03.022](https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2018.03.022)

- Lecaj, F. (2019). *Yeni nesil annelik ve yeni medya ilişkisi: Blogger anneler örneği* [Yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Lee, J.Y. ve Lee, E. (2022). What topics are women interested in during pregnancy: exploring the role of social media as informational and emotional support. *BMC Pregnancy and Childbirth* 22(517), 2-10. doi: [10.1186/s12884-022-04842-5](https://doi.org/10.1186/s12884-022-04842-5)
- Leung, B. M.Y. ve Kaplan, B. L. (2009). Perinatal depression: Prevalence, risks, and the nutrition link – A review of the literature. *Journal of the American Dietetic Association*, 109, 1566-1575. doi: [10.1016/j.jada.2009.06.368](https://doi.org/10.1016/j.jada.2009.06.368)
- Lubotzky-Gete, S., Ornoy, A., Grotto, I. ve Calderon-Margalit, R. (2021). Postpartum depression and infant development up to 24 months: A nationwide population-based study. *Journal of Affective Disorders*, 205, 136-143. doi: [10.1016/j.jad.2021.02.042](https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.02.042)
- Lupton, D. (2016). The use and value of digital media for information about pregnancy and early motherhood: A focus group study. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 16(171), 1-10. doi: [10.1186/s12884-016-0971-3](https://doi.org/10.1186/s12884-016-0971-3)
- Marcon, A. R., Bieber, M. ve Azad, M. B. (2018). Protecting, promoting, and supporting breastfeeding on Instagram. *Maternal ve Child Nutrition*, 15(1), e12658. doi: [10.1111/mcn.12658](https://doi.org/10.1111/mcn.12658)
- Martínez-Galiano, J.M., Hernández-Martínez, A., Rodríguez-Almagro, J., Delgado-Rodríguez, M. ve Gomez-Salgado, J. (2019). Relationship between parity and the problems that appear in the postpartum period. *Sci Rep* 9, 11763. doi: [10.1038/s41598-019-47881-3](https://doi.org/10.1038/s41598-019-47881-3)
- Martucci, M., Aceti, F., Giacchetti, N. ve Sogos, C. (2021). The mother-baby bond: A systematic review about perinatal depression and child developmental disorders. *Riv Psichiatria*, 56(5), 223-236.
- Marwick, A. E. (2015). Instafame: Luxury selfies in the attention economy. *Public Culture*, 27(1), 137-160. doi: [10.1215/08992363-2798379](https://doi.org/10.1215/08992363-2798379)
- McDaniel, B. T., Coyne, S. M. ve Holmes, E. K. (2012). New mothers and media use: Associations between blogging, social networking and maternal well-being. *Maternal Child Health J*, 16, 1509-1517. doi: [10.1007/s10995-011-0918-2](https://doi.org/10.1007/s10995-011-0918-2)
- McTigue, M. (2021). *Communication ethics of “sharenting”: A content analysis of Instagram mom meso-influencers* [Undergraduate thesis, DePauw University]. DePauw University Scholarly and Creative Work Repository.
- Melo, E. F., Cecatti, J. G., Pacagnella, R. C., Leite, D. F. B., Vulcani, D.E. ve Makuch, M. Y. (2012). The prevalence of perinatal depression and its associated factors in two different

- settings in Brazil. *Journal of Affective Disorders*, 136(3), 1204-1208. doi: [10.1016/j.jad.2011.11.023](https://doi.org/10.1016/j.jad.2011.11.023)
- Mercer, R. T. (2004). Becoming a mother versus maternal role attainment. *Journal of Nursing Scholarship*, 36(3), 226-232. doi: [10.1111/j.1547-5069.2004.04042.x](https://doi.org/10.1111/j.1547-5069.2004.04042.x)
- Molgora, S., Saita, E., Barbieri Carones, M., Ferrazzi, E. ve Facchin, F. (2022). Predictors of Postpartum Depression among Italian Women: A Longitudinal Study. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 19, 1553. doi: [10.3390/ijerph19031553](https://doi.org/10.3390/ijerph19031553)
- Moujaes, M. ve Verrier, D. (2021). Instagram use, instamums, and anxiety in mothers of young children. *Journal of Media Psychology* 33(2), 72-81. doi: [10.1027/1864-1105/a000282](https://doi.org/10.1027/1864-1105/a000282)
- Muskens, L., Hulsbosch, L.P, van den Heuvel, M.I., Croes, E.A.J., Kop, W.J., Pop, V.J.M. ve Boekhorst, M.G.B.M. (2023). Social media use as a risk factor for depressive symptoms during pregnancy. *Journal of Affect Disorders*, 338, 495-501. doi: [10.1016/j.jad.2023.06.045](https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.06.045)
- Muskens, L., Boekhorst, M. G. B. M., Pop, V. J. M. ve Van den Heuvel, M. I. (2024). Browsing throughout pregnancy: The longitudinal course of social media use during pregnancy. *Midwifery* 129. doi: [10.1016/j.midw.2023.103905](https://doi.org/10.1016/j.midw.2023.103905)
- Muskens, L., Boekhorst, M.G. B. M., Kop, W. J., Van den Heuvel, M. I, Pop, V. J. M. ve Beerthuizen, A. (2022). The association of unplanned pregnancy with perinatal depression: A longitudinal cohort study. *Archives of Women's Mental Health*, 25, 611-620. doi: [10.1007/s00737-022-01225-9](https://doi.org/10.1007/s00737-022-01225-9)
- Myruski, S., Gulyayeva, O., Birk, S., Pérez-Edgar, K., Buss, K. A., Dennis-Tiway, T. A. ve Bar-Haim, Y. (2017). Digital disruption? Maternal mobile device use is related to infant social-emotional functioning. *Developmental Science*, 21(4), e12512. doi: [10.1111/desc.12512](https://doi.org/10.1111/desc.12512)
- Nagl, M., Jepsen, L., Linde, K. ve Kersting, A. (2021). Social media use and postpartum body image dissatisfaction: The role of appearance-related social comparisons and thin-ideal internalization. *Midwifery*, 100. doi: [10.1016/j.midw.2021.103038](https://doi.org/10.1016/j.midw.2021.103038)
- Nix, L., Nixon, E., Quigley, J., O'Leary, N. ve O'Keane, V. (2021). Corrigendum to "Perinatal depression and children's developmental outcomes at 2 years postpartum". *Early Human Development*, 163. doi: [10.1016/j.earlhumdev.2021.105346](https://doi.org/10.1016/j.earlhumdev.2021.105346).
- O'Hara, M. W. ve Wisner, K. L. (2014). Perinatal mental illness: Definition, description and aetiology. *Best Practice ve Research Clinical Obstetrics and Gynaecology*, 28(1), 3–12. doi: [10.1016/j.bpobgyn.2013.09.002](https://doi.org/10.1016/j.bpobgyn.2013.09.002)

- Ong, S. F., Chan, W. C. S., Shorey, S., Chong, Y. S., Klainin-Yobas, P. ve He, H. G. (2014). Postnatal experiences and support needs of first-time mothers in Singapore: A descriptive qualitative study. *Midwifery*, 30(6), 772-778. doi: [10.1016/j.midw.2013.09.004](https://doi.org/10.1016/j.midw.2013.09.004)
- Onurlu, Ö., Bilgiseven, B. ve Sülük, S. B. (2022). The mediator role of brand trust in the effect of influencer's source credibility on the intent to purchase (Research on baby care products for mothers). *Trends in Business and Economics*, 36(2), 165-174. doi: [10.54614/TBE.2022.951054](https://doi.org/10.54614/TBE.2022.951054)
- Oppo, A., Mauri, M., Ramacciotti, D., Camilleri, V., Banti, S., Borri, C., Rambelli, C., Montagnani, M. S., Cortopassi, S., Bettini, A., Ricciardulli, S., Montaresi, S., Rucci, P., Beck, C. T. ve Cassano, G.B. (2009). Risk factors for postpartum depression: The role of the postpartum depression predictors inventory-revised (PDPI-R). Results from the Perinatal Depression-Research ve Screening Unit (PNDRReScU) study. *Arch Womens Ment Health*, 12(4): 239-249. doi: [10.1007/s00737-009-0071-8](https://doi.org/10.1007/s00737-009-0071-8)
- Orhan Kılıç, B., Kılıç, S. ve Ulukol, B. (2024). Exploring the relationship between social media use, sharenting practices, and maternal psychological well-being. *Arch Pediatr*, 31(8), 519-526. doi: [10.1016/j.arcped.2024.04.008](https://doi.org/10.1016/j.arcped.2024.04.008)
- Ouvrein, G. (2022). Mommy influencers: Helpful or harmful? The relationship between exposure to mommy influencers and perceived parental self-efficacy among mothers and primigravida. *New Media ve Society* 26(4), 2295-2314. doi: [10.1177/14614448221086296](https://doi.org/10.1177/14614448221086296)
- Özbaşaran, F., Çoban, A. ve Küçük, M. (2011). Prevalence and risk factors concerning postpartum depression among women within early postnatal periods in turkey. *Archives of Gynecology and Obstetrics* 283, 483-490. doi: [10.1007/s00404-010-1402-8](https://doi.org/10.1007/s00404-010-1402-8)
- Özen-Çınar, İ. ve Özkaya-Bozkurt, E. (2025). Digital motherhood in the postpartum period: A descriptive study. *Matern Child Health J.* 29, 376-385. doi: [10.1007/s10995-025-04058-x](https://doi.org/10.1007/s10995-025-04058-x)
- Özkan, H. ve Uzun Özer, B. (2022). Sosyal medyada annelik. *TJFMPC*, 16(1), 222-229. doi: [10.21763/tjfmpe.1004604](https://doi.org/10.21763/tjfmpe.1004604)
- Öztürk, G., Ünlü, N., Uzunkaya, E. ve Karaçam, Z. (2020). Gebelerin Bilgi Kaynağı Olarak İnternet ve Sosyal Medya Kullanım Durumları. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4(3), 210-220. doi: [10.46237/amusbfd.667048](https://doi.org/10.46237/amusbfd.667048)
- Paç Çelik, E. ve Kılıçer, T. (2022). Sezgisel sistematik model perspektifinden fenomen annelerin e-ağızdan ağıza pazarlama sürecindeki rolü üzerine bir araştırma.

- Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (35), 195-222. doi: [10.18092/ulikidince.1028698](https://doi.org/10.18092/ulikidince.1028698)
- Padoa, T., Berle, D. ve Roberts, L. (2018). Comparative social media use and the mental health of mothers with high levels of perfectionism. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 37(7), 514-535. doi: [10.1521/jscp.2018.37.7.514](https://doi.org/10.1521/jscp.2018.37.7.514)
- Pakdamar-Tüzgen, N. (2016). *Psychological needs during pregnancy: A qualitative analysis of new mothers' introspections* [Master's thesis] Boğaziçi University.
- Pamuk, G. ve Güçlü, Y. A. (2022). Prevalence and accompanying factors for postpartum depression symptoms. *Family Practice ve Palliative Care*, 7(1), 18-23. doi: [10.22391/fppc.1024922](https://doi.org/10.22391/fppc.1024922)
- Park J.H., Karmaus W. ve Zhang H. (2015). Prevalence of and Risk Factors for Depressive Symptoms in Korean Women throughout Pregnancy and in Postpartum Period. *Asian Nurs Res (Korean Soc Nurs Sci)*, 9(3), 219-225. doi: [10.1016/j.anr.2015.03.004](https://doi.org/10.1016/j.anr.2015.03.004)
- Parsa, A. F. ve Akmeşe, Z. (2019). sosyal medya ve çocuk istismarı: Instagram anneleri örneği. *Kadem Kadın Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 163-191. doi: [10.21798/kadem.2019153622](https://doi.org/10.21798/kadem.2019153622)
- Payne, J. L. ve Maguire, J. (2019). Pathophysiological mechanisms implicated in postpartum depression. *Frontiers in Neuroendocrinology*, 52, 165-180. doi: [10.1016/j.yfrne.2018.12.001](https://doi.org/10.1016/j.yfrne.2018.12.001)
- Pearlstein, T. (2015). Depression during pregnancy. *Best Practice ve Research Clinical Obstetrics & Gynaecology* 29(5), 754-764. doi: [10.1016/j.bpobgyn.2015.04.004](https://doi.org/10.1016/j.bpobgyn.2015.04.004)
- Peng, S., Lai, X., Du, Y., Meng, L., Gan, Y. ve Zhang, X. (2021). Prevalence and risk factors of postpartum depression in China: A hospital-based cross-sectional study. *Journal of Affective Disorders*, 2282, 1096-1100. doi: [10.1016/j.jad.2021.01.012](https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.01.012)
- Plantin, L. ve Daneback, K. (2009). Parenthood, information and support on the internet: A literature review of research on parents and professionals online. *BMC Family Practice*, 10(34). doi: [10.1186/1471-2296-10-34](https://doi.org/10.1186/1471-2296-10-34)
- Ponomartchouk, D. ve Bouchard, G. (2015). New mothers' sense of competence: Predictors and outcomes. *Journal of Child and Family Studies*, 24(6), 1977-1986. doi: [10.1007/s10826-014-9997-1](https://doi.org/10.1007/s10826-014-9997-1)
- Qio, X., Zhang, S., Sun, X., Li, H. ve Wang, D. (2020). Unintended pregnancy and postpartum depression: A meta-analysis of cohort and case-control studies. *Journal of Psychosomatic Research*, 138. doi: [10.1016/j.jpsychores.2020.110259](https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2020.110259)

- Quintero, J., Fernandez-Rojo, S., Chapela, E., Felix, M. ve Mora, F. (2014). Postpartum emotional psychopathological outcomes. *J Gen Pract*, 2(4), 1-7. doi: [10.4172/2329-9126.1000162](https://doi.org/10.4172/2329-9126.1000162)
- Rahayuningsih, F. B. (2023). Postpartum mom mood disorders. *Jurnal Eduhealt*, 14(4), 26-39.
- Rallis, S., Skouteris, H., McCabe, M. ve Milgrom, J. (2014). A prospective examination of depression, anxiety and stress throughout pregnancy. *Women and Birth*, 27(4), 36-42. doi: [10.1016/j.wombi.2014.08.002](https://doi.org/10.1016/j.wombi.2014.08.002).
- Raynor, M. (2006). Pregnancy and the puerperium: The social and psychological context. *Psychiatry*, 5(1), 1-4. doi: [10.1383/psyt.2006.5.1.1](https://doi.org/10.1383/psyt.2006.5.1.1)
- Robertson, E., Grace, S., Wallington, T. ve Stewart, D. E. (2004). Antenatal risk factors for postpartum depression: A synthesis of recent literature. *General Hospital Psychiatry*, 26(4), 289-295. doi: [10.1016/j.genhosppsych.2004.02.006](https://doi.org/10.1016/j.genhosppsych.2004.02.006)
- Saccone, L. (2021). *The experience of mothers who use instagram for social comparison: A generic qualitative study* [A Dissertation Presented in Partial Fulfillment Of the Requirements for the Degree Doctor of Philosophy]. Capella University.
- Saharoy, R., Potdukhe, A., Wanjari, M. ve Taksande, A. B. (2023). Postpartum depression and maternal care: Exploring the complex effects on mothers and infants. *Cureus*, 15(7). doi: <https://doi.org/10.7759/cureus.41381>
- Saltık Yaman, E. (2020). Ürün yerleştirmede yeni bir alan: Influencer marketing – Sosyal medyada influencer annelerin takipçileri tarafından değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Uluslararası İletişimde Yeni Yönelimler Konferansı: Eğlence ve Ürün Yerleştirme Bildiri Kitabı*, 268-274.
- San Cornelio, G. (2021). Bad mothers, good mothers and professional mothers: A study on narratives on maternity in Spanish Instagram spaces. *Observatorio (OBS) Journal*, 15(2), 120-138.
- Savira, A. (2020). Praktik mom shaming oleh netizen Indonesia terhadap selebritis yang melakukan sharenting di media sosial. *Medkom: Jurnal Media dan Komunikasi*, 1(1), 40-54.
- Shakarami, A., Mirghafourvand M, Abdolalipour S, Jafarabadi M. A. ve Iravani M. (2021). Comparison of fear, anxiety and self-efficacy of childbirth among primiparous and multiparous women. *BMC Pregnancy Childbirth*, 21(1), 1-9. doi: [10.1186/s12884-021-04114-8](https://doi.org/10.1186/s12884-021-04114-8)
- Shao, A. T. (2002). *Marketing research: An aid to decision making*. South-Western College Publishing.

- Sidani, J. E., Shensa, A., Escobar-Viera, C.G. ve Primack, B. A. (2020). Associations between comparison on social media and depressive symptoms: A study of young parents. *Journal of Child and Family Studies*, 29, 3357-3368. doi: [10.1007/s10826-020-01805-2](https://doi.org/10.1007/s10826-020-01805-2)
- Sine, R. ve Parlak Yorgancı, D. (2017). Yeni medya ve metalaşan annelik: Instagram anneliği üzerine bir odak grup çalışması. *Route Educational and Social Science Journal*, 4(8), 399-412.
- Smith, M., Mitchell, A.S., Townsend, M.L. ve Herbert, J.S. (2020). The relationship between digital media use during pregnancy, maternal psychological wellbeing, and maternal-fetal attachment. *PLoS ONE*, 15(12): e0243898. doi: [10.1371/journal.pone.0243898](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0243898)
- Soltani, F., Maleki, A., Shobeiri, F., Shamsaei, F., Ahmadi, F. ve Roshanaei, G. (2017). The limbo of motherhood: Women's experiences of major challenges to cope with the first pregnancy. *Midwifery*, 55, 38–44. doi: [10.1016/j.midw.2017.08.009](https://doi.org/10.1016/j.midw.2017.08.009)
- Statista. (2025). Sosyal medya istatistikleri: Demografi ve kullanım. Statista. <https://www.statista.com/statistics/617136/digital-population-worldwide/> (erişim tarihi 20 Mart 2025).
- Sütlü, S. ve Çatlak, B. (2017). Burdur ilinde postpartum depresyon prevalansı ve etki eden faktörler. *Kafkas J Med Sci*, 7(3), 220-224. doi: [10.5505/kjms.2017.07088](https://doi.org/10.5505/kjms.2017.07088)
- Tang, L., Tiggemann, M. ve Hainess, J. (2022). #Fitmom: An experimental investigation of the effect of social media on body dissatisfaction and eating and physical activity intentions, attitudes, and behaviours among postpartum mothers. *BMC Pregnancy Childbirth*, 22(766). doi: [10.1186/s12884-022-05089-w](https://doi.org/10.1186/s12884-022-05089-w)
- Taşkın, H. ve Boran, T. (2023). Influencer annelerin instagram yaşam biçimi sunuşlarının ev ve iş hayatı ilişkisi bağlamında incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (14), s. 304-326. doi: [10.21733/ibad.1254984](https://doi.org/10.21733/ibad.1254984)
- Taştekin Ouyaba, A. ve İnfal Kesim, S. (2021). The effect of the Internet on decision-making during pregnancy: A systematic review. *Archives of Women's Mental Health*, 24(2), 205-215. doi: [10.1007/s00737-020-01065-5](https://doi.org/10.1007/s00737-020-01065-5)
- Tekbıyık, A. (2019). İlişkisel araştırma yöntemleri. H. Özmen ve O. Karamustafaoğlu (Ed.), *Eğitimde araştırma yöntemleri içinde* (2. Bs.)(s. 164 – 178). Pegem Akademi.
- Tekinay Özkoroğlu, S. (2023). *Attitudes towards motherhood in Instagram-Instamoms: The effect of maternal attitudes and sexism level of the followers* [Master's thesis]. Middle East Technical University.

- Tektaş, P. ve Çelik, B. (2024). The effect of perceived spouse support on postpartum depression and maternal attachment in women. *Family Practice ve Palliative Care*, 9(4), 125-132. doi: [10.22391/fppc.1470958](https://doi.org/10.22391/fppc.1470958)
- Temurtaş, T. (2022). Sosyal medyada var olmaya çalışan kadınlar: Kullanıcı ismi olarak mesleğini ve yanında annelik kimliğini kullanan kadın profiller. B. Möngü (Dü.), *II. Ulusal Kadın Temalı Öğrenci Kongresi* içinde (s. 74-93). Erzurum: Erzurum Teknik Üniversitesi EKAUM.
- Tezel, A. ve Gözüm, S. (2005). Postpartum dönemde kadınlarda görülebilen depresif belirtiler ve hemşirelik bakımı. *Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(2), 62-68.
- Tiidenberg, K. ve Baym, N. K. (2017). Learn it, buy it, work it: Intensive pregnancy on Instagram. *Social Media + Society*, 3(1), 1-13. doi: [10.1177/2056305116685108](https://doi.org/10.1177/2056305116685108)
- Tohlu, B. (2023). *Annelerin teknoloji ve sosyal medya kullanımının anne-çocuk ilişkisi açısından incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Toptaner, N. E., Aykol, A. S., Yılmaz, A. ve Dişsiz, M. (2024). Doğum sonrası dönemde algılanan çok boyutlu sosyal desteğin kadınların depresyon düzeyine etkisi. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 11(4), 547-555. doi: [10.52880/sagakaderg.1552409](https://doi.org/10.52880/sagakaderg.1552409)
- Tosun, L. P., Öztürk, A. ve Özdemir, G. (2020). Mother to mother: Mothers' social comparison-based emotions on social networking sites. *Europe's Journal of Psychology*, 16(4), 602-618. doi: [10.5964/ejop.v16i4.2159](https://doi.org/10.5964/ejop.v16i4.2159)
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2024). Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2024-53492](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2024-53492) adresinden 21 Nisan 2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Türkoğlu, S. N., Balcı-Yapalak, A. N., Acar, C. ve Özyıldırım, B. (2022). Postpartum depresyon gelişiminde psikososyal faktörler; Bir vaka kontrol çalışması. *Hippocrates Medical J*, 2(2), 14-23. doi: [10.29228/HMJ.15](https://doi.org/10.29228/HMJ.15)
- Underwood, L., Waldie, K., D'Souza, S., Peterson, E. R. ve Morton, S. (2016). A review of longitudinal studies on antenatal and postnatal depression. *Archives of Women's Mental Health*, 19(5), 711-720. doi: [10.1007/s00737-016-0629-1](https://doi.org/10.1007/s00737-016-0629-1)
- Uzuner, S. (2022). *Instagram annelerinin dijital pazarlama söylemleri ve reklam stratejileri* [Yüksek lisans tezi] Hacettepe Üniversitesi.
- Üstgörül, S. ve Yanikkerem, E. (2017). Postpartum dönemde kadınların psikososyal durumları ve etkileyen risk faktörleri. *JAREN/Hemşirelik Akademik Araştırma Dergisi*, 3(1), 61-68.

- Üstün, G. ve Kelleci, M. (2023). Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. 7. Uluslararası 11. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi, Ankara, Sözel Bildiri, s.817-822.
- Vatandaş, C. ve Kızıllı, T. (2024). Sosyal medyada annelik görünümü: Etkileyici annelik. *İletişim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 206–231. doi: [10.59534/jcss.1459709](https://doi.org/10.59534/jcss.1459709)
- Verstegen, L. (2025). *Scrolling for advice: The influence of momfluencers on modern parenting* [Master Thesis]. Tilburg University.
- Wagstaff, D., Wolf, N. ve Smith, N. (2024). Comparing, competing, and the good mum ideology—Maternal well-being in the context of social media. *Evolutionary Behavioral Sciences*. Advance online publication. doi: [10.1037/ebbs0000348](https://doi.org/10.1037/ebbs0000348)
- Wang, Z., Liu, J., Shuai, H., Cai, Z., Fu, X., Liu, Y., Xiao, X., Zhang, W., Krabbendam, E., Liu, S., Liu, Z., Li, Z. ve Yang, B. X. (2021). Mapping global prevalence of depression among postpartum women. *Translational Psychiatry* 11(1), 543. doi: [10.1038/s41398-021-01663-6](https://doi.org/10.1038/s41398-021-01663-6)
- We Are Social (2024). *Digital 2024*. <https://wearesocial.com/uk/blog/2024/01/digital-2024-5-billion-social-media-users/> adresinden alındı.
- Wegener, C., Jage-D'Aprile, F. ve Plumeier, L. (2023). Motherhood in social media: phenomena and consequences of the professionalization of mothers and their media (self-)representation. *Feminist Media Studies*, 23(7), 3222-3238. doi: [10.1080/14680777.2022.2108479](https://doi.org/10.1080/14680777.2022.2108479)
- Wilska, A., Rantanen, A., Botha, E. ve Joronen, K. (2021). Parenting fears and concerns during pregnancy: A qualitative survey. *Nursing Reports*, 11(4), 891-900. doi: [10.3390/nursrep11040082](https://doi.org/10.3390/nursrep11040082)
- World Health Organization. Uluslararası Hastalık Sınıflandırması (ICD-11), 11. Revizyon.
- Yanikkerem, E., Ay, S. ve Göker, A. (2014). Primipar ve multipar gebelerin emzirme tutumu ve yaşadıkları endişeler. *Van Tıp Dergisi*, 21(1), 6-16.
- Yar, D. ve Yılmaz, M. (2021). Gebelik ve postpartum dönemde kadın ruh sağlığı: Derleme çalışması. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(1), 93-100. doi: [10.46237/amusbfd.693233](https://doi.org/10.46237/amusbfd.693233)
- Yavuz, A. ve Ürkmez, S. (2025). Instagram annelerinin satın alma davranışı üzerindeki rolü. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 13(1), 189–218.
- Yavuz, M. Y. ve Bilge, Ç. (2022). Annelik hüznünden postpartum depresyon ve psikoza. *Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimler Dergisi*, 5(1), 1-10.

- Yazıcı, T. ve Özel, M. (2017). Sosyal medyada anneliğin eğitim ve etkileşim boyutu: Instagram üzerine bir inceleme. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 1715-1730.
- Ye, Z. (2023). *Exploring the effect social media on post-partum depression*. Proceedings of the 2nd International Conference on Interdisciplinary Humanities and Communication Studies. doi: [10.54254/2753-7048/29/20231401](https://doi.org/10.54254/2753-7048/29/20231401)
- Yıldırım, A., Hacıhasanoğlu, R. ve Karakurt, P. (2011). Postpartum depresyon ile sosyal destek arasındaki ilişki ve etkileyen faktörler. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 32-46.
- Yılmaz, H. (2021). Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı bağlamında Instagram anneleri takip motivasyonları üzerine bir araştırma[Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Zaccone, F. (2024). Online mothers: Perspectives of a new motherhood in the social media era. *Addiction ve Social Media Communication*, 1(2), 59–69. doi: [10.13129/3035-1383/asmc-4577](https://doi.org/10.13129/3035-1383/asmc-4577)
- Zappavigna, M. ve Zhao, S. (2017). Selfies in ‘mommyblogging’: An emerging visual genre. *Discourse, Context ve Media*, 20, 161-172. doi: [10.1016/j.dcm.2017.05.005](https://doi.org/10.1016/j.dcm.2017.05.005)
- Zeeni, N., Abi Kharm, J. ve Mattar, L. (2023). Social media use impacts body image and eating behavior in pregnant women. *Current Psychology*, 42, 4948-4955. doi: [10.1007/s12144-021-01848-8](https://doi.org/10.1007/s12144-021-01848-8)
- Zegeye, A., Alebel, A., Gebrie, A., Tesfaye, B., Belay, Y. A., Adane, F. ve Abie, W. (2018). Prevalence and determinants of antenatal depression among pregnant women in Ethiopia: a systematic review and meta-analysis. *BMC Pregnancy Childbirth*, 18(1): 462. doi: [10.1186/s12884-018-2101-x](https://doi.org/10.1186/s12884-018-2101-x)
- Zhang, L., Li, Y. H., Bu, Y. G., Yang, F. F., Chen, Y. H., Liao, P. P., ... ve Zhang, C. L. (2021). Evaluation of the clinical application of the Postpartum Depression Predictors Inventory-Revised for postpartum women in China. *Japan Journal of Nursing Science*, 18(3), e12405. doi: [10.1111/jjns.12405](https://doi.org/10.1111/jjns.12405)
- Zhu, C., Zeng, R., Zhang, W., Evans, R. ve He, R. (2019). Pregnancy-related information seeking and sharing in the social media era among expectant mothers: Qualitative study. *Journal of Medical Internet Research*, 21(12), e13694. doi: [10.2196/13694](https://doi.org/10.2196/13694)

EKLER

Ek 1. Kişisel Bilgi Formu

Değerli Anne Adayı,

Bu araştırma, Amasya Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları Anabilim Dalı’nda, “Yeni Annelerde Instamom Tutumları ile Peripartum Depresyon Belirleyicileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmak amacıyla yapılmaktadır. Aşağıdaki soruları içtenlikle cevaplamanız araştırmanın güvenilirliği açısından önem taşımaktadır. Verdiğiniz bilgiler bu çalışma dışında kullanılmayacaktır.

Araştırmaya yaptığınız katkı için teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi: Ayla KÜÇÜK HELVACI

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN

1. Yaş:
2. Eğitim durumu:
 - 1) İlköğretim
 - 2) Ortaöğretim
 - 3) Yükseköğretim
3. Çalışma durumu:
 - 1) Çalışmıyor
 - 2) Çalışıyor
4. Gelir düzeyi:
 - 1) Gelir giderden az
 - 2) Gelir gidere eşit
 - 3) Gelir giderden fazla
5. Yaşanılan yer:
 - 1) Köy
 - 2) İlçe
 - 3) İl merkezi
6. Aile tipi:
 - 1) Çekirdek aile (Eşi ve kendisi)
 - 2) Geniş aile (Aile büyükleri ile)
7. Gebelik haftası: hafta
 - 1) Birinci trimester (1-3 ay)
 - 2) İkinci trimester (3-6 ay)
 - 3) Üçüncü trimester (6-9 ay)

Ek 2. Instamomlara İlişkin Tutum Ölçeği

Lütfen aşağıda verilen her bir ifade ile ne derece hemfikir olup olmadığınızı, verilen ölçekteki sayılardan birini işaretleyerek belirtiniz.		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Takip ettiğim Instamomlarla arkadaşlık etmek isterim.	1	2	3	4	5	6
2	Instamomları öğretici rol modelleri olarak görüyorum.	1	2	3	4	5	6
3	Takip ettiğim Instamomlardan yeni bilgiler öğrendiğimi düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6
4	Çocuklarını kullanarak sosyal medyada bir yer edinmeye çalışan Instamomlara kızgınım.	1	2	3	4	5	6
5	Bence Instamomlar yaşamlarından kesitlerle diğer annelere yardımcı oluyor.	1	2	3	4	5	6
6	Instamomların “annelik” ile ilgili bilgilerine güveniyorum.	1	2	3	4	5	6
7	Instamomların sadece annelik değil, birçok konuda bilgili olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6
8	Takip ettiğim Instamomların iyi birer anne olduklarını düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6
9	Instamomların gerçek hayattan kesitler sunmadığını düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6
10	Bence Instamomlar paylaşımları ile “mükemmel anne” olduklarını göstermeye çalışıyorlar.	1	2	3	4	5	6
11	Instamomların çocuk bakımına dair ürünler hakkında paylaşım yapmaları, hangi ürünü satın alacağım konusunda belirleyici oluyor.	1	2	3	4	5	6
12	Takip ettiğim Instamomların paylaşımları, “nasıl bir anne olmam gerektiği” konusunda beni yönlendiriyor.	1	2	3	4	5	6
13	Bence Instamomlar sosyal medya aracılığı ile anneliğin ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır.	1	2	3	4	5	6
14	Takip ettiğim Instamomların paylaşımlarını beğenirim.	1	2	3	4	5	6
15	Instamomların çocuklarına dair fotoğraf, video ve/veya bilgi paylaşmasını doğru bulmuyorum.	1	2	3	4	5	6
16	Instamomların çocuklarını bir obje gibi kullanmasını doğru bulmuyorum.	1	2	3	4	5	6
17	Bir annenin neler yapması gerektiği Instamomlardan öğrenilebilir.	1	2	3	4	5	6
18	Instamomların paylaşımlarının anneliğin ne olduğu konusunda bana bilgi sağladığını düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6
19	Instamomların paylaşımlarında diğerleri ile etkileşim içinde olmak bana zevk veriyor.	1	2	3	4	5	6
20	Instamomların paylaşımlarını izlemek yerine kendi çocuğumla ilgilenmek daha yerinde bir davranıştır.	1	2	3	4	5	6
21	Instamomları takip etmenin zaman kaybı olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6

Ek 3. Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği

Aşağıdaki ifadeleri gebeliğinizin başlangıcından şimdiye kadar geçen süreç içerisinde, sahip olduğunuz duygu ve düşüncelere göre cevaplayınız. İfade sizin için doğru ise “Evet”, kısmen doğru ise “Kısmen”, yanlış ise “Hayır” seçeneğini işaretleyiniz.

Ölçek Maddeleri	Evet	Kısmen	Hayır
1 Kendimi sık sık yalnız ve tek başına kalmış hissediyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
2 Sürekli olumsuz düşünüyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
3 Kendimi güçsüz ve çaresiz hissediyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
4 Kendime güvenimin azaldığını hissediyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
5 Karar vermekte zorlanıyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
6 Eskiden zevkle yaptığım şeylerden şimdi zevk almıyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
7 Gebelik sırasında olumsuz bir durum yaşamaktan çok korkuyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
8 Gebelik sırasında başıma gelebilecek bir hastalıktan endişe duyuyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
9 Bebeğin sağlık durumu ile ilgili sıklıkla endişe duyuyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
10 Sürekli bebeğimi kaybetme korkusu yaşıyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
11 Evlilik sürecimin erken döneminde gebe kaldığımı düşünüyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
12 İsteyerek gebe kaldım.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
13 Gebe kaldığım için suçluluk duyuyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
14 Anne olmak için yaşımın küçük olduğunu düşünüyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
15 Ailem gebelik sürecinde bana daima destek oluyor.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
16 Genel olarak yaşamımdan memnunum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
17 Yaşadığım yerden memnunum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
18 Anne-babamla ilişkilerim oldukça iyidir.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
19 Eşimle ilişkimden memnunum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
20 Eşimle iletişim kurmakta zorlanıyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐
21 Eşimle anlaşma konusunda ciddi sorunlar yaşıyorum.	Evet ☐	Kısmen ☐	Hayır ☐

Ek 4. Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 23.10.2024-223198

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı : E-30640013-050.04-223198
Konu : Etik Kurul Onayı

23.10.2024

Sayın Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN
Öğretim Üyesi

İlgi : a) 25.09.2024 tarihli ve 2024000111 numaralı online başvurunuz.
b) 05.10.2024 tarihli ve 2024000111-1 numaralı online düzeltme başvurunuz.

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Ayla KÜÇÜK ile işbirliğinizde yapılması planlanan "*Yeni Annelerde Instamom Tutumları ile Peripartum Depresyon Belirleyicileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*" konulu tez çalışması, Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulumuz tarafından incelenmiştir.

Söz konusu tez çalışmasının yürütülmesinin ve uygulanmasının etik olarak uygun olduğu kanaatine varılmış olup, Kurul Kararının bir örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Doç. Dr. Burak YAZGAN
Etik Kurul Başkanı

Ek:Kurul Kararı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSLKA7MJAU Pin Kodu :55682

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5544&eD=BSLKA7MJAU&eS=223198>

Adres:Akbilek Mah. Hakimiyet Cad. No:4/3 P.K. :05100 Merkez/Amasya
Telefon:0 (358) 211 5005 Faks:0 (358) 218 01 04
e-Posta:genelsekreterlik@amasya.edu.tr Web:http://www.amasya.edu.tr/
Kep Adresi:amasyauniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Ebru GÜÇYETMEZ
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni V.
Tel No: 2115015

	T.C. AMASYA ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KURUL KARAR FORMU

Toplantı Tarihi	Toplantı Sayısı	Karar No
18 Ekim 2024	17	2024/111

KARAR NO :

2024/111

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN'ün yürütücülüğünde olan ve Yardımcı Araştırmacı olarak yer alan Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Ayla KÜÇÜK'ün işbirliğinde yapılması öngörülen **“Yeni Annelerde Instamom Tutumları ile Peripartum Depresyon Belirleyicileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”** konulu tez çalışması, Kurul tarafından proje araştırma etiği yönünden değerlendirildi ve incelendi.

Söz konusu tez çalışmasının yürütülmesinin ve uygulanmasının etik olarak uygun olduğuna toplantıya katılanların oybirliğiyle karar verildi.

		KABUL	RED
BAŞKAN	Doç. Dr. Burak YAZGAN	İMZA	
BAŞKAN	Dr. Öğr. Üyesi Safiye TEMEL	İMZA	
YARDIMCISI			
RAPORTÖR	Dr. Öğr. Üyesi Ece AVULOĞLU YILMAZ	İMZA	
	Doç. Dr. Kenan GÜMÜŞ	İMZA	
	Doç. Dr. Neşe YAKŞI ŞAHİN	İMZA	
	Doç. Dr. Nurdan KARPUZ	İMZA	
	Dr. Öğr. Üyesi Ceren BAŞKAN	İMZA	
	Dr. Öğr. Üyesi Aşlı KURTGÖZ	İMZA	
	Dr. Öğr. Üyesi Hanife KARA	İMZA	
	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali GÜL	İMZA	
	Dr. Öğr. Üyesi Zeliha KARAPELİT	İMZA	
	Dr. Öğr. Üyesi Özkan ÖZTÜRK	İMZA	
	Dr. Öğr. Üyesi Esra TOPÇU	RAPORLU	
	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Arif İÇER	İMZA	

KYT-FRM-265/00

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 5. Kurum İzni

T.C.
AMASYA VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü
Amasya Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Sayı : E-62949364-508.01-258151189
Konu : Bilimsel Çalışma (Ayla KÜÇÜK)

01.11.2024

Sayın Ayla KÜÇÜK

İlgi : 30.10.2024 tarihli 258085463 sayılı yazınız.

İlgi tarih ve sayılı dilekçenizde bahsetmiş olduğunuz "Yeni Annelerde Instamom Tutumları ile Peripartum Depresyon Belirleyicileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu tez çalışmasının hastanemizde yapılması başhekimliğimizce uygun görülmüştür.

Bilgilerinize rica ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Volkan TAŞOVA
Başhekim

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge doğrulama kodu: 9182075F-AE60-464B-90FB-62889122E9BD

Belge doğrulama adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/saglik-bakanligi-ebys>

Kirazlıdere Mahallesi, Turgut Özal Caddesi No:24/1 AMASYA 05000
Telefon No: 03582184000 Faks No : 03582184001
e-Posta: amasyaeah1.personel@saglik.gov.tr İnternet Adresi:
<http://amasyaeah.saglik.gov.tr/>
Kep Adresi: amasyasaglikmudurlugu@hs01.kep.tr

Bilgi için: Adem Alper KILINÇARSLAN
Tıbbi Sekreter
Telefon No: 03582184000 - 2573

Ek 6. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

	T.C. AMASYA ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
---	--

YENİ ANNELERDE INSTAMOM TUTUMLARI İLE PERİPARTUM
DEPRESYON BELİRLEYİCİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

Proje Yürütücüsü: Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN

Araştırmanın Amacı: Bu araştırma ile ilk defa anne olacak gebelerde Instamom tutumları ile doğum ve doğum sürecine ilişkin depresyona yol açan olası faktörler arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada İzlenecek Yöntem:

Bu araştırma, Amasya Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde takip edilen ve ilk gebeliği olan, Instagram uygulaması kullanan, en az bir Instamom takipçisi olan ve eşi ile birlikte yaşayan gebeler üzerinde yapılmaktadır.

Bu koşulları sağlayan gebelere “Kişisel Bilgi Formu”, “Instamomlara İlişkin Tutum Ölçeği” ve “Peripartum Depresyon Belirleyicileri Ölçeği” yazılı olarak uygulanacaktır.

Bu araştırmanın protokolü, Amasya Üniversitesi etik değerlendirme komitesi tarafından değerlendirilmiş ve onaylanmıştır. Helsinki beyannamesinde ortaya konan etik prensiplere riayet edilecektir. Bu formun bir kopyası size saklamanız için verilecektir.

Araştırma Sırasında Karşılaşılabilecek Riskler: Araştırmanın öngörülebilir herhangi bir riski bulunmamaktadır.

Araştırma Süresince 24 Saat Ulaşılabilecek Kişi Adı / Soyadı / Telefonu:

Ayla KÜÇÜK /

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU

Bu araştırmaya katılmanız tamamen gizli tutulacaktır. Sizin araştırmaya katılmanıza ilişkin bilgisi olan tek kişi proje yürütücüsü ve araştırmacı olacaktır. Kayıtlarınızdaki bilgiler sadece bu araştırma amacıyla ve bu araştırmayı izleyen yayınlar için kullanılacaktır. Her durumda kimliğiniz saklanacaktır. Her durumda kimliğiniz diğer amaçlar için kullanılmayacak veya üçüncü şahıslara açıklanmayacaktır. Sizden herhangi bir ücret alınmayacaktır.

Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlamadan önce gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve sözlü olarak dinledim. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formundaki tüm açıklamaları okudum. Bana, yukarıda konusu ve amacı belirtilen araştırma ile ilgili yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı. Aklıma gelen tüm soruları araştırmacıya sordum, yazılı ve sözlü olarak bana yapılan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anlamış bulunmaktayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğime karar vermem için bana yeterli zaman tanındı. Araştırmaya gönüllü olarak katıldığımı, istediğim zaman gerekçeli veya gerekçesiz olarak araştırmadan ayrılabilceğimi ve kendi isteğime bakılmaksızın araştırmacı tarafından araştırma dışı bırakılabileceğimi biliyorum.

Söz konusu araştırmaya, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın kendi rızamla katılmayı kabul ediyorum, bana ait tıbbi bilgilerin gözden geçirilmesi, transfer edilmesi ve işlenmesi konusunda araştırma yürütücüsüne yetki veriyorum ve söz konusu araştırmaya ilişkin bana yapılan katılım davetini hiçbir zorlama ve baskı olmaksızın büyük bir gönüllülük içerisinde kabul ediyorum.

Gönüllünün Adı / Soyadı / İmzası / Tarih / İletişim Bilgisi

Açıklamaları Yapan Kişinin Adı / Soyadı / İmzası / Tarih

Ayla KÜÇÜK

Ek 7. Ölçek Kullanım İzni-1

Ek 8. Ölçek Kullanım İzni-2

ÖZ GEÇMİŞ

AYLA KÜÇÜK HELVACI

Öğrenim Bilgisi

Yüksek Lisans	Amasya Üniversitesi
2023-2025	Kadın ve Aile Araştırmaları Ana Bilim Dalı (Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN)
Lisans	Karabük Üniversitesi
2014-2018	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü

Eserler

A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

1. ...

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında (proceedings) basılan bildiriler:

1. ...

C. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar veya kitaplardaki bölümler:

1. ...

D. Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında (proceedings) basılan bildiriler:

1. ...

E. Ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

1. ...